

Věstník Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií

Z jednání orgánů AMG

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ SENÁTU AMG, KTERÉ SE KONALO
15. ZÁŘÍ 1998 V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU V PRAZE

1. Proces transformace příspěvkových a rozpočtových organizací

Dr. Šebek informoval velmi podrobně o dosavadních materiálech a všech variantách (viz předchozí zápisy). Exekutiva se postavením muzeí v tomto procesu zabývá pravidelně na svých zasedáních a AMG se bude i nadále podílet aktivně v rámci připomínkového řízení.

2. Vystoupení dr. Žalmana

Dr. Jiří Žalman – ředitel odboru movitého kulturního dědictví MK ČR navázal na vystoupení dr. Šebka a informoval stručně o současných aktivitách MK ČR ve vztahu k muzeím.

Transformace rozpočtových a příspěvkových organizací

- MK ČR připravuje podklady z oblasti kultury k věcnému zámeru zákona o transformaci příspěvkových a rozpočtových organizací na veřejnoprávní instituce. Tímto úkolem je pověřena pracovní skupina pod vedením Ing. Palusky, ekonomického náměstka. Podle dosavadní diskuse se forma příspěvkových organizací nejeví tak špatně, je však nutné přesně vymezit způsob hospodaření a kontroly.

Hlavní linie kulturní politiky ČR

- MK ČR předložilo v červenci tohoto roku odborné veřejnosti k diskusi komplexní materiál o kulturní politice s žádostí o vyjádření. Na tento materiál chce navázat nový ministr kultury Pavel Dostál, který dopisem požádal po svém nástupu do funkce oslovené skupiny o jejich vyjádření. Současně ustavil pracovní skupinu v čele s Mgr. Benešem (MK ČR), která na základě došlých připomínek výše uvedený materiál doplní. AMG také své stanovisko k tomuto materiálu zaslala.

V písemné podobě byl tento materiál předán všem přítomným členům senátu AMG se žádostí o projednání v kolegiích a zaslání dalších podnětů exekutivě AMG k doplnění.

Úkol: projednejte v kolegiích Hlavní linie kulturní politiky MK ČR a stanovisko AMG k tomuto materiálu. Své doplňující připomínky zašlete sekretariátu AMG.

Zákon o CES

- Dr. Žalman informoval o současném stavu přípravy návrhu zákona o centrální evidenci sbírek (pracovní název Zákon o ochraně sbírek a jejich centrální evidenci). MK ČR bude prostřednictvím odboru movitého kulturního dědictví spolupracovat s AMG na dalších úpravách a variantách. Byla dojednána forma spolupráce.

Vzhledem k tomu, že ke dni jednání senátu ještě pracovní verze nebyla k dispozici, bylo dojednáno, že exekutiva AMG zpracuje pro MK ČR připomínky. Členové senátu budou o dalším postupu informováni na dalším jednání. Z diskuse k této problematice vyplynul požadavek na zpracování koncepce muzejnictví v České republice a řešení muzejní sítě. Dr. Šebek požádal členy senátu o spolupráci a vyzval je k sestavení odborného týmu, který by se touto problematikou zabýval.

Úkol: projednejte v kolegiích a doporučte kompetentní odborníky do této pracovní skupiny.

3. Rozpočet AMG na rok 1998

- Senátu byl v písemné podobě předložen upravený rozpočet na rok 1998 ke schválení.

Hlasování o rozpočtu – všichni pro, 1 se zdržel hlasování, rozpočet byl schválen.

4. Schvalování nových členů AMG

Muzeum antického sochařství a architektury v Litomyšli
D. Gračliková, která byla pověřena Senátem AMG odborně posoudit způsobilost muzea, doporučila ke schválení.

Hlasování: senát schválil přijetí.

Škola restaurování a konzervačních technik v Litomyšli - (odborné vyjádření D. Graclíkové), hlasování: 3 proti, 2 se zdrželi hlasování – ostatní pro.

Výsledek: senát schválil přijetí.

Žádost o individuální členství – Alastair Millar (Anglie)

– Senát nedoporučil přijetí. Pan Millar není občanem ČR, a tak je jeho přijetí v rozporu s §4 čl. 4 Stanov AMG.

Sdružení REAL Praha – restaurátorské občanské sdružení – hlasováním Senát nedoporučil.

5. Informace o činnosti exekutivy

Dr. Šebek informoval o činnosti exekutivy v období mezi sešátky. Hlavními body jednání byly především transformace ROPO, zákon o sbírkách a zpracování stanoviska AMG ke kulturní linii ČR. Ke všem výše uvedeným materiálům byla průběžně zpracovávána stanoviska AMG.

OSA – Ochranný svaz autorský – dr. Šebek upozornil na existenci této organizace a na problémy s poplatky, které se objevují u veřejných produkcí. AMG se pokusí navázat spolupráci s OSA.

Úkol pro exekutivu: napsat žádost o jednání s OSA na MK ČR (dr. Masopustová) a bude se hledat možnost spolupráce.

6. Diskuse

- Dr. Tomolová informovala o přípravě základního kursu muzejního managementu v Okresním muzeu v Kutné Hoře, který se uskuteční ve dnech 28. 9. – 2. 10. 1998. Podrobná zpráva o průběhu kursu bude zveřejněna ve Věstníku AMG.
- Dr. Mohr informoval o odborném semináři komise dějin umění k muzejnímu výstavnictví ve Znojmě a upozornil na téma příštího roku – Počítače a muzea.
- Dr. Zahradník podrobně informoval o problematice vztahu muzeí a archivů. Byla uskutečněna pracovní schůzka se zástupcem Vědecké rady archivů dr. Müllerem a sporné otázky byly prodiskutovány. Obě strany budou nadále úzce spolupracovat a připraví pro muzejní veřejnost společný metodický materiál, aby nedocházelo již k dalším střetům. Muzejní veřejnost bude informována prostřednictvím Věstníku AMG.
- Dr. Melzer (OVM Šumperk) – požádal o výrazné zveřejnění informace ve Věstníku AMG, že vstup do členských muzeí AMG je pro členy AMG zdarma spolu s citací Stanov. Stále totiž dochází k tomu, že některá členská muzea tento závazek neplní.
- Ing. Burdychová (OVM Chrudim) požádala sekretariát AMG, aby pozvánky na zasedání senátu AMG byly rozesílány s větším časovým předstihem. Tento požadavek byl podpořen ostatními členy Senátu, protože vzhledem k jejich pracovní vytíženosti je někdy problematické si na poslední chvíli upravit režim tak, aby se mohl jednání Senátu zúčastnit.
- Dr. Žalman seznámil přítomné s personálními a organizačními změnami na MK ČR. Od 1. 10. 1998 jsou na MK jmenováni 4 náměstci ministra, a to: 1. náměstek Ing. Zdeněk Novák, náměstek pro ekonomiku Ing. Paluska, náměstek pro živé umění Ilja Racek, náměstek pro legislativu Ing. Aleš Dvouletý.
- Dr. Šebek informoval o připravované novele zákona o zadávání veřejných zakázek. Vzhledem ke krátké lhůtě k vyjádření, zpracoval a předložil připomínky AMG, se kterými seznámil Senát. Celková zpráva je k dispozici na sekretariátu AMG.
- V diskusi byl znovu otevřen problém zákona o sbírkách. Vzhledem k tomu, že nebyla k dispozici poslední verze, na které nyní MK ČR pracuje, pověřil senát exekutivu AMG, aby vstoupila do jednání s MK ČR jako reprezentant muzejní veřejnosti a dal jí mandát pro další jednání.

Zapsala: PhDr. Věra Tomolová

Diskuse k projektu MATRA 1998 - 2000

NĚKOLIK POSTŘEHŮ ÚČASTNÍKA WORKSHOPU „MUZEA JAKO TVŮRCI KULTURY V MĚNÍCÍ SE SPOLEČNOSTI“ CHRUDIM 1998

Muzejní veřejnost v České republice byla již dříve informována o přípravách projektu MATRA 1998 - 2000, na němž se vedle nizozemského ministerstva kultury, ministerstva kultury ČR, Českého výboru ICOM, Holandské muzejní asociace a holandských muzejních odborníků podílí zásadním způsobem Asociace muzeí a galerií společně s Radou státních galerií. Ve dnech 7. a 9. září 1998 se již uskutečnila první část projektu - workshop věnovaný tématu „Muzea jako tvůrci kultury v měnící se společnosti“. Dvacet účastníků workshopu, mezi nimi i členové pracovní skupiny, která je pověřena organizací dílčích kroků projektu, bylo pozváno z muzeí a galerií různého typu a velikosti. Od nadregionálních vlastivědných a specializovaných muzeí přes místní jednooborová muzea po muzea umění (galerie). Úkolem semináře bylo analyzovat možné postupy, které by mohly napomoci muzejním institucím udržet (nebo znovu získat) postavení respektovaného tvůrce kultury v měnící se české společnosti. Spolu se všemi pozitivními dopady společenských změn posledního desetiletí ovlivňuje naši práci i řada negativních momentů. (Komerční tlaky, finanční nedostatek, konkurence pokleslé mediální pseudokultury aj.). Jsme také svědky toho, že naše instituce, které se v odborných kruzích těší jistě zasloužené pozornosti, nemají stejný kredit u návštěvníků a význam jejich práce i obtíže, které musejí zdolávat; jsou v rétorice komunální politiky často nedoceňovány. Management muzeí se také pro nevyjasněnost očekávaných systémových změn nemohl dosud na transformaci muzeí a galerií dostatečně připravit. V této situaci nám na pomoc přicházejí tvůrci projektu MATRA a vedoucí workshopu Johanna Kievit a Kees Plaisier. Souborem cvičení motivovali účastníky k promyšlené inventuře otázek a problémů, k prozkoumání důsledků dalšího společenského vývoje pro konkrétní muzeum i k hledání praktických způsobů, jimiž je nezbytné reagovat, případně přímo ovlivnit tento vývoj s ohledem na rozhodující partnery.

Workshop nás nasměroval k úvahám o následujících úkolech:

- zpracovat přehled změn, které se dotknou našeho muzea; očekávané územní uspořádání přinese potřebu nově formulovat roli muzea v regionu, vztah k novému zřizovateli, způsob financování;
- využít možné důsledky těchto změn; komunální volby, nová legislativa - speciálně zákon o sbírkách, nová kulturní politika státu a jeho ochota trvale pečovat o své kulturní dědictví;
- rostoucí nezaměstnanost, rozmach turismu v kontrastu k chybějící infrastruktuře potřebné pro muzeum, jak může muzeum zlepšit své postavení;
- jaký vliv může mít naše vlastní rozhodnutí na tyto důsledky;
- jak můžeme žádoucí změny sami vyvolat; (pokusit se např. o tlak na povolení daňových odpisů pro sponzory).

Na některé z těchto otázek jsme hledali odpověď při vystoupení ředitele odboru MK ČR dr. Žalmana. Přinesl hutné informace o přípravě resp. novelizaci zákona o kulturních památkách, o ochraně sbírek v muzeích a galeriích, archivního zákona a zákona o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, o rozpočtové regulaci a o propojení české legislativy se zákony Evropského společenství. Méně konkrétní už byly informace o představě vlády o formě transformace. Je jasné, že musíme usilovat o to, aby základní právní normy, které ochrání předmět naší činnosti, byly přijaty dříve, než transformační zákon; a to v takové podobě, jaká muzejnímu

oboru nejvíce prospěje. Úkol účastnit se aktivně na dopracování návrhů těchto právních norem je nyní nepochybně hlavní osou činnosti AMG a RSG. Ujasnili jsme si, že transformace znamená změnu (struktury, způsobů financování, organizace - ale současně chování). Proto se management muzeí musí orientovat na strategické otázky změn vztahu k novému zřizovateli, k obci a občanům. Jde mimo jiné i o jejich výchovu k chápání úkolů ochrany kulturního dědictví a hledání cest k užitečné komunikaci. Směrem dovnitř pak změnit systém rozpočtování v muzeu.

Jednotliví účastníci workshopu se ve vzájemných diskusích obohatili novými postřehy a náměty. Kolektivně pak workshop dospěl k jednoznačnému závěru, že je nezbytné posílit vliv AMG a RSG jako reprezentanta oboru a partnera pro ministerstvo kultury ČR, zlepšit komunikaci mezi orgány Asociace a Rady a jednotlivými muzei a galeriemi. Tomuto cíli bude věnován některý z příštích seminářů.

V nynější fázi průběhu projektu MATRA byla zatím naplánována další akce, která se pro další účastníky připravuje na počátek prosince 1998 v Galerii Klatovy - Klenová. Na jaře 1999 se uskuteční ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm seminář věnovaný tématu „Muzea a turismus“. Můžeme očekávat, že všechny další akce projektu MATRA přinesou účastníkům příležitost aktivně čelit negativním dopadům transformace; zlepšit vztahy muzea s jeho partnery a veřejností a obecně zlepšit pověst českých muzeí v politické sféře.

Šance pracovat na workshopu si vážím a chtěl bych za ni poděkovat vedoucím semináře, exekutivě AMG i pořadatelům z chrudimského muzea.

Petr Beránek, Galerie výtvarného umění v Ostravě

HODNOCENÍ PRVNÍHO SEMINÁŘE V RÁMCI PROJEKTU MATRA, KTERÝ SE USKUTEČNIL V CHRUDIMI VE DNECH 7. - 9. ZÁŘÍ 1998

Z pověření exekutivy AMG jsem se zúčastnil části výše uvedeného semináře a to v úterý 8. září (2. programový den) v rozsahu od cca 10 do 17 hodin a ve středu 9. září od 9 do cca 12.30 hodin, kdy byl seminář oficiálně ukončen.

Z toho vyplývá, že jsem nebyl přítomen prvnímu dnu semináře, kdy mělo proběhnout zahájení a úvod do semináře, účastníci měli sestavit soupis očekávaných změn ve vývoji v nejbližší budoucnosti a kromě dalšího měli vyslechnout též „informace o současném stavu problematiky legislativy atd. ve vztahu k novým regionům a o ostatních důležitých zákonech“, které měl přednést dr. J. Žalman, ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR.

Vzhledem k mé nepřítomnosti nemohu tuto část semináře hodnotit, nicméně předpokládám, že informace mohly a musely být pouze adekvátní stupni a úrovni zpracování dané problematiky, která je teprve na počátku. Je všeobecně známou skutečností, že tyto problémy, které zde byly pracovně formulovány jako otázka „transformace muzejnictví“, jsou teprve ve stadiu posuzování a diskusí.

Proto se domnívám - a stanoviska některých účastníků v průběhu 2. a 3. dne tomu nasvědčovala - že tyto informace o předpokládaném vývoji oboru byly s přihlédnutím k objektivní situaci velice obecné a nekonkrétní. Vzhledem ke stupni zpracování problematiky transformace muzejnictví (i absenci mnoha a mnoha legislativních norem příbuzných) tomu ani jinak v dané době nemohlo být.

Dané situaci se museli přizpůsobit i oba holandské lektory, kteří programově z pochopitelných důvodů abstrahovali od konkrétních českých problémů a podmínek. Nutně se pak pohybovali - z metodického hlediska - pouze v obecně známých modelových situacích (např. potřeba získání většího ohlasu muzea v daném re-

gionu, problematika vzájemné komunikace v oboru, aktivizace role AMG v legislativním procesu apod.).

Tyto více méně všeobecně známé situace byly pak rozpracovávány a řešeny prostřednictvím běžných manažerských technik, jako např. analýzou SWOT, zpracováním strategického, příp. akčního plánu apod.

Podle mého názoru tak vzhledem k absenci konkrétnějších problémových východisek i nedostatečné znalosti předpokládaného vývoje oboru se celý seminář spíše soustředil na formu obecně platného a užívaného manažerského výcviku (pozn.: tomu nasvědčuje i skutečnost, že velice podobný model byl proponován na seminář základního kursu muzejního managementu v Kutné Hoře ve dnech 28.9. - 2.10.)

Jednalo se o výcvikové metody „učebnicového“ charakteru, které dnes již školí v České republice desítky specializovaných firem. Z hlediska čistě praktického byla v dané situaci existující (částečná) jazyková bariéra spíše komplikací pro plynulost, přesnost i efektivitu semináře (pozn.: na straně druhé právě nutnost jinajazyčné komunikace je mnohým z nás potřeba jako soli, nicméně se domnívám, že je tak

možno činit na četných jazykových kursech).

Základní problém semináře tedy považuji nedostatečnou konkretizací existujících východisek i obtížně předvídatelný obecný vývoj, který náš obor v blízké i vzdálenější budoucnosti ovlivní.

Pokud tedy byla základní východiska (v daném případě legislativní rámec probíhající transformace muzejnictví) velmi obecná, pak nutně např. sestavení strategického plánu - ve smyslu jakéhosi seznamu všech projektů a úkolů, které je třeba uskutečnit k dosažení hlavního cíle, který je navíc vnitřně strukturován z hlediska priorit - bylo velice problematické, možná až nemožné.

Z tohoto hlediska se domnívám, že proklamovaných cílů semináře, tj. že účastníci

- a) získají a sdílejí úplný a realistický pohled na hlavní problémy v nejbližší budoucnosti, zvláště situaci s novými regiony;
- b) získají a sdílejí jasnou ideu o důsledcích tohoto vývoje;
- c) připraví realistický strategický plán, jak ovlivnit rozhodování o tomto problému na různých politických stupních, a to s ohledem a v rámci svých organizací (AMG a RSG),

nebylo a ani nemohlo být v úplnosti dosaženo.

Je možné, že výraznějšího pokroku v naplňování těchto cílů bude dosaženo v dalších částech cyklu MATRA, přičemž právě myšlenka „napomoci muzeím a muzejním asociacím zůstat nebo se znovu stát tvůrci kultury v měnící se české společnosti“ je důležitá pro celou dobu tříletého trvání projektu MATRA a všechny částečné kroky a výsledky musejí být viděny a posuzovány z tohoto hlediska.

Naopak za jednoznačné pozitivum považuji skutečnost, že v rámci tohoto projektu MATRA měli možnost sejít se „zástupci muzeí a galerií různého typu a velikosti, které mají různý způsob financování a jsou ve vztahu k různým stupňům státní správy“ a že o těchto problémech měli možnost diskutovat. Bohužel zjevně chyběl korekční prvek (poučený a znalý moderátor), který by do probíhající diskuse vnesl informace o konkrétních východiscích a podmínkách, korigoval by bezvýhodná a beznadějná „řešení“, okamžitě vysvětloval souvislosti a v neposlední řadě i akceptoval případné (nutně

dílčí a syrové) náměty a návrhy řešení. Tato řešení - podle mého názoru - nalezena nebyla.

Proto za prioritní výsledek v této souvislosti považují podnětný, velice kritický a současně částečně se rodící konstruktivní program aktivizace AMG v legislativním procesu transformace oboru muzejnictví, který však dosud - podle mých informací - nebyl precizněji formulován a ani předložen.

I to by jako výsledek jistého brainstormingu mohlo být jednou z užitečných manažerských technik v rámci takto zaměřeného setkání.

PhDr. Zdeněk Zahradník, předseda české komory AMG

Z činnosti kolegií a komisí AMG

ZASEDALO KOLEGIUM JIHOVÝCHODNÍCH ČECH AMG

Dne 6. října 1998 zasedalo kolegium muzeí jihovýchodních Čech v Okresním muzeu v Pelhřimově.

Nejprve seznámil dr. Dolák přítomné s výsledky jednání senátu a exekutivy AMG. Poté se v diskusi přítomní zabývali především otázkou stavu příprav rozpočtu v jednotlivých muzeích - OM Pelhřimov byl zatím oznámen meziroční nárůst 7,8% s tím, že z něj bude nutno pokrýt plánované zvýšení tarifních platů o cca 17%. Stejně podmínky platí i pro Státní hrad Kámen (totožný zřizovatel - OkÚ Pelhřimov). Muzeum v Humpolci dosud od svého zřizovatele (Městský úřad Humpolec) žádné podrobnější informace neobdrželo. Rovněž OM Jindřichův Hradec bude o rozpočtu teprve jednat. V otázce předběžného hodnocení končící návštěvnícké sezóny se zástupci muzeí v Humpolci a Pelhřimově i hradu Kámen shodli, že zřejmě bude odpovídat úrovni loňského roku. OM Jindřichův Hradec pravděpodobně zaznamená výrazné zlepšení.

dle zápisu PhDr. Petra Pecha
Okresní muzeum Pelhřimov

NETRADIČNÍ SETKÁNÍ KOLEGIA MUZEÍ PRÁCHEŇSKA

Ve dnech 1. až 3. října 1998 se uskutečnilo netradiční zájezdové setkání členů Kolegia muzeí Prácheňska. Na zájezdu, který pečlivě připravil a vedl ředitel Městského muzea a galerie ve Vodňanech p. Jiří Louženský, se sešli pracovníci z Prácheňského muzea v Písku, Muzea středního Pootaví ve Strakonici, Městského Muzea v Týně nad Vltavou, Městského muzea v Blatné a již zmíněného muzea ve Vodňanech. Ostatní členská muzea se z různých důvodů omluvila. Samotný program zájezdu byl zaměřen na oblast Českého ráje. Díky tomu bylo možné poznat, či si znovu oživit některá dříve navštívená místa. Počasí, které se ohlásilo deštivým podzimem našťastí až druhý den zájezdu, tak dovolilo příjemné procházky po Prachovských skalách. Zájezd nebyl zaměřen pouze na krásy přírody, ale nabízel také možnost seznámení s muzeem v Jičíně, v Lomnici nad Popelkou či v Turnově. Zajímavá byla pochopitelně návštěva Starých Hradů u Libáně, hradu Kost a v neposlední řadě i hradu Trosky. Při nedostatku času byly prohlídky některých lokalit zprostředkovány formou krátkých vycházek či okružních jízd autobusem se zasněženým výkladem vedoucího zájezdu (lidová architektura Vesce aj.). Ubytování bylo zajištěno v hotelu Helikar pod hradem Kost. Během zájezdu byli přítomni ředitelé muzeí seznámeni s pracovními materiály ze zasedání Senátu AMG, který se konal 15. září. Po návratu byli všichni účastníci se zájezdem spokojeni a je-li to technicky a ekonomicky alespoň trochu možné, lze tuto formu setkání muzejních pracovníků vřele doporučit. Poznámkou na závěr je praktická připomínka na dosud nevyřešené otázky bezplatných vstupů na památkové objekty pro držitele průkazek AMG. Jistě by stálo za to tuto otázku při jednání s kompetentními zástupci konečně dořešit.

Zapsal Mgr. Jan Kotalík

SEMINÁŘ BOTANICKÉ OBOROVÉ KOMISE AMG

Ve dnech 25.-29. 5. 1998 se konal v Šubířově na Drahan-
ské vrchovině seminář botanické oborové komise AMG. Ačkoliv byl plánován stejně jako v posledních letech jako společný seminář botaniků muzeí České i Slovenské republiky, konal se tentokrát bez účasti zástupců muzeí ze Slovenska. Z původně několika přihlášek ze slovenských muzeí se nakonec nikdo nemohl semináře zúčastnit z různých osobních nebo pracovních důvodů.

Organizací semináře bylo pověřeno Okresní muzeum Prostějovska v Prostějově, jmenovitě Ing. Alice Bezrouková. Velký podíl na organizační přípravě semináře, zajištění jeho průběhu včetně informačních materiálů a publikací pro účastníky semináře měla Ing. Hana Dostálová, vedoucí referátu regionálního rozvoje OkÚ Prostějov, která se zúčastnila jednání semináře i většiny terénních exkurzí.

Semináře se zúčastnilo 23 pracovníků muzeí ČR a také Ing. P. Lustyk, pracovník AOPK, středisko Brno.

Jednání semináře zahájila Ing. Prudká - zástupkyně vedení Muzea Prostějovska v Prostějově a Ing. Dostálová - vedoucí referátu regionálního rozvoje OkÚ Prostějov. Dr. V. Tlusták, CSc. - člen exekutivy a senátu AMG a dr. I. Růžička - člen senátu AMG seznámili přítomné s přehledem činnosti AMG v roce 1997, hlavními úkoly na rok 1998 a aktuálními problémy, které exekutiva i senát AMG v současné době řeší. Hlavním bodem programu teoretické části semináře byla demonstrace dokončené beta-verze programu DEMUS pro botaniku, který přítomným předvedl Mgr. Z. Lenhart z MZM Brno. V bohaté diskusi odpověděl na četné dotazy a akceptoval také připomínky a návrhy botaniků k tomuto programu. Pěti vybraným muzeím byly předány diskety s tímto programem k praktickému odzkoušení. Na závěr této části semináře byla volba předsedy botanické oborové komise, neboť tříleté funkční období pro dr. I. Růžičku již uplynulo. Poněvadž nebyl podán žádný protinávrh na funkci předsedy, proběhla volba, při které byl do funkce předsedy komise na další funkční období zvolen dosavadní předseda dr. I. Růžička.

V rámci terénních exkurzí navštívili účastníci semináře vybraná chráněná území a botanicky významné lokality v severozápadní části okresu Prostějov a v CHKO Litovelské Pomoraví. Odpolední exkurze byla první den vedena po naučné stezce Kladecko a další den pak po naučné stezce Velký Kosíř. Tato exkurze byla ukončena prohlídkou zámeckého parku s dendrologickým výkladem v Čechách pod Kosířem a návštěvou Mánesovy síně. Celodenní autobusové exkurze byly zaměřeny jednak na poznání květeny chráněných území Drahanské vrchoviny v SZ části okresu Prostějov (Taramka, Skřípovský mokřad, V chaloupkách, Průchodnice, Uhliska a Lipovské upolínové louky) a jednak na vybrané lokality v CHKO Litovelské pomoraví, po kterých nás provázel pracovník Správy CHKO Mgr. V. Rybka.

Každodenní večerní programy obsahovaly přednášku dr. Růžičky s diapositivy - „Nástin historie celostátních botanických muzejních seminářů“ a přednášku z jeho zahraniční cesty „Přírodní zajímavosti Arizony a Oregonu“ s diapositivy, dále to byla přednáš-

ka Mgr. Rybky „CHKO Litovelské pomoraví“ s diapositivy a přednáška dr. Michálka „Staré a památné stromy v ČR“ s diapositivy.

Poslední den po oficiálním ukončení semináře odjeli někteří jeho účastníci autobusem společně s pracovníky Muzea Těšínska na 3. veletrh muzeí České republiky do Třebíče, aby se zúčastnili programové části věnované problematice „Muzea a ekologická výchova“. Zbývající účastníci odjeli na exkurzi do chráněných území Plumlovka (Pavlečkova skála a Čubernice) s teplomilnou vegetací.

Závěrem semináře byl pro plán botanické komise na rok 1999 akceptován návrh botaniků slovenských muzeí, aby se botanický seminář v příštím roce konal na Slovensku. Bližší informace o semináři - termín, místo konání (pravděpodobně ve Spišské Nové Vsi) a program budou včas uveřejněny ve Věstníku AMG.

Poděkování předsedy botanické komise AMG patří zejména Ing. Alici Bezroukové, Ing. Haně Dostálové, vedení Muzea Prostějovska v Prostějově a dalším jeho pracovníkům, kteří se podíleli na zdárném průběhu tohoto botanického semináře.

RNDr. Ivan Růžička
předseda botanické komise

ODBORNÝ SEMINÁŘ OBOROVÉ KOMISE KONZERVÁTORŮ- RESTAURÁTORŮ A PREPARÁTORŮ KOPŘIVNICE '98

Stejně jako v posledních šesti letech se i v tomto roce ve dnech 6.-8.10.1998 uskutečnil celostátní odborný seminář s názvem „Konzervování a restaurování sbírkových předmětů“. Místem konání se stalo město Kopřivnice, proslavené u nás i ve světě výrobou nákladních i osobních automobilů a nově otevřeným automobilovým muzeem. Organizátory celé akce byly Oborová komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů (KKRP) při AMG, Technické muzeum v Brně, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně a Regionální muzeum v Kopřivnici o.p.s. Regionální muzeum zabezpečilo velmi pěkný víceúčelový sál s potřebným technickým vybavením a přilehlou kavárnou, což navodilo velmi příjemnou atmosféru. Nad celou akcí převzal záštitu přednosta Okresního úřadu v Novém Jičíně Ing. Josef Svoboda.

V pondělním podvečeru proběhlo zasedání rozšířeného výboru oborové komise, kde byla předsedou komise Ing. Štěpánkem podána zpráva z posledního zasedání senátu AGM v Praze. Zpráva mj. obsahovala informace o připomínkách AMG k Návrhu kulturní politiky státu, který vypracoval bývalý ministr kultury Martin Stropnický. Následovalo sdělení ředitele odboru muzeí a galerií MK RNDr. J. Žalmana, přednesené Ing. Štěpánkem, o postupné tvorbě nových legislativních norem pro oblast kultury a jejich návaznost na legislativu EU, v jejichž intencích by měla muzea a galerie dále pracovat. Dále zazněly informace o průběhu jednání AMG v Unii zaměstnavatelských svazů a o návrhu změn rozpočtových pravidel při zachování principu příspěvkových organizací.

Na základě podaných informací senát pověřil exekutivu AMG přímým zastupováním odborné muzejní veřejnosti v dalších jednáních s ministrem kultury, ale i s odborem vládní legislativy a odborem kompatibility, které nebývají dobře seznámeny se specifickou prací muzeí a galerií, což se pak negativně projevuje v připravovaných legislativních úpravách vládou schválených věcných návrhů. Po informacích o těchto závažných skutečnostech, které by se nás v budoucnosti mohly při každodenní práci citelně dotknout, následovaly zprávy o dění v jednotlivých sekcích, a přípravě jednoho z čísel časopisu Umění a řemesla, jehož obsah redakce věnuje problematice

muzejní konzervace a restaurování a na jehož tvorbě se oborová komise podílí. Byl projednán program komise na příští rok a v závěsu zasedání byla provedena příprava voleb předsedy oborové komise pro nové období. Zástupci krajských sekcí byli navrženi následující kandidáti na předsedu oborové komise: RNDr. Ivana Čejková - Národní muzeum Praha, Ing. Ivo Štěpánek - Technické muzeum v Brně, Mgr. Pavel Holman - Ústav archeologie a muzeologie FF MU.

Registrace účastníků byla provedena ve vestibulu hotelu P Beam, který zároveň poskytl přístřeší pro všech 140 kolegů. Ti, kteří se zúčastnili loňského semináře v Teplicích, obdrželi sborník, ostatní si jej mohli zakoupit. Stejně jako v minulých ročnících se vydávání sborníku pro oborovou komisi zhostilo Technické muzeum v Brně. Vzhledem k faktu, že se TMB muselo přestěhovat do nových prostor, padlo i rozhodnutí o nové tváři sborníku a zkvalitnění tisku, zejména barevných fotografií, čehož se zhostila redakční rada - PhDr. N. Urbánková, Ing. Selucká, Ing. Hladík a výtvarníci J. Fiala a V. Koudelková, za což jim patří naše poděkování.

Seminář oficiálně zahájili Ing. I. Štěpánek spolu s ředitelkou Regionálního muzea v Novém Jičíně PhDr. S. Dvořáčkovou, kteří také přivítali zahraniční účastníky Johna Ernsta Ludwiga z Vysoké školy pro techniku a hospodářství - obor technika archeologických prací a restaurování v Berlíně, Zitu Breu, jež pracuje jako vedoucí konzervátorských dílen v Technickém muzeu ve Vídni, PhDr. Marianu Šáškyovou jako oficiální zástupkyni Slovenského národního muzea - oddělení Národního muzejního centra a další slovenské kolegy, kteří se již našich akcí pravidelně zúčastňují. Čestným hostem byl dlouholetý předseda komise KRP RNDr. Leopold Zemene, který tuto funkci vykonával vedle své práce v Technickém muzeu v Brně v letech 1980-89.

První přednášku přednesl ředitel téměř přesně na den před rokem nově otevřeného Regionálního muzea v Kopřivnici o.p.s., Ing. L. Kaválek, který přiblížil zrod muzea v roce 1947 pod názvem Lašské muzeum a práci známých osobností E. Hanzelky a J. Veřmiřovského, který měl v dalších letech hlavní podíl na transformaci Lašského muzea na muzeum automobilové. To postupem času zakotvilo ve speciálně vybudované prosklené hale poblíž vily J. Šustaly, syna zakladatele zdejší světoznámé továrny TATRA. I tato hala zestárla a přestala vyhovovat současným potřebám muzea a tak v roce 1996 došlo k dohodě mezi městem Kopřivnicí a

akciovou společností Tatra o soustředění finančních prostředků pro rekonstrukci objektu společenského centra. Tento nedokončený megalomanský projekt minulé epochy, nacházející se uprostřed města, tak nakonec našel své nové poslání jako nové sídlo ojedinelé kulturní instituce nazvané Regionální muzeum

v Kopřivnici, o.p.s. Zkratka znamená „obecně prospěšná společnost“ a tato organizace se tudíž zatím jako jediná v českém muzejním světě řídí pravidly pro tento typ organizací.

Pan Ludwig z Berlína ve své přednášce účastníky seznámil s výsledky své diplomové práce, zaměřené na restaurování automobilu Wanderer W 10/2 z roku 1928 pro automobilové muze-

um AUDI AG v Ingolstadtu. Autor klade velký důraz na zachování autenticity předmětů včetně změn a stop dokumentujících používání automobilu.

Firma Czech Alarms představila různé typy bezpečnostních systémů na ochranu zboží před odcizením, které lze dobře využít i v muzejní praxi.

Po přestávce Mgr. M. Klíma z plazmochemické laboratoře Přírodovědecké fakulty MU informoval o výsledcích výzkumu aplikace plazmové tužky při ošetření historických předmětů. Provedené výzkumy dokazují vysokou čistící a regenerační účinnost plazmových procesů při konzervačních úpravách předmětů. Velkou výhodou je též možnost lokálního použití této metody.

RNDr. A. Šilhová z AÚ AVČR v Praze hovořila o metodě stabilizace archeologických železných předmětů pomocí sulfidové metody v alkalickém prostředí. Tento postup je v západní Evropě používán již řadu let, u nás však není běžně rozšířen. Jedná se o velmi užitečnou metodu k odstranění chloridových iontů z artefaktů a stálo by za to ji zavést na česká konzervátorská pracoviště. Zajímavá byla také informace o systému organizace konzervátorské práce ve Francii.

Přednáška Ing. V. Ustohala z Ústavu materiálového inženýrství VUT FS v Brně přednesená vzhledem k jeho nemoci Ing. A. Seluckou, byla zaměřena na metalografické rozborů předmětů ze slitin mědi a stříbra. Pomocí těchto rozborů lze určit původní technologie výroby historických předmětů. Na tuto přednášku navázala pracovnice SVÚOM Praha a.s. Ing. J. Vlčková, která pohovořila o předrestaurátorském průzkumu, jenž umožňuje použití nejmodernějších fyzikálních a chemických metod aplikovaných na předměty ze sbírek asijského umění Národní galerie. Na základě těchto dvou příspěvků se jednoznačně ukazuje, že konzervátor-restaurátor by měl alespoň po teoretické stránce ovládat původní (historické) metody zpracování sbírkových předmětů a tak tedy mohl lépe navrhnout konzervátorský postup.

Ing. K. Kreislová ze SVÚM Praha a.s. se zabývala ve svém příspěvku ověřováním prostředků na ochranu kovového povrchu. Byly porovnány tradiční konzervátorské prostředky s nejno-

vějšími způsoby protikorozní ochrany ve strojírenství, kde se přichází k aplikaci vypařovacích inhibitorů. Poté se rozpoutala diskuse o vhodnosti aplikace nejnovějších konzervačních produktů, určených pro průmysl, bez provedení předchozích důkladných zkoušek v muzejní praxi, vzhledem ke specifickým vlastnostem historických materiálů a použitých technologií.

Pracovnice Národního muzea Ing. J. Vykouková se zabývala srovnáním čistění vzorků mědi, mosazi a oceli metodami mechanického otryskávání a chemickým způsobem. Po přestávce bylo zahájeno zasedání sněmu oborové komise, jehož hlavním cílem byla volba nového předsedy pro další tříleté období. Byla zvolena volební komise ve složení: J. Volný ze Severočeského muzea v Liberci, L. Štefánková ze Slovákckého muzea v Uherském Hradišti a P. Nekuza z Technického muzea v Brně, která rozdala členům AMG celkem 84 volebních lístků. V tajné volbě bylo odevzdáno 84 volebních lístků s následujícím výsledkem: Ing. I. Štěpánek 64 hlasů, RNDr. I. Čejková 16 hlasů, D. Modráčková 2 hlasy a po jednom obdrželi Ing. M Mrázek a Mgr. P. Holman. O průběhu voleb byl proveden zápis a novým předsedou se tedy stal Ing. Ivo Štěpánek.

Pro dlouhý nastávající večer připravila sportovní sekce kulturní komise konzervátorů zvaná S²K³, která vznikla na loňském semináři v Teplicích, sportovní klání v hotelovém fitness centru. Tato iniciativa ve však, bohužel, nemohla projít díky nepochopení ze strany vedení hotelu. Co však bylo potěšující, byl zájem o naplánovanou akci ze strany účastníků semináře. Doufáme, že aktivní skupinka S²K³ se nedá tímto drobným zádrhelem odradit a naváže na tradici dřívějších Sportovních her pracovníků v kultuře.

Osvědčeným dnem pro pořádání odborných exkurzí se stal prostřední den semináře. Letos začal prohlídkou nově otevřeného Regionálního muzea, které vzniklo za pouhý půlrok od zahájení stavebních prací. S potěšením lze konstatovat, že i v dnešní, kultuře příliš nepřijíci době, vzniklo u nás nové moderní muzeum plně srovnatelné s muzei obdobného typu v Evropě. V expozici je vystaveno na padesát osobních automobilů, tucet nákladních automobilů, akrobatický letoun T 131.1 a vlaková souprava Slovenská strela, umístěná venku pod přístřeškem. Průvodcovské úlohy se ujal dlouholetý pracovník muzea pan Monsport, na slovo vzatý odborník, který musel během svého velmi zajímavého výkladu zodpovědět mnoho dotazů. Další zastávkou bylo Muzeum Fojtství, vzdálené asi čtvrt hodiny chůze od muzea tatrovek, kde je umístěna sbírka kočárů a instalována většina sbírkového fondu původního Lašského muzea. Po obědě v hotelu P Beam účastníci nastoupili do tří přistavených autobusů a odjeli do nedalekého Štramberka, kde si podle vlastního výběru mohli prohlédnout Městské muzeum s expozicí paleontologie, botaniky a etnografie, Muzeum malíře Zdeňka Buriana s výstavou jeho obrazů a knižních ilustrací, vystoupit i přes mlžné počasí na strážní hradní věž Trúbu, zhlédnout zvláště pro nás otevřený kostel na náměstí sv. Jana Nepomuckého i s výkladem či nahlédnout do jeskyně Šipka - známé naleziště pozůstatků člověka neandrtálského. Ve Fulneku byla zajištěna prohlídka krásného barokního kostela Nejsvětější Trojice včetně erudovaného výkladu místního pana faráře. Kostel byl nedávno renovován a jeho interiéry zrestaurovány. Nedaleko odtud jsme navštívili památník J. A. Komenského se stálou expozicí o jeho životě a díle včetně shlédnutí audiovizuálního programu. Poslední zastáv-

kou byla podvečerní prohlídka Žerotínského zámku v Novém Jičíně, kde jsme byli uvítáni paní ředitelkou PhDr. S. Dvořáčkovou a předání do péče odborných pracovníků tohoto muzea, kteří nám postupně představili jednotlivé výstavy: Anton Berger - dílo novojičínského malíře z období biedermeieru, Mezi srdcem a rozumem, která je věnovaná dvoustému výročí narození F. Palackého a proslulou expozici Kloboučnictví s ukázkami historických klobouků a technologií jejich výroby. Pro zájemce byla také připravena možnost prohlédnout si s průvodcem historické centrum města.

Od devatenácté hodiny byla připravena večeře a společenský večer s cimbálovou hudbou v Zámecké vinárně žerotínského zámku, kam účastníky přijela pozdravit zástupkyně exekutivy AMG ředitelka Muzea Těšínska PhDr. V. Tomolová. Potěšující byla i návštěva bývalého předsedy komise KRP pana Loosmanna, který se zde setkal se svými bývalými kolegy, jmenovitě především s čestným hostem semináře RNDr. L. Zemenem. Před půlnocí pak kyvadlová autobusová doprava postupně všechny rozjařené účastníky přepravila v pořádku do jejich postýlek v hotelu.

Poslední den semináře zahájila svým příspěvkem kolegyně z VŠCHT Ing. I. Kučerová, která prezentovala přehled metod používaných při zpevňování a konzervování vodou nasyceného dřeva. Vlastní práce se zabývala nověji používanou metodou zpevňování dřeva pomocí sacharidů a jejím porovnáním s metodou využívanou PEG.

Velmi zajímavou přednášku s netradičním využitím videozáznamu připravila paní L. Svobodová z AÚ AV ČR, která auditoriu poutavě přiblížila metodu počítačového zpracování keramických střepů z archeologických nálezů a následnou rekonstrukci nádob.

Soukromá restaurátorka E. Rydlová se podělila o své zkušenosti z pětileté stáže v oddělení konzervace skla a keramiky v Muzeu Victoria & Albert v Londýně. Konzervátorská práce se tam soustřeďuje na preventivní konzervaci, pečlivou dokumentaci stavu předmětů a zásahů. Přímá konzervace je prováděna zejména u předmětů určených pro výstavu nebo nutně vyžadujících konzervátorský zásah. Zcela běžnou součástí práce je dodržování etického kodexu muzejních pracovníků.

Ing. I. Štěpánek z Technického muzea v Brně informoval o průběhu výstavby nového technického muzea, v jehož prostorách vznikají nové moderní konzervátorské laboratoře a výukové centrum pro mnohostranné využití při práci s mládeží, ale i pro praktickou výuku nových konzervátorů-restaurátorů a muzeologů.

Jihomoravské muzeum ve Znojmě se prostřednictvím své pracovnice A. Komendové podělilo s účastníky o příspěvek, který byl rozdělen do dvou částí. Prvá část byla věnována teorii lepení, obecnému rozdělení lepidel, podmínkám lepení, ale také uchovávání lepidel a nutnosti dodržování hygienických pravidel, což připustíme si, jednoznačně v naší práci podceňujeme a zanedbáváme. V závěru této části předložila seznam běžně dostupných lepidel, jejich chemické složení a výrobce. Druhá část byla věnována praktickým zkušenostem autorky a její kolegyně s lepením silikátů. Součástí příspěvku byla také žádost autorky o vyplnění dotazníku, zaměřujícího se na průzkum lepidel používaných v oblasti konzervace a lepení silikátů, který se rozdával při prezentaci účastníků první den semináře. Několik vyplněných dotazníků se vrátilo ještě v době konání semináře, ale většina zůstala u kolegů, které bych chtěl tímto ještě jednou požádat o jejich vyplnění a zaslání na uvedenou adresu. Myslím, že stojí za to takto získané praktické zkušenosti zpracovat a publikovat.

Jak se říká, „všechno musí jednou skončit“, a tak se i v poledních hodinách stalo a účastníci se postupně rozjeli do svých domovů. Závěrem bych chtěl v první řadě poděkovat za přípravu celého semináře D. Porubové z Okresního muzea v Novém Jičíně,

Ing. A. Selucké a A. Richtrové z Technického muzea v Brně, na nichž ležela váha zodpovědnosti za hladký průběh celé akce. Za další děkuji ředitelce Okresního muzea v Novém Jičíně PhDr. S. Dvořáčkové a řediteli Regionálního muzea v Kopřivnici Ing. L. Kaválkovi za podporu celé akce. Poděkování samozřejmě patří také přednostovi Okresního úřadu v Novém Jičíně Ing. J. Svobodovi za finanční příspěvi a v neposlední řadě realizačnímu týmu ve složení RNDr. I. Čejková, A. Komendová, M. Bursiková a D. Modráčková, bez kterého se již při takovém počtu účastníků nelze obejít.

Za rok se pravděpodobně sejdeme v posledním týdnu měsíce září v areálu školického zařízení v Seči u Chrudimi.

Ing. Ivo Štěpánek, předseda oborové komise KRP

SPOLEČNÝ SEMINÁŘ OBOROVÉ KOMISE ZOOLOGŮ AMG A ZOOLOGŮ STÁTNÍ OCHRANY PŘÍRODY, VALAŠSKÉ MEZIŘÍČI, 21. - 23. 9. 1998

Ve dnech 21. - 23. 9. se do muzea ve Valašském Meziříčí, pobočky Okresního vlastivědného muzea ve Vsetíně, v pondělí do oběda sjelo k jednání 32 zoologů, z toho 22 z muzeí a 10 ze Správ chráněných krajinných oblastí a dalších organizací státní ochrany přírody.

Vzhledem k pracovnímu zaneprázdnění svou účast i vystoupení omluvil RNDr. Jiří Žalman, ředitel odboru ochrany movitého majetku, muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky. Tím odpadl první bod programu, ve kterém nás měl dr. Žalman informovat o aktuálních otázkách řešení právních norem týkajících se muzeí.

Mimo tento úvodní referát probíhal již seminář podle předem rozeslaného programu. Po uvítání zoologem a ředitelem Okresního vlastivědného muzea Vsetín, RNDr. Karlem Pavelkou, a entomologem muzea ve Vsetíně, RNDr. Lubomírem Brabcem, přednesl dva příspěvky dr. Vít Zavadil z Agentury ochrany přírody a krajiny Praha. První příspěvek se týkal síťového mapování obojživelníků a plazů a druhý problematiky určování kryptických druhů obojživelníků.

Poté jsme byli Mgr. Jiřím Šafařem z olomouckého pracoviště Agentury OPAK informováni o současných poznatcích o rozšíření bobra evropského.

Na tento referát mimo plán, ale organicky, navázal dr. Miroslav Šebela, který nás informoval o výzkumu lokality „Betlém“ u Novomlýnských nádrží, zvláště z hlediska výskytu a činnosti bobra evropského.

Poté nám kolegové dr. Bohuslav Mocek (Muzeum Východních Čech v Hradci Králové) a Mgr. Vladimír Lemberk (Východočeské muzeum Pardubice) předvedli aktualizované počítačové programy na zpracování zoologických sbírek muzeí.

Na závěr teoretické části semináře nás ještě dr. Pavelka seznámil s přírodními poměry okresu Vsetín a s výsledky výzkumu lesů Moravskoslezských Beskyd.

Po večeři byla již volnější část programu s diapositivami a povídáním o cestě zoologů Společnosti ZOOGEOS BOHEMIA do východního Turecka, přednesená K. Peclm.

V úterý 22. září se pod vedením zoologů hostitelského muzea uskutečnila exkurze do cenných přírodních partií Moravskoslezských Beskyd a Javomíků. Díky pěknému počasí a fundovnému výkladu byla exkurze velmi poučná, ale i příjemná.

Ve středu 23. jsme v dopoledních hodinách navštívili Choryňské rybníky, kde jsme se mohli seznámit s aktivním obhospodářováním chráněného území a potom jsme navštívili několik lokalit podél Bečvy, kde jsme mohli na vlastní oči vidět následky povodní

a navštívit vodou obnažené geologické lokality, na kterých nás zasvěceně provázel geolog vsetínského muzea.

V poledne byl seminář ukončen. Je mou milou povinností, abych za všechny účastníky poděkoval všem pracovníkům valašskomeziříčského a vsetínského muzea, kteří se zasloužili o bezchybný průběh semináře a také přívětivé prostředí.

A protože jeden seminář zoologů skončil, je třeba závčas plánovat další. Ten by se měl, díky ochotě Mgr. Antonína Reitera, konat ve dnech 6. - 10. září 1999 v Jihomoravském muzeu ve Znojmě. V rámci semináře je počítáno s celodenní exkurzí do Po-dyjí. Program celodenního úterního (7.9.) zasedání je však na Vás. Jistě děláte něco, s čím byste rádi seznámili své kolegy nebo máte nějaké nové poznatky o fauně Vašeho regionu. Přihlašte se tedy s námětem přednášky na mou adresu do konce prosince, abychom mohli včas dát dohromady zajímavý a poučný program. Za ochotu a spolupráci předem děkuji.

Na závěr tohoto příspěvku bych chtěl nabídnout zoologům muzei možnost zapůjčení výstavy o přírodě Turecka. Jedná se o materiály, které dovezla expedice zoologů muzei a státní ochrany přírody Společnosti ZOOGEOS. Výstava obsahuje 150 barevných

fotografií 24 x 30 (v klip rámech po dvou) a dále přírodniny (krabice s brouky, motýly, preparáty aj.). Volné termíny jsou ještě v měsících červen, červenec, říjen, listopad a prosinec 1999.

RNDr. Karel Pecl
předseda oborové komise zoologů AMG
Prácheňské muzeum v Písku
397 24 Písek, tel. 0362/214731

ZASEDALA ODBORNÁ KOMISE PRO PRÁCI S VEŘEJNOSTÍ

Na svém druhém zasedání se sešla Odborná komise pro práci s veřejností. Členové navrhli možnosti, jak prezentovat muzea a galerie v českých médiích, přišli s návrhy i poněkud netradičních způsobů a budou hledat cesty k jejich realizaci. Napříště bude komise jednat o osnově zamýšlené publikace o public relations v muzeích.

- dle zápisu -

Zprávy, aktuality, informace

Dejte pozor na OSU!!

Jak se, vážené kolegyně a kolegové, dočtete v následujících příspěvcích, hrozí nám nebezpečí v podobě nevládní organizace, která zastupuje autorská práva hudebních umělců a vybírá za provozování hudebních děl poplatky. Autorská práva tvůrců jsou jistě zcela namístě; otázkou zůstává, zda muzea a galerie jako organizace, působící v oblasti kulturní a vzdělávací, tudíž neziskové, jsou srovnatelná při provozování hudebních děl s nahrávacími studii, pořadatelskými agenturami, obchodními domy, neboli se subjekty, které hudbou vydělávají. Přitom je pro nás např. hudba vytvářející odpovídající prostředí v expozicích nesmírně důležitá, doplňuje určitým způsobem naše sdělení divákům. Nedávné zkušenosti kolegů (Valašskému muzeu v přírodě byla vyměřena pokuta ve výši 1,25 mil. Kč) dokazují, že Ochranný svaz autorský (OSA) ziskový a neziskový sektor příliš nerozlišuje. Přitom by stačilo, aby naše hudební „produkce“ OSA zohlednil ve svých sazebnících.

Abychom mohli za muzea a galerie jednat s příslušnými odbory MK i s OSA samotným, potřebujeme znát Vaše zkušenosti i názory na tuto problematiku. Za zaslání těchto informací sekretariátu Vám předem děkujeme.

-redakce-

HUDEBNÍ PŘEPYCH ANEB VÝBĚRČÍ PUTUJÍ VLASTMI ČESKÝMI

Poprvé jsme se setkali zcela nepřipraveni s Ochranným svazem autorů a nelze popřít, že nám způsobil zcela nečekaný šok. Leknutí, že pořádání hudebních produkcí v galeriích a muzeích, proslulých chronickým nedostatkem existenčních prostředků, se nejspíše stane nemožným nebo přinejmenším obtížným, vystřídala pochopitelně nálada velmi bojovná. Než nutno přiznat, že klání ukončila naše trapná porážka. Zda právem či nikoli, zůstává mimo naše chápání. Na soudní pře konečně nejsou peníze, právnícké vzdělání ani čas, tím méně chuť.

Ale k věci. Zjistili jsme bohužel pozdě, že kdysi poměrně poklidný OSA zmutoval v neobyčejně rozsáhlou strukturu, jakousi celostátní chobotnicí, s nikoli originální tajnou hudební policií, vždyt' s obdobnými institucemi máme u nás půlstoleté zkušenosti. V naší

provincii Svaz vytvořil přímo úřad a naše iluze o jediné pracovníci s blokem a telefonem vzaly za své v následujícím a dost nepříjemném jednání. Jen v našem městě s necelými 10 000 obyvateli působí podle mínění postižených tři prodloužené údy organizace, z nichž jeden již ztratil své inkognito. Bděli tajní agenti zřejmě podávají hlášení o hudebních projevech, o nichž se domnívají, že nebyly ohlášeny OSA podle regulí a zákonů schválených našim čáckým parlamentem v letech 1995 a 1996. Nevíme, zda pobírají fixní mzdu či prémie za jednotlivá hlášení, jistý peněz zřejmě dostávají už vzhledem k nedostatku kuřat hrabajících v naší vlasti zdarma. Úřad nejspíše také vytěžuje kulturní rubriky denního tisku. V čele Svazu údajně působí starší hudebníci za svým zenitem, kteří s přízní rozhlasu zahlcují posluchače svou komerční produkcí z šedých dob socialismu šedesátých a sedmdesátých let. Je typické, že se začaly zčerstva vybírat poplatky, aniž byl kdo informován. Varovali jsme urychleně naše nejbližší přátele galeristy a muzejníky, mnozí se upřímně zděsili. Už vůbec nechceme komentovat ponižující způsob, kdy muzea a galerie zároveň s erotickými kluby („všetko jedna linka“) musí žádat (stupeň pokory není předepsán) o povolení akce krajskou buňku OSA (ona Organizace pak prý získá souhlas Mistry) do 10 dní před konáním akce, a tím si zajistí dvě odpovědné muzejní či galerijní osoby, že: 1. nebudou platit penále, ale základní taxu, 2. nedostanou pokutu, 3. jim nebude zabaven majetek (!), 4. dokonce ani nebudou uvězněny 6 měsíců, ba až šest let. Pravda, člověku se zdá, že autorem stanov a norem OSA je sám velký Orwell, ale stačí nahlédnout a žerty jdou stranou.

Naš problém začal koncertem na vernisáži významného brněnského grafika Dalibora Chatrného v dubnu 1998. Upozorníme, že hudební produkce trvala 8 minut, vstupné se nevybíralo, autor ji poskytl zdarma, byl zároveň interpretem skladeb a není členem OSA z pádných důvodů. Přiznám se. Po obdržení nevyžádaného a dosud v českých zemích nevidaného formuláře, kde chybí jen příbuzní v kapitalistické cizině, jsem začal vidět rudě. Zatelefonoval jsem v hnutí myslí do Hranic v zemi moravské a s mímě řečeno nekonvenční a blíže neidentifikovanou dámou jsem se dohodl, že za uvedených podmínek platit logicky nemusíme, neboť autor by jako nečlen tantiemu stejně nedostal. Zato mě vyděsila jinak. Chtěli jsme totiž při naší výstavě o válce v severní Africe 1940 - 43 instalovat radiomagnetofon s jedním reproduktorem (viz předpisy OSA), abychom přiblížili návštěvníkům dobovou atmosféru swingo-

vou muzikou, která tehdy doprovázela mladé Američany v Tunisu stejně jako anglické Tomys, Australany či naše chlapce v Západní poušti. Dostal jsem na svou naivní akademickou otázku odpověď neuvěřitelnou. Ač se jedná o nejmenší možné reprodukční zařízení a z hlediska OSA zřejmě nejlacinější hudbu, denní taxa by prý činila rovných 800 korun. Ergo při briskním výpočtu by nás stál dvouměsíční hudební přepych ohromujících 48 000 (jsme muzeum z kategorie kostelních myši a náš roční rozpočet na provoz, údržbu, inovace a činnost vůbec dosahuje bez 1,5 mzdy zhruba 220 000 Kč). Na mou repliku, že takhle OSA zlikviduje běžnou hudbu, se mi dostalo jednoduché vysvětlení, že jí to nezajímá, ať tudíž v muzeu nehrajeme.

Nedalo mi to a ještě rozkurážený jsem příští den volal jejího šéfa rovněž poněkud nestandardních způsobů. Neposloužil jsem mu jménem spolupracovnice, která mě informovala, výběrčí daní z hranického pašaliku se asi z bezpečnostních důvodů nepředstavují, a jsou tedy nejméně tři. Tak mě upozornil, že jsem byl informován dvakrát zcela mylně, ale radosti nedopřál. Po kratším studiu privilegii OSA vyvodil, že zaplatit stejně musíme, i když skladatel, nečlen OSA, utře ústa a sama OSA ovšem naopak (zvlášť zajímavý moment), a to ne za několik minut hry, ale za celé trvání vernisáže zvíci asi půl hodiny a za maximální počet teoreticky možných návštěvníků, tj. jakousi obložnost (udáváme únosné zaplnění čtyřiceti osobami), nikoli za účast skutečnou. Z toho vyplývá, že při opakovaně slabé návštěvě, řekněme dvaceti lidí v sále se třemi stovkami židli, může pořadatel volit mezi sebevraždou a vězením pro dlužníky (viz výše). Může tedy dojít a dochází k tomu, že méně úspěšný idealista zaplatí na dávkách více, než vydělal. Potom nás uklidnil, že bychom proti mínění jeho kolegyně za hudbu k výstavě zaplatili snesitelnějších 300 Kč. Omylem prý nám stanovila taxu pro exkluzivní módní přehlídky. Po mém údivu nad rozdílnými stanovisky dvou expertů mi bylo sděleno, laikovi nesvéprávnému, že bych se divil, co všechno muzea podnikají (oněm mamonářským zařízením se nejspíše i striptýzu zachtělo, pozn. aut.), aby se dostaly k penězům (nedodal poplatníkům). Pak mě poučil, co je hudba, čemuž jsem zatvrzele bránil slovy, že v době jeho zrání jsem hrál v poměrně kvalitní jazzové kapele. Kontroval, že on je profesionální hudebník (zkoprnělý jsem opomněl uvést moudrost o ševcově kopytu či poznámku o sestupu z prken, jež znamenají svět, do ouřadu). Přívažkem jsme zcela zdarma obdrželi poučení, že pokud bychom trvali na autorství našeho hudebníka, musela by se sejít speciální komise, která by o tom rozhodla. Do té doby je zřejmě podezřelým plagiátorem, neboť všichni jsou jen podvodníci.

Musíme uvést, že nám po vzájemném uklidnění vášni promptně zaslal tristní tarifní tabulky s neuvěřitelným komentářem, a ten jsme okamžitě v kopiích rozšířili okolním kolegům a zaslali naší paní sekretářce Fialové. Kromě toho jsme zjistili, že jsme nebyli první postižení, ale k tvrdšímu a dražšímu střetnutí došlo i v Domě kultury a základní umělecká škola si zas musela pro své dětské koncerty vyřídit na ministerstvu kultury výjimku z placení poplatků. Pokud byste však chtěli zaměnit hudební rámec vernisáže literárními pořady, pak pozor, zde se zas číhá roztomilá sestřenka Svazu s poetickým názvem DILIA. Mimochodem domníváme se, že si OSA podřezává dosud tučnou větev, na kterou zasedla se záviděníhodnou chutí a z tragické neznalosti obsahu kapes kulturních institucí. Vždyť, zlikviduje-li veřejné provozování hudby drakonickými zásahy, nebude plátců a OSA uhyne na úbytě. Víme, že je to neslušné, ale zvědavost nedá nepoložit otázku po mzdách zaměstnanců bytníci hudební administrativy ve srovnání s poplatky autorům, tedy vybraným, jak vidno. Korektně přiznáváme, že poplatky, které nyní v termínech zasíláme Svazu, nejsou horentní ani nesnesitelné, ovšem zatím jsme nejspíš nevybočili z hladiny láce. Na druhé straně však musíme každou korunku obracet v hrsti. Přes

nevelký poplatek za jednu produkci ve výši 98 korun naší inflační měny je to však při dvanácti výstavách ročně víc než tisíc korun a slušné faksimile středověké listiny stojí příteli kolem pěti stovek a za deset let to už představuje výdaje na zrestaurování nevelkého a příliš nezdevastovaného obrazu. Vůbec si však nedovedeme představit poplatky za sál s větší kapacitou, delší vernisáže a drahé provozování skladeb žijících autorů (bezpohlavní populární propletence šedesátých let se naštěstí v muzeích a galeriích nehrávají).

Zdá se, že je čas prosadit na ministerstvu kultury v nejhorším případě alespoň výrazné úlevy pro neziskové organizace, jak je tomu ostatně v celém civilizovaném světě. Muzea a galerie totiž opravdu vydělávají podstatně méně než erotické kluby či masážní salóny a OSA, jež by ochotně zdanila i Eskymáky z Yukonu s jejich dvoutónovou stupnicí, nesporně nestrádá. Navíc přece neútočíme na erár, ale jen na nejspíše nikoli hubené konto monopolní organizace, doufáme, zcela nevládní. Postižen konečně může být každý z nás a obáváme se, že rovněž s nepříliš významnějšími informacemi a obrannými reflexy, než jsou dány nám. A pozor, platí i vlastníci útroh karavanů, kteří tam reprodukuje hudbu v kempech zemí Koruny české na radiomagnetofonech s dvěma reproduktory, neboť všudypřítomný Svaz bdí a neponechává ani skulinu hudebním prostopášnostem zhýralých jedinců a zvykaných kulturních institucí.

Jiří Karel
Městské muzeum v Rýmařově

OSA A FOLKLORNÍ PRODUKCE V MUZEÍCH A GALERIÍCH

Vybírání autorských poplatků je v případě hudebních produkcí folklorních muzik povětšinou neadekvátní (bez věcného i morálního opodstatnění), neboť interpretované lidové písně jsou svou podstatou produkty anonymní, kolektivní tvorby a jak znám ze své dlouholeté folklorní praxe (tvůrce pořadů na folklorních festivalech ve Strážnici, Myjavě, Východné a Rožnově pod Radhoštěm) vystoupení lidových folklorních muzik (nemám na mysli kapely dechové) se ve většině případů opírají o vlastní aranžmá těchto původem anonymních skladeb.

PhDr. Pavel Popelka, CSc.
Muzeum J. A. Komenského, Uherský Brod

Mezinárodní setkání muzejníků

GEOLOGOVÉ V ÚSTÍ NAD LABEM

9. září 1998 se uskutečnila jedna z akcí, na které se spolu s dalšími vědeckými institucemi podílelo také Muzeum města Ústí nad Labem. Jednalo se o část oficiálního programu již 7. září v Liblicích zahájeného mezinárodního geologického workshopu, kterého se účastnilo na 50 vědců z 10 zemí světa. Jednacími jazyky byla angličtina. Hlavním garantem akce byla světová organizace pro vzdělání a vědu UNESCO, která tento projekt zahrnuje do programu IGCP (International Geological Correlation Programme). Přesněji šlo o závěrečné zasedání Projektu 369, subprojekt 2a Magmatism and rift basins evolution: Peritethyan Region.

Součástí uvedené akce byly také exkurze účastníků do severních Čech k lužické poruše a dne 9. září exkurze do Českého středohoří, která byla spojená s návštěvou a s jednáním v Muzeu města Ústí nad Labem. Zde přítomné hosty seznámil ředitel muzea a kurátor geologických sbírek Mgr. Tomáš Wiesner s rozsáhlými geologickými a mineralogickými sbírkami ústeckého muzea. Pro tuto akci byla připravena i malá výstava s ukázkami z geologických sbírek muzea a několika památkami na zakladatele ústeckých ge-

ologických sbírek J. E. Hibsche. K akci byl vydán rozsáhlý materiál s abstrakty přednášek a informacemi k exkurzím. Úplné texty všech příspěvků by měly vyjít příští rok nákladem Geologického ústavu Akademie věd České republiky.

Mgr. Václav Houfek
Muzeum města Ústí nad Labem

SETKÁNÍ NĚMECKÝCH, ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH PŘÍRODOVĚDCŮ V KLOSTER BANZ V NĚMECKU

Ve dnech 27.-30.10.1998 jsem se na pozvání Odborné skupiny Německého svazu muzeí zúčastnila společného jednání německých, českých a slovenských muzeí v Kloster Banz (Horní Franky). Jednalo se již o druhé pracovní setkání, předchozí se konalo v Görlitz, kde byly navázány kontakty mezi německými a polskými muzei. Jednání probíhají v rámci připravované integrace ČR do EU.

27.10. Po příjezdu do Kloster Banz v pozdních odpoledních hodinách se uskutečnilo zahájení a vzájemné představení účastníků jednání. Zahájil zástupce Německého svazu muzeí dr. Walter Igel. Poté následovala prohlídka muzea v Kloster Banz - expozice paleontologie, věnovaná nálezům z období jury v regionu. Součástí zde umístěných stálých expozic jsou také orientální přírodovědecké a etnografické sbírky.

Ve večerních hodinách pak probíhala v přednáškovém sále spolu s prezentací celoevropského programu „Introdukcce kulíška nejmenšího“ (prof. dr. Claus König - Státní přírodovědecké muzeum ve Stuttgartu) odborná diskuse věnovaná problémům návratu ohrožených druhů do původních biotopů.

28.10. Oficiální zahájení jednání se uskutečnilo jako setkání účastníků s vedoucím vzdělávacího centra v Kloster Banz (objekt patří Nadaci Hanse Seidla) v rytířském sále a seznámení s historií tohoto významného památkového objektu, způsobem jeho správy a financování.

V přednáškovém sále pak pokračovala odborná jednání: Dr. Wolfgang Bäuml ze Správy Národního parku Bavorský les informoval o historickém vývoji krajiny na území Bavorského národního parku, o způsobu řešení problémů návštěvností ve spojení s devastací přírody, o výchovných a vzdělávacích programech pro návštěvníky a o zkušenostech, které z nich plynou pro ochranu přírody a krajiny. Dále informoval o postižení lesů v oblasti Bavorského lesa Kůrovcem, o řešení situace i o společném projektu, který je realizován s českou stranou (Národní park Šumava). Dále přednesl krátký příspěvek, který zaslal dr. Horpeniak (Muzeum Šumavy Kašperské Hory). Následovala diskuse k předneseným problémům.

Další přednáška (dr. König ze Státního přírodovědného muzea ve Stuttgartu), byla věnována problémům výzkumu biodiverzity a úkolům tohoto výzkumu v mezinárodní ochraně přírody a při výchově veřejnosti. Dokumentováno videofilmy z práce výzkumných týmů, z expozic muzea ve Stuttgartu - následovala diskuse.

Dr. H. Schöller z Přírodovědného muzea Seckenberg ve Frankfurtu nad Mohanem přednesl referát o výzkumu lišejníků a problematice indikace znečištění prostředí podle těchto bioindikátorů, dále o práci jednotlivých oddělení (zoologické, entomologické, oddělení výzkumů jezerní a podmořské fauny, oddělení pro práci s veřejností). Presentoval na videoprogramu jednotlivé expozice i jednotlivé výzkumné programy - následovala diskuse.

V odpoledním programu pak zástupce firmy Dickhover, p. Reinhold Dreekes přednesl přednášku na téma „Muzeum jako zážitek“ - na videofilmu současně presentoval technické možnosti zpřístupnění muzejních exponátů multimediální formou odpovídající současnému stavu poznání a vnímání. Referát vyvolal dlouhotrvající

diskusi, neboť v prezentaci se zcela vytrácely muzejní sbírky a jednalo se více o technickou show - i když účastníci vesměs souhlasí, že je nutno volit formy, které jsou bližší současné mladé generaci. Jako protipól byla pak presentována výstava Přírodovědného muzea z Lipska, která byla určena nevidomým a mentálně postiženým návštěvníkům muzea a která přitažlivým, ale ne přehnaně přetechizovaným způsobem seznamovala s různými skupinami zvířat, rostlin, plodů a dalších přírodnin.

Následovala prezentace zahraničních účastníků - vzhledem ke změně termínu došlo k odhlášení účastníků z Čech - jediným zástupcem českých muzeí se tak stalo Muzeum Dr. B. Horáka v Rokycanech. Dr. Šandová přednesla referát o činnosti na úseku přírodních věd, o výzkumných úkolech, které muzeum provádí i o výstavní, přednáškové a další činnosti pro veřejnost, o spolupráci s orgány ochrany přírody a o dalších aktivitách. Jednotlivé akce, včetně pracovišť byly presentovány i formou posteru a v následující diskusi byly zodpovězeny dotazy účastníků jednání. Za SR se zúčastnili zástupci Žilinského muzea v Žilině (dr. Hložka) a Oravského muzea (dr. Kocian). Zástupci slovenských muzeí přijeli doprovázeni profesionálním tlumočnickem, který simultánně překládal jejich vystoupení. Následovala prezentace pracoviště aplikované botaniky university z Hamburku.

Ve večerních hodinách se uskutečnila návštěva baziliky „Vierzehn Heiligen“, která patří k největším v Evropě. Poté následovala diskuse v menších pracovních skupinách a dojednávání spolupráce mezi zainteresovanými muzei.

29.10. se uskutečnila celodenní exkurze na trase Bamberg-Lundag-Coburg. Bylo navštíveno přírodovědné muzeum v Bamberku.

Muzeum v Bamberku má dvě části - staré expozice z období raného klasicismu zůstávají jako rarita zachovány „Muzeum v muzeu“ (200m²) (celková plocha muzea 500m²) - prezentují způsob původních instalací. Nově je vytvořena paleontologická expozice a v současné době se pracuje na přípravě nových expozic - zoologie a entomologie - předpokládané náklady 600.000 DM. Účastníci si prohlédli příležitostnou výstavu „Krásné plody“ (s pomologicko-botanickou tematikou a bohatým doprovodným programem). Nově je zde vytvořena také expozice vulkanismu a mineralogie - obě zaměřené regionálně.

Kamenolomy u Lundagu, které byly navštíveny v další části exkurze, představují vrstvy svrchní (bílé) jury beta a gama, vytvořené před 169 miliony let a zachovány ve vrstevní a útesové facií. V odpoledním exkurzním programu pak byla navštívena lokalita Staffelberg - na této lokalitě se nacházejí svrchnojurské zkameněliny i na povrchu polí obdobně jako v okolí Rokycan tzv. Rokycanské kulíčky.

Poté následovala návštěva přírodovědného muzea v Coburgu - zde byli účastníci nejdříve seznámeni s prací muzejního pedagoga (výzkum návštěvnosti, struktura návštěvnické veřejnosti obecně a struktura škol - odbornost a věkové složení). Výsledky byly zajímavé pro srovnání, neboť obdobný průzkum provádí muzeum v Rokycanech již téměř 10 let a jistě i řada dalších českých muzeí se zajímá, jaká je struktura jeho návštěvníků. Muzeum v Coburgu sestává z historické budovy z let 1912-1914 a nové přistavěné budovy (skleněné moduly) z let 1991-1995, o celkové výstavní ploše 2.000 m². V suterénu jsou moderně vybavené depozitáře - speciální regály, centrální klimatizace (účastníci si je mohli prohlédnout). Ve starší budově jsou jednak původní instalace (v dobových vitrinách z 17.stol.), jednak novější expozice (Ptáci a jejich svět, Savci - forma dioramat představujících biotopy u domácích druhů zvířat); v nové budově pak zcela nová expozice „Minerály - stavební kameny Země“ a „Svět krystalů“. Od minulého roku je připravována nová paleontologická expozice (dokončena má být v r. 2000).

Zajímavě řešena jsou dioramata představující život v druhohorním moři. Dále je zde nově instalovaná výstava „Vývoj“ a „Člověk“. V současnosti zde také probíhá výstava obrazů s tematikou druhohorních ještěřů malíře Jana Sovaka (pochází z Čech, trvale žije v USA).

Ve večerních hodinách pak probíhala diskuse ke shlédnutým expozicím opět v Kloster Banz v menších skupinách.

Oficiální ukončení jednání provedl dr. Igel.

Zástupce Svazu německých muzeí požádal dr. Šandovou, aby pomohla koordinovat vzájemnou spolupráci mezi českou a německou stranou. Používám tuto možnost informovat kolegy v jiných muzeích o průběhu a výsledcích jednání v Kloster Banz - bližší informace a podmínky je možno získat na adrese Muzea Dr. B. Horáka v Rokycanech.

RNDr. Miroslava Šandová
Muzeum Dr. B. Horáka Rokycany

Z muzejních luhů a hájů

PROGRAM NADACE OPEN SOCIETY FUND „BRÁNA MUZEA OTEVŘENÁ“ V LETECH 1996-1998

Oficiálně je v České republice 220 muzeí, které spolu s pobočkami představují kolem několika set muzejních institucí, jejichž sbirkový fond se odhaduje na 100 milionů sbirkových předmětů. Velká část z nich pochází z doby národního obrození. První republika je převzala jako zhmotnění národní myšlenky a zařadila je mezi symboly nové státnosti, pro komunistický režim byla výkladní skříní jeho kulturnosti.

Jaká bude role našich muzeí v demokratické a občanské společnosti a jakým podílem mohou sama napomoci v jejím formování?

Slovy významného amerického teoretika komunit Ivana Karpa jsou muzea a komunity součástí občanské společnosti, souhrnem společenských entit, v nichž se odehrává náš život a jejichž prostřednictvím si tvoříme svou identitu. Muzea jsou nedílných prvkem kulturní a umělecké struktury občanské společnosti. Mohou hrát důležitou roli v procesu formování a rozšiřování pluralitní demokracie. Jejich sbírky a aktivity se přímo vztahují k umění, vědě i vzdělávání, mohou přispět k pochopení kulturní odlišnosti.

Postkomunistické země však většinou zdědily po předchozím režimu instituce, které ustmuly ve své roli v době, kdy návštěva muzea byla výlučnou a sváteční záležitostí společenské elity. Samotná muzea hledají novou kulturní identitu v prostředí masové zábavy, v éře médií a informací a za uplatňování mechanismů trhu. Struktura jejich sítě se neustále proměňuje spolu s tím, jak se vymaňují z přímé závislosti na státu. Pro přeformování jejich poslání schází teoretické zázemí, odborná diskuse a nakonec i samotné pochopení mechanismů fungování občanské společnosti.

Za daných okolností se program Brána muzea otevřená OSF soustředil na vztah muzea a veřejnosti, jehož kvalitativně nová podoba vtahuje nenásilně obě strany do demokratické, občanské a pluralitní společnosti. Zde je také klíčová role programu - skutečný impuls ke změně může těžko vyjít z konzervativních institucí, nucených čelit náporu mnoha nových skutečností najednou nebo nepoučené veřejnosti, která neví, co má právo očekávat a tudíž není schopna uplatňovat vliv na využívání svých daňových poplatků.

Název programu úmyslně připomíná odkaz významného českého filosofa a pedagoga J. A. Komenského, jehož dílo o několik století předběhlo současné vzdělávací koncepce (včetně využití muzea jako prostředí vhodného pro učení) a jehož volání po toleranci a snášenlivosti nachází dnes odezvu v multikulturní výchově.

Program byl od svého počátku koncipován jako pozitivní kampaň za změnu muzeí ČR v otevřené a přátelské instituce na

jedné straně, stejně tak jako za uznání jejich společenské potřeby a hodnoty na straně druhé. Jedním z prvních kroků bylo navázání spolupráce s Asociací muzeí a galerií a dlouhodobé budování korektního vztahu, založeného na spolupráci, nikoli rivalitě. Dalším krokem byla široká mediální propagace programu prostřednictvím tisku a Českého rozhlasu. Program staví rovněž na systematické spolupráci s celou sítí muzeí ČR, se kterou komunikuje a pokouší se aktivizovat prostřednictvím zasilaných informací. Příkladem je rozeslání knihy dětských názorů na muzeum Múúúúúzeum dětských múz a článku v časopise Týden „Muzeum není mauzoleum“, který zpracovala vedoucí programu jako analýzu jejich současné ekonomické a legislativní situace, dvěma stům muzeí. Muzejní síť je pravidelně informována o průběhu programu prostřednictvím Věstníku Asociace muzeí a galerií a Místní kultury, časopisu Informačního a poradenského střediska místní kultury.

Tyto kroky pomohly vybudovat prestiž programu, díky níž bylo snadnější získat kvalifikované spolupracovníky a pořádat setkání na úrovni ředitelů institucí, starostů a přednostů okresních úřadů - tedy osob, kompetentních k systémovým opatřením.

Ambicí programu bylo upozorňovat na dosud neartikulované problémy a zahájit o nich veřejnou diskusi, např. schopnost muzea komunikovat se společností, přístupnost muzeí pro handicapované návštěvníky či nefunkčnost architektury historických budov pro nově formulovaný vztah muzea a veřejnosti. K tomu proběhla následující vícedenní setkání pro 50 - 100 osob: *Brána muzea otevřená*, Praha listopad 96 (pro nejširší veřejnost), *Komunikující muzeum*, Klatovy červen 1997 (pro odborné pracovníky muzeí), *Setkání v muzeu*, Bechyně září 1997 (pro pracovníky muzeí a pedagogy), *Muzeum a státní/místní správa: dialog nebo oboustranný monolog?* Pardubice listopad 1997 (pro ředitele muzeí, starosty a přednosty OkÚ), *Muzeum, přípravný seminář*, Brno březen 98 (pro studenty architektury a muzejníky), *Muzeum*, Znojmo červenec 98 (pro architektky, studenty architektury a muzejníky).

Vyvrcholením spolupráce s Asociací muzeí a galerií je účast programu Brána muzea otevřená v tříletém společném projektu AMG a Nizozemské asociace muzeí Muzejnictví a společnost, financovaném holandským vládním programem MATRA. Obsah projektu byl koordinován s programem OSF tak, aby se nepřekrývaly, ale navzájem doplňovaly.

Program systematicky spolupracuje s vysokými školami, a to formou vtahování studentů do řešení společensky závažných problémů např. spolupráce s Fakultou architektury VUT v Brně formou ateliérového zadání semestrální práce na téma Architektura muzea, které vyvrcholilo seminářem a výstavou studentských prací v zdevastovaném klášteře Louka, jehož využití bylo příspěvkem k tématu revitalizace památkových objektů. Další formou spolupráce jsou semestrální práce Pedagogické fakulty UK studentů oboru výtvarná výchova, kteří vytvořili didaktické listy *V muzeu se nenudíme* pro několik pražských muzeí.

Mimoto program spolupracuje i se základními školami umění, které zadávají svým žákům téma muzeum v kreativní výchově, např. dětské provádění v muzeu v ZUŠ Bechyně nebo projekt dlouhodobé spolupráce ZUŠ Pardubice s Východočeským muzeem.

V průběhu prvního roku programu byla muzejní komunitou přirozeně definována potřeba zaměřit jej na problematiku vzdělávání v muzeu, která je v souladu s jeho dlouhodobou orientací na vztah muzea a veřejnosti a stala se jeho prioritou. Tato problematika není v současnosti řešena žádnou existující institucí v ČR. K tomuto účelu byl pro rok 1998 sestaven program celoročního semináře pro 50 muzejníků, kteří ve svých institucích začínají pracovat s veřejností a potřebují k tomu základní teoretické zázemí i pochopení mechanismů fungování otevřené společnosti.

Po oba roky fungování programu běží zároveň grantový program, který se skládá ze dvou základních okruhů: publikace a programy přímo iniciované programem a vznikající ve spolupráci s ním, které využívají potenciál kreativních jednotlivců a vytvářejí modelové příklady pro celou muzejní síť. Např. Múúúúúzeum dětských múz, které získalo první místo v soutěži o Nejkrásnější knihu roku 1997 - cenu Ministerstva kultury ČR nebo edici TAKITAK, Laureáti Chaloupeckého ceny, v níž jsou zpracována díla výtvarných umělců, vystavovaných v Národní galerii, jež získala uznání Asociace výtvarných pedagogů. Tyto materiály upozorňují celou muzejní obec na to, že muzeum by mělo zůstat vždy garantem vkusu a kvality a vytvářejí pro to určité měřítko.

Druhým okruhem jsou grantové žádosti muzeí ČR, jejichž projektům jsou v rámci programu poskytovány případné konzultace nebo odborné vedení. Zde se nejvíce ukazuje, že zvolená strategie budovat celý systém souběžně jak shora (vytvářením originálních „nápaditých a chytrých“ materiálů ve vysoké profesionální kvalitě), tak i zdola (aktivizováním místního potenciálu regionálních muzeí) urychluje sblížení obou úrovní, zvyšuje samočinně kvalitu a přispívá k široce založené spolupráci.

Jistým uznáním výsledků programu Brána muzea otevřená je to, že byl Open Society Institute v New Yorku vybrán jako modelový příklad pro síť Sorosových nadací v roce 1999. Koncepce, metodika a jednotlivé konkrétní výstupy mohou být sdíleny se všemi zájemci o otevření muzejních bran ve svých zemích.

PhDr. Alexandra Brabcová
koordinátorka programu „Brána muzea otevřená“
Open Society Fund Praha

TO BY SE NA MUTEČU V MNICHOVĚ NESTALO!

PRAMUSON byl první pražský muzejní salon. Byl jsem se s kolegy podívat a přesto, že zatím nešlo o velkou akci, potěšilo nás, že byla zahájena užitečná tradice. Následující den jsem se setkal s přáteli z kalifornských muzeí. Řekl jsem jim, ať se jdou na prvý ročník našeho PRAMUSONU pro zajímavost podívat. Stačí chvilka pro představu. Vyšli se do Obecního domu v sobotu o půl páté. Salon měl končit podle tiskových informací v 18 hodin. Místo přívětivých hostesek v jednotlivých expozicích je však "přivítali" dělníci nosící bedny. Mysleli, že jsem se zmýlil a volali mi z mobilního telefonu. Omyl a hlavně ostuda byla však na straně pořádající agentury IN EXPO. Přijala starý trapný český zvyk z dob reálné socialismu, kdy všechny víkendové akce končily nejlépe v neděli ráno. TO BY SE NA MUTEČU V MNICHOVĚ NEMOHLA STÁT. Věřím, že se pořadatelé vzpamatují a ani u nás se to již příště nebude opakovat.

-t-

PŘÍBĚH LÍSKOVÝCH OŘÍŠKŮ

Ve druhé polovině měsíce srpna letošního roku se uskutečnila podstatná část natáčení pořadu s názvem „Příběh lískových oříšků“. Jedná se o další díl cyklu České televize Lapidarium, který bude tentokrát věnován jedné ze zapomenutých historických tradic. Jde zde o osud oříšků z památné lísky Přemysla Oráče ve Stadicích, které měly být jedním z atributů při korunovaci českých panovníků. Dle pověsti líska měla vyrůst z otky Přemysla Oráče, který ji při povolání na trůn měl zarazit do země. V místě legendárního povolání na český trůn stojí od roku 1841 pomník, který je dnes národní kulturní památkou. A zde ve Stadicích u Ústí nad Labem se natáčela podstatná část exteriérů pořadu. Štáb České televize, vedený režisérkou Angelikou Hanauerovou, spolupracoval při přípra-

vách pořadu s Muzeem města Ústí nad Labem a s dlouholetou místní kronikářkou PaedR. Annou Rauerovou. Premiéra tohoto pořadu České televize by se měla uskutečnit ještě letos 27. prosince.

Mgr. Václav Houfek
Muzeum města Ústí nad Labem

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM V BRNĚ A DNY EVROPSKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Brněnské MZM - stejně jako řada dalších muzejních institucí - se připojilo ke Dnům evropského kulturního dědictví, které letos připadly na víkend 12. - 13. září 1998. Naším cílem bylo při této příležitosti ukázat zájemcům to, co normálně vidět nemohou. Od roku 1987 spravuje MZM Nové Zámky u Nesovic (okr. Vyškov), význačnou renesanční památku z 2. poloviny 16. století, v roce 1996 dostalo pak do správy klasicistní zámek v Moravci (okr. Žďár nad Sázavou). S oběma objekty se počítá jako s depozitárními prostory, i když v prvním z nich zatím mnoho sbírkových předmětů uloženo není, neboť se o něj stále vede restituční spor. Interiér druhého již částečně vytčeným účelům slouží.

Pracovníci historického a programového oddělení za spolupráce správců obou objektů připravili prohlídkovou trasu, vytiskli zvláštní vstupenky a informační materiály. V sobotu 12. září se pak - i přes nepřízeň počasí - oba zámky staly cílem mnoha zájemců o historii. Dohromady je navštívilo 424 osob, větší „nával“ byl na dostupnější a známější Nové Zámky. V drtivě většině byly všichni spokojeni a přivítali iniciativu MZM, které umožnilo zhlédnout alespoň část těchto dvou běžně nepřístupných objektů.

PhDr. Jiří Mikulka
Moravské zemské muzeum v Brně

JAK MĚ NECHTĚLI PUSTIT DO MUZEA

Ačkoliv jsem pracovníkem muzea (Vlastivědné muzeum v Olomouci) teprve krátce, celkem rychle jsem se dověděl o existenci Asociace muzeí a galerií ČR a především o existenci výhod pro zaměstnance členských institucí, v tomto případě pro mě. I rozhodl jsem se nelenit a výhod do mrtvé využití a naplánoval jsem si okružní cestu po muzeích jižní Moravy doufaje, že za toto kulturní vyžití nebudu muset díky průkazce, kterou mám v kapse, dát ani korunu. Jaké ale bylo moje překvapení, když ve valné většině mnou navštívených objektů ani pokladní a někdy ani správce o existenci zmíněného institutu vůbec nevěděli, ačkoliv podle adresáře AMG právoplatnými členy jsou. Díky mému přirozenému charisma a díky zdravému rozumu pokladních jsem byl nakonec do všech objektů zdárně vpuštěn, nicméně místy jsem si připadal jako chuligán a příživník, jemuž je zatěžko obětovat těch několik desítek korun za vstupné. Celý můj týdenní výlet svědčí tedy o dvou věcech:

1. Průkazky opravňující k bezplatnému vstupu do muzeí jsou zřejmě velmi málo využívány.

2. Řadoví pracovníci o nich většinou nevědí.

Bylo by proto vhodné, aby šéfové členských institucí seznámili všechny své podřízené s existencí AMG a s právy a povinnostmi z toho plynoucími, a zejména aby s ní seznámili pokladní, které se pak nutně dostávají (ne vlastní vinou) do trapných situací.

Zdeněk Vermouzek
Vlastivědné muzeum v Olomouci

MUZEUM UMĚNÍ A INFORMAČNÍHO DESIGNU V BENEŠOVĚ U PRAHY

V přelomových měsících roku 1990 patřil Benešov k českým městům, kde se podařilo založit nové regionální sbírkotvorné galerie. Podstatnou zásluhu na tom měli donátoři, kteří přispěli svými dary k vytvoření sbírky umění. Snad nejpodstatnějším darem byla rozsáhlá kolekce více než tisíce kusů grafických symbolů předních designérů z celého světa, kterou přispělo Sdružení Bienále Brno. To byl zřejmě rozhodující krok, který rozhodl o specializaci muzea do budoucnosti. Šlo ovšem také o šťastnou shodu okolností. Těžko by si benešovští hledali jiné tak aktuální a současně finančně reálně zaměřené.

Atraktivní specializace je přitom dnes jednou z mála možností, jak dostatečně reagovat na požadavky doby. Muzea umění musí totiž v konkurenci s komerční kulturou velmi tvrdě bojovat o přízeň veřejnosti a současně patří k hlavním magnetům turistického ruchu. Informační design je obor natolik rozšířený v běžném životě a přístupný širokým vrstvám veřejnosti, že tuto úlohu může velmi dobře plnit. Současně zde v českých zemích stojí před odborníky vážný úkol veřejného působení, neboť běžná produkce grafického designu je u nás oproti vyspělým evropským zemím velmi málo kultivovaná. Atraktivnost benešovského počínání zvyšuje také skutečnost, že na grafický design je u nás orientováno zatím jen velmi málo muzeí umění. Ta, která existují, nemají zatím stálou expozici, kterou se v Benešově podařilo vytvořit jako první v republice.

Sbírkotvorný a výstavní program muzea doplňuje velmi kvalitní ediční a přednášková činnost. Celý program je odborně postaven na vlastním vědeckém výzkumu a na poznatcích zprostředkovaných Mezinárodním institutem informačního designu.

Přitom všem benešovské muzeum umění nikterak nezanedbává prezentaci dalších oborů umění ani pozornost autorské základně vlastního regionu. Grafický design totiž tvoří přibližně jen pětinu výstavního programu. Jde tedy o příkladné řešení, jak plnit základní povinnosti vůči veřejnosti a nezaniknout v šedi provinčnosti českého venkova.

-ag-

K 30. VÝROČÍ ZALOŽENÍ LETECKÉHO MUzea HÚ AČR VE KBELÍCH

Světově známé Letecké muzeum Historického ústavu Armády České republiky oslavilo dne 18. září 1998 již 30 let svého trvání. Vzniklo v roce 1968 na místě vpravdě historickém. Letiště Praha-Kbely, kde je dodnes situováno, bylo totiž první leteckou základnou vybudovanou po vzniku Československa v roce 1918. V meziválečném období zde sídlilo nejen vojenské letectvo, ale v roce 1923 toto letiště stálo i u kolébky naší civilní letecké dopravy, když se stalo domovským přístavem tehdy vzniklých ČSA.

Dodnes je zde umístěn útvar vojenského dopravního letectva, dále letecké opravny, výzkumný a zkušební letecký ústav a - Letecké muzeum HÚ AČR.

Ze skromných začátků se muzeum početností a kvalitou svých sbírek postupně vypracovalo mezi špičku evropského a světového leteckého muzejnictví. Kromě celé řady dalších cenných artefaktů, jako jsou motory, uniformy, výzbroj, výstroj, řady, vyznamenání a další památky, má muzeum dnes ve svých sbírkách již více než 260 historických letounů. Jsou vystaveny ve čtyřech expozičních halách i na otevřeném prostranství muzea. Je mezi nimi i řada světových unikátů. Letecké muzeum ve Kbelích je např. jedinou institucí na světě, která má ve svých sbírkách obě verze (jednomístnou i dvoumístnou) Messerschmitu Me 262, prvního bojově nasazeného proudového letounu na světě.

V rámci oslav třiceti let svého trvání Letecké muzeum představilo 18. září 1998 odborné veřejnosti ve svých prostorách nové přírůstky od svých sbírek, mj. proudový letoun první generace De Havilland Vampire.

Současně proběhla i vernisáž výstavy „Letečtí výtvarníci“, na níž sedm předních domácích autorů představí více než 120 svých děl, použitých na přebalech modelů letadel a v současné knižní tvorbě.

Letecké muzeum HÚ AČR ve Kbelích je pro veřejnost otevřeno od května do října denně mimo pondělí a pátku. Přestože jeho sbírky jsou veřejnosti zpřístupňovány vždy jen šest měsíců v roce, jeho průměrná roční návštěvnost činí téměř 50.000 osob.

Jiří Rajlich
Historický ústav Armády ČR, Praha

MUZEJNÍCI STUDUJÍ SPOLEČENSKÉ VĚDY NA UNIVERZITĚ KARLOVĚ

Univerzitní kurs aktuálních poznatků společenských věd, který na Filozofické fakultě UK Praha uspořádalo Muzeum umění v Benešově již probíhá druhým závěrečným semestrem. Přihlásili se do něj pracovníci pro práci s veřejností i mnozí ředitelé sbírkotvorných ústavů. V kursu jsou zastoupeny přednášky z klasické i současně filosofie, psychologie, sociologie, estetiky i dějin náboženství. To vše jsou obory velmi potřebné při řešení dnešních vztahů muzeí a veřejnosti. Je nezbytné, aby odborní vědeckí pracovníci, jimiž zaměstnanci muzeí většinou jsou, neřešili tyto vztahy jen na základě praktických zkušeností, ale především vědeckých znalostí adekvátních oborů společenských věd.

Přednášející pomáhají posluchačům aplikovat obecné teorie v jednotlivých praktických situacích. Každý z účastníků kursu si na závěr studia bude moci zpracovat nejaktuálnější otázky své muzejní praxe formou vědecké expertízy (sociologické, psychologické či obecně filosofické) pod dohledem vybraného pedagoga. Benešovské muzeum umění pak nabídne některé z textů ke zveřejnění v našem Věstníku.

-tf-

OZNÁMENÍ DIECÉZNÍHO MUzea V BRNĚ

Diecézní muzeum Brno oznamuje, že vzhledem k potřebám Opatství Staré Brno Řádu sv. Augustina ukončí podle dohody svoji činnost v areálu kláštera na Mendlově náměstí ke 30. listopadu 1998.

Od podzimu 1993 zde muzeum uspořádalo 17 výstav historického církevního umění a zejména současné tvorby desítek českých i zahraničních výtvarníků a architektů. Cílem výstavní dramaturgie bylo navázání nového a plodného dialogu mezi duchovně orientovanou tvorbou a životem současné společnosti. Řada výstav i jejich ohlasy potvrdily, že autentické umělecké dílo má schopnost nejen aktualizovat velké dědictví, ale také překračovat tradované děličí čáry a naznačovat nové cesty.

Děkuji všem, kteří svojí přízní dosavadní činnost muzea v historicky a duchovně působivém prostředí starobrněnského kláštera umožnili. Zvláště děkuji redaktorům, zpravodajům a spolupracovníkům, kteří výstavám věnovali svoji pozornost v tisku, rozhlase a televizi. Účinně tak napomáhali naplňovat záměry naší práce. Věřím, že se pro její pokračování podaří nalézt nové působiště a vytvořit potřebné podmínky.

Kontaktní adresa po 30. 11. 1998:

PhDr. Karel Rechlík, Tuřanské náměstí 2, 620 00 Brno,
tel.: 05/45 21 95 97.

Ze zahraničí

NOVÍ PŘEDSTAVITELÉ ICOM

Na 18. generální konferenci, která proběhla v australském Melbourne v září letošního roku byl novým prezidentem International Council of Museums (ICOM) zvolen francouzský občan Jacques Perot. Jeho volební období potrvá do roku 2001.

Pan Perot byl ředitelem Vojenského muzea v pařížské Invalidovně v letech 1992 - 1997. V současné době vykonává funkci ředitele Musées nationaux des châteaux de Compiègne et de Blérancourt. Jako aktivní člen ICOMu od roku 1977 byl předsedou Poradního výboru ICOM v letech 1992 - 1998.

Vedle Jacquese Perota byly zvoleni další noví členové předsednictva ICOM: do funkcí vice-prezidentů Yani Herreman (National Autonomous University, Mexico) a Bernice Murphy (Museum of Contemporary Art, Sydney); pokladník Piet Pouw (Reinwardt Academy, Amsterdam); členové výboru Lucía Astudillo (Metal Museum, Cuenca, Ecuador), Michel Côté (Musée de la civilisation, Québec); Monica Garrido (Communications and Cultural Heritage Foundation, Buenos Aires), Martin Schärer (Alimentarium - Food Museum, Vevey, Švýcarsko), Shaje'a Tshilula (University of Kishasa, Demokratická republika Congo).

Poprvé v historii ICOM byla zvolena žena, Alissandra Cummins (ředitelka Barbados Museum and Historical Society, st. Michael, Barbados) předsedkyní Poradního výboru ICOM. Tento výbor sdružuje představitele Národních a Mezinárodních výborů ICOM a jeho mezinárodních přidružených organizací.

S podporou svých 116 národních a 26 mezinárodních výborů ICOM představuje mezinárodní odborné společenství, které hodlá po celém světě ze všech sil bránit a podporovat muzea a muzejní pracovníky, kteří zabezpečují jejich aktivity a vývoj. Za tímto účelem se 15.000 členů ICOM společně spojilo do ambiciózního programu pro období 1999-2001 se dvěma velkými prioritami: obrana dědictví ohroženého vojenskými konflikty a přírodními katastrofami a pokračovat v boji s nezákonným obchodem s kulturním dědictvím.

-dle tiskových materiálů-

DVĚ VÝSTAVY K VÁLEČNÉMU ROKU 1813

U příležitosti „Evropských dnů“ se 7. května - 5. června konala ve výstavní síni „Strassburg-Passage“ v Görlitz v Německu výstava „Die Napoleonische Epoche - das Jahr 1813“. Výstavu uspořádalo Schlesisch - Oberlausitzer Dorfmuseum Markersdorf, které zajistilo řadu exponátů z veřejných a ze soukromých sbírek. Českou republiku zde reprezentovala kolekce sbírkových předmětů ze sbírek Muzea města Ústí nad Labem. Jednalo se o modely, dobové zbraně a výstrojní součástky, grafiky a malby. Součástí historické výstavy byla např. rekonstrukce saského vojenského stanu. Vedle historických sbírek se na výstavě představil svými obrazy s tematikou napoleonských válek také současný polský malíř Stanisław E. Bodes.

Ve dnech 27. června až 19. července letošního roku byla výstava „Die Napoleonische Epoche - das Jahr 1813“ představena veřejnosti v hlavním městě Saska v Drážďanech. Výstava se konala u příležitosti 185. výročí bitvy u Drážďan, ve které francouzský císař Napoleon I. porazil spojenecké armády Pruska, Rakouska a Ruska. Pro tento účel byla výstava rozšířena a obohacena o řadu dalších exponátů, které zapůjčily vedle řady soukromých sbírek také tyto německé instituce: Stadtmuseum Dresden, Schlossmuseum Burgk a Militärhistorisches Museum der Bundeswehr Dresden. Českou republiku zde opět reprezentovala zmíněná kolekce 39

předmětů ze sbírek Muzea města Ústí nad Labem. Výstava byla instalována ve výstavních prostorách Stadtmuseum Dresden.

Uvedené výstavy navázaly na dobrou spolupráci, kterou Muzeum města Ústí nad Labem má na německé straně například se Stadtmuseum Dresden, kde naposledy realizovalo velkou výstavu krajinomalby 19. století v roce 1994 a se Schlesisch-Oberlausitzer Dorfmuseum Markersdorf, se kterým spolupracuje především na tématu válečných událostí roku 1813. Muzeum města Ústí nad Labem totiž spravuje ojedinělý fond militárií, který se týká především bitvy u Chlumce v roce 1813 a který je od roku 1992 prezentován v samostatné části stále historické expozice muzea.

Mgr. Václav Houfek
Muzeum města Ústí nad Labem

Informace sekretariátu AMG

Najdou se fotografie z botanických seminářů?

RNDr. Ivan Růžička, předseda botanické komise AMG zpracoval článek „Nástin historie celostátních botanických seminářů“, který mapuje tuto činnost od roku 1962. Rádi bychom tuto práci uveřejnili v roce 1999 v některých Muzejních obzorech a obracíme se na Vás, vážené kolegyně a kolegové, nemáte-li ve svých archivech fotografie z těchto setkání, které by článek doplnily a oživily. Fotografie zasilejte dr. Růžičkovi do muzea Vysočiny v Jihlavě (Masarykovo nám. 55, 586 01 Jihlava, tel.: 066/29728-9). Děkujeme za spolupráci.

Nové sídlo muzea:

Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku oznamuje změnu sídla. Nová adresa je: Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku, Hluboká 66, PSČ 738 01, Frýdek-Místek, tel.: 0658/621924.

Pro lepší informovanost:

Redakce týdeníku Veřejná správa uvítá systematictější spolupráci s pracovníky muzeí a galerií. Zprávy s několikátýdenním předstihem o tom, co chystá Vaše kulturní zařízení, zajímá jistě čtenáře z celé naší republiky. Kontaktní osobou je Mgr. Daniela Řeřichová, Praha 10, Vršovická 68, tel.: 02/733577, fax 02/67311710, e-mail: vespra@mvcz.cz.

Přečíslování telefonů Muzea Těšinska (hlavní budova a detašovaná pracoviště):

Centrální budova v Českém Těšíně	
• spojovatelka	0659/71 18 87
• ředitelství (tel./fax)	0659/71 30 36
• e-mail	itesin@grendel.cz
Regionální informační centrum, Č. Těšín	0659/71 18 66
Muzejní knihovna Silesia, Č. Těšín	0659/71 20 25
Výstavní síň Musaion v Havířově	069/681 34 56
Památník Životické tragédie v Havířově-Životičích	069/643 41 38
Technické muzeum v Petřvaldě	069/654 10 92
Výstavní síň Muzea Těšinska v Orlově	069/651 17 69
Detašovaná pracoviště v Českém Těšíně	
• obory historie, etnografie, ediční sklad	0659/711 161 0659/579 51-3 l. 333, 334, 335
Kotulova dřevěnka v Havířově-Bludovicích	z technických důvodů po dobu rekonstrukce uzavřena

Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur má nová telefonní čísla:

ústředna	02/2222 1416
	02/2222 1417
	02/2222 0017
ředitelství	02/2222 1406
fax	02/2222 1418
odd. práce s veřejností	02/2222 0018

Další změny telefonních čísel:

Městské muzeum Krmov:	0652/714 570
Památník Adalberta Štífera v Horní Plané:	0337/738 473
Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem - tel./fax:	0411/837301
Muzeum romské kultury v Brně - fax:	05/571 798
Městské muzeum Mariánské Lázně	
• muzeum, spojovatelka:	0165/622740
• ředitel + fax, záznamník	0165/621753
• pracoviště Anglikánský kostel:	0165/622196
• ředitel - mobil:	0602/128489
• e-mail:	muzeumml@telecom.cz

Program Microsoft Select

AMG uzavřela v listopadu smlouvu v rámci programu Select s firmou Microsoft, umožňující muzeím a galeriím v ČR nakupovat produkty Microsoftu s výraznými slevami. Úvodní informace byla rozeslána přímo firmou Computer Help, která tento program spravuje. Bohužel si ale nejsme jisti, zda tato zpráva pronikla opravdu ke všem. Pokud je tedy toto sdělení pro Vás novinkou, obraťte se buď přímo na firmu Computer Help spol. s r.o. (Blanická 16, 120 00 Praha 2, tel.: 02/21 50 31 11, fax: 02/21 50 33 33, e-mail: mg@computerhelp.cz; kontakt: Zdeňka Šedivá nebo Renata Stehlíková) nebo na Ing. Radku Durmonovou z Moravského zemského muzea v Brně, která tento program v rámci AMG koordinuje.

A ještě další informace...**FILMOVÁ SPOLEČNOST EASY CARD UVÁDÍ:**

Filmová společnost EASY CARD s.r.o. nabízí státním a soukromým muzeím v ČR účast v projektu: Videoatlas - Muzea a galerie ČR. Myšlenka vzniku videoatlasu vychází z potřeby informovat nejen českou veřejnost, ale i návštěvníky ČR o širokém spektru a zajímavé nabídce českých muzeí a galerií. V první fázi jsme se zaměřili pouze na muzea, a to z důvodu větší přehlednosti a kapacitních možností našeho natáčecího štábu.

Videoatlas se bude skládat z dokumentárních filmů o jednotlivých muzeích, které budou zařazeny na videokazety podle teritoriálního členění. Tyto videokazety budou v české a anglické mutaci a naše společnost je hodlá distribuovat následujícím způsobem:

- základní školy v ČR
- hotely v ČR určené pro zahraniční klientelu
- Česká centra (v 15-ti světových metropolích)

Celá koncepce vychází z natočení prezentačního filmu v délce cca 5 - 7 min., pro potřebu daného muzea, a z následného zpracování uvedeného filmu do zkráceného verze, která bude zařazena do Videoatlasu (v české i anglické mutaci). Natáčení a zpracování filmů se provádí technikou Betacam, což umožňuje nejen velmi dobrou technickou úroveň, ale i případné zveřejnění jednotlivých filmů v televizi.

Orientační cena za přípravu, vypracování scénáře, výrobu celého filmu (v základní verzi 5 min.) a zařazení jeho zkrácené ver-

ze do Videoatlasu činí 45 000,- Kč bez DPH 5%. (Za každou další započatou minutu se účtuje 5.000,- Kč.) Cena zahrnuje kompletní zpracování filmu včetně jazykových mutací a veškerá práva na šíření a prodej videokazet o daném muzeu.

V první fázi bychom rádi znali názory vedení muzeí na Videoatlas tak, abychom si mohli udělat ucelenou představu o možném rozsahu celého díla, které předpokládá náležitou přípravu, včetně konzultací nad scénáři jednotlivých dokumentů. Velmi bychom ocenili Vaše návrhy, nápady, či připomínky a využili tak možnosti celý projekt podrobněji konzultovat.

Natáčení prvního dílu Videoatlasu začne v březnu příštího roku a první série dokumentů by měla být hotova v červnu 1999 tak, aby byla připravena pro letní turistickou sezónu. Celý projekt je průběžně konzultován s odborem movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury a dále s vedením AMG.

Kontaktujte nás, prosím, na naší infolince 0602/281089, nebo nám odpověď zašlete na adresu Letenská 17, PSČ:118 06, Praha 1.

Ing. Tomáš Hruška
ředitel filmové společnosti

**BUDETE SPOLUPRACOVAT PŘI TVORBĚ
REGISTRU JAPONSKÝCH MEČŮ V ČR?**

Ukazuje se, že náklonnost veřejnosti k japonskému meči je poměrně značná, což je dáno především všeobecným zájmem mladé generace o bojové umění dálného východu, jako celosvětového fenoménu posledních desetiletí, podporovaného akčními filmy.

Záměrem Sekce pro studium japonského meče NIHON-TO KENYUKAI, která vznikla při Česko-japonské společnosti v roce 1996, je mimo jiné právě mládež citlivě a nenásilně přivést také k jiným hodnotám, zejména japonské kultury, ze kterých vnímavý pozorovatel a pilný student pocítí obrovskou sílu ducha, jemnost a působivost detailu, nádhernou jednoduchost splývající s dokonalostí, při níž předměty denní potřeby nepozorovaně přecházejí na úroveň uměleckých děl. Od studia japonského meče je totiž pouze krůček k historii, ke kaligrafii, japonskému jazyku, čajovému obřadu, keramice, lakovému umění, ikebaně, bonsaji, hudbě, klasickému divadlu a k dalším atributům japonské kultury. Právě v dnešní době je velmi důležité ukazovat mladé generaci, že existovaly, existují a budou vždy existovat také jiné a vzácnější hodnoty, které přetrvávají na věky.

Mezi členy sekce jsou také sběratelé. Ty chceme vést k povědomí vlastní odpovědnosti nejen k mistru mečíři, který vyrobil před staletími dokonalý meč, ale také k povinnosti pečovat o daný sbírkový předmět tak, aby zůstal nezměněn a odborně chráněn pro budoucí generace a mohl dokladovat neuvěřitelnou dovednost a invenci našich předků. Aby pochopili, že jejich vlastnictví starobylého meče, je v kontextu s jeho stářím, časově prakticky nevýznamnou skutečností, že které jim však plyne především velmi vážná povinnost meč uchránit pro další pokolení.

Členská základna je velmi různorodá a zahrnuje studenty kendó, iaidó, aikidó, ale i muzejní pracovníky a badatele v militariích.

Aktuální informace jsou členům předávány formou Zpravodaje. Tam se dovídají například o seminářích a přednáškách, které již proběhly, ale také o akcích připravovaných. Každoročně vydáváme pro naše členy bulletin, kde na více než šedesáti stranách formátu A4 naleznou odborné články doprovázené perokresbami a fotografiemi. Letošní číslo obsahuje poprvé také japonský

text a vevázanou vložku barevných a černobílých fotografií na křídě.

Dosavadní poznatky ukazují, že s ohledem na pestré věkové i odborné složení a zaměření jednotlivých členů musí být aktivity sekce rozloženy do různých sfér. Také úroveň odborných znalostí členů se pohybuje v poměrně širokém spektru. Někdo upřednostňuje samostudium v šeru knihovny, jiný si raději vyslechne dobře připravenou odbornou přednášku. Nikdo asi neodmítne možnost prostudovat historický originál nebo prohlédnout si detaily zdařilé repliky meče. Zkušenost, že vyzkoušet si vlastníma rukama dílčí

technologie výroby, znamená pro studium japonského meče totéž a někdy i více, než pouhé přečtení sebelepší odborné literatury, nás vede k pořádání pracovních seminářů. Je to nepopsatelný pocit položit dlaň na vlastnoručně vyrobený meč, i když se jen vzdáleně blíží japonskému originálu. Při samotné výrobě člověk bezprostředně pocítí náročnost jednotlivých operací, pochopí nezbytnost obrovské trpělivosti k dosažení dokonalosti výrobku a dokáže pak náležitě ocenit a ve všech souvislostech pochopit mistrovskou práci. Zanedbatelné nejsou ani semináře zaměřené na správnou manipulaci s mečem, na jeho optimální údržbu a ukládání. S tím je spojena také etiketa japonského meče.

Za výrazné podpory ze zahraničí (Británie, USA a Japonska) se daří postupně naplňovat odbornou knihovnu studijním materiálem a velmi si ceníme také konzultací, kterých se nám dostává od předních japonských odborníků.

Aktivity sekce jsou poměrně rozsáhlé a vycházejí z přirozeného zájmu jejich členů. **Nihonto kenkyukai** si vytýčila i dlouhodobé cíle. Vedle primárního úkolu, kterým je shromažďování a šíření ověřených informací o japonském meči, je to především příprava a posléze i realizace projektu na ochranu japonských mečů ve sbírkách na území ČR. Zde jsou akcentovány dvě hlediska. Vedle kvalifikovaného udržování a ukládání exponátů ve sbírkách je sledována také prevence proti kriminalitě, spočívající v jednoznačné identifikaci předmětů s jejich prestižním zařazením do Registru mečů CZ.

Organizace sdružující fandky a sběratele japonských mečů ve světě, jako například anglická To-ken Society of Great Britain nebo americká Japanese Sword Society of the U.S. mají vybudován oficiální registr, ve kterém shromažďují identifikační údaje japonských mečů, jenž se nalézají ve státních a soukromých sbírkách na území daného státu.

V praxi to vypadá tak, že pokud někdo ze členů prostuduje nový sbírkový předmět (je jedno zda vlastní nebo půjčený - majitelé se v registru neevidují), vyhotoví k němu odbornou dokumentaci spočívající v přesném popisu meče, zhotovení ošigata a fotografií. Tyto materiály pak předá k zařazení do registru, kde je identifikace potvrzena, případně upřesněna a exponátu je přiděleno pořadové číslo (například UK Sword Register No. 374 nebo US Sword Register No. 556 apod.). Poté jsou tyto materiály zpravidla uveřejněny v klubovém časopise, čímž je sledován dvojitý účel. Za

prvé jde o přínosný studijní materiál pro všechny členy, ale i zahraniční kolegy a za druhé se stává takový meč teoreticky nezczizitelný. Každopádně je mezi sběrateli těchto zemí považováno za prestižní záležitost mít svůj sbírkový předmět podchycen v tomto registru.

Dovolujeme si vám touto cestou oznámit, že Sekce pro studium japonského meče Česko-japonské společnosti NIHONTO KENKYUKAI založila po vzoru sesterských zahraničních společností Registru mečů CZ.

Zároveň vás vybízíme ke spolupráci při naplňování tohoto registru (v zájmu všech, kteří se zabývají studiem a ochranou japonských mečů i v zájmu opravdových sběratelů a v zájmu mečů samotných).

Na počátku roku 1997 se podařilo získat pro myšlenku vytvoření soupisového katalogu mečů Náprstkovo muzeu a Národní galerii v Praze. První průzkum o výskytu japonských zbraní uložených v muzeích a galeriích jsme ve spolupráci s Náprstkovým muzeem provedli na jaře 1997. Kladná odezva muzeí nás potěšila. Tak náročný úkol je však realizovatelný jen formou státního grantu. Zůstává otázkou, zda se jej podaří získat pro léta 2000-2003.

Jako perspektivní se nám jeví neformální spolupráce s tuzezemskými muzei a galeriemi, kde se nalézají japonské chladné zbraně nebo jejich části. V některých případech je smutný pohled na exponáty napadené korozí, s rozpadajícími se díly. Mnohde jsou k vidění exponáty vystavené v nesprávných polohách (cuby rubovou stranou k návštěvníkovi) nebo nesprávně sestavené meče (obráceně namontovaná cuba, kogatana násilně zasunuta namísto kogai apod.).

V této souvislosti si dovoluji poukázat na zkušenosti, které nás poněkud znepokojují. Stává se, že někteří naši členové (zvláště mladí) vedeni svatým nadšením pro věc, projevují zájem o exponáty uložené v regionálních muzeích se záměrem podrobit je bližšímu zkoumání a v některých případech také nabízejí jejich ošetření a dokonce restaurování. Kupodivu v několika případech jim skutečně byly meče zapůjčeny, dokonce i domů. Nejsme nadšeni takovým spontánním přístupem. Je třeba si uvědomit, že samotné členství v Nihonto kenkyukai ještě neznamená, že dotyčná osoba je nezbytně odborníkem, nebo že je alespoň zaškolená do správné manipulace s mečem a že ovládá metody odborné identifikace a správné dokumentace japonského meče. Přestože jsou někteří naši členové například vyučeni v uměleckých řemeslech a vyrábějí zdařilé repliky evropských středověkých mečů, jsou jejich teoretické znalosti a odborné dovednosti ve vztahu k NIHONTÓ na různé úrovni. Pokud se s takovým případem ve své praxi setkáte, lze požádat o stanovisko naší sekce.

Rádi bychom našli optimální formu a podmínky jak na jedné straně umožnit vážným zájemcům studovat originály mečů nebo mečových ozdob přímo v muzeu a na straně druhé pomoci pracovníkům muzeí a galerií v identifikaci exponátů, případně s jejich kvalifikovanou údržbou. Hledáme cesty jak vytvořit podmínky pro přijetí odborných restaurátorů z Japonska u nás a také možnosti pro realizaci stáží nejšikovnějších členů sekce v japonských mečířských školách.

Pokud budete mít jakékoliv dotazy k činnosti naší sekce nebo k činnosti celé Česko-japonské společnosti, použijte výše uvedenou adresu nebo e-mailové spojení.

Ing. Bohumil PLANKA, CSc.

Vedoucí sekce NIHONTO KENKYUKAI

- Sekce pro studium japonského meče

Česko-japonské společnosti

Navrátilova 10, 110 00 Praha 1

<http://www.bujinkan.tnet.cz/nihontoc2.htm>

nihonto@telecom.cz

Připravuje se... (semináře, konference, zájezdy, veletrhy)

ROMANTICKÁ CASTELLOLOGIE 19. STOLETÍ

MUZEUM A GALERIE SEVERNÍHO PLZEŇSKA V MARIÁNSKÉ TÝNICI
17. -21. KVĚTNA 1999

V roce 1999 uplyne 150 let od úmrtí jednoho z průkopníků české castellologie Františka Alexandra Hebera. V roce následujícím pak bude možné oslavit 185. výročí jeho narození. K těmto událostem proběhne řada různých oslavných akcí. Vzhledem k tomu, že F. A. Heber je jedním z nejvýznamnějších rodáků severního Plzeňska, zapojí se do „Heberovských“ oslav i Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici a zvolili jsme akci vlastní náplní naší činnosti. Rozhodli jsme se tradiční jarní seminář věnovat právě F. A. Heberovi, jeho době a západočeským hradům. Seminář s názvem „Romantická castellologie 19. století - západočeské hrady“ se uskuteční v týdnu od 17. - 21. května 1999. Dovolujeme si touto informací oslovit všechny zájemce o poměrně populární problematiku západočeských hradů a nabídneme možnost se semináře zúčastnit.

Seminář by se měl odbývat ve dvou rovinách:

1. Problematika výzkumu hradů v 19. století - romantismus - ikonografie a popisy hradů - východiska a prameny. Osobnost F. A. Hebera a otázky kolem jeho díla - jeho pokračovatelé do přelomu 19. a 20. století (včetně Augusta Sedláčka).
2. Problematika západočeských hradů se specifickým zaměřením na region severního Plzeňska - především nové poznatky o historii a vývoji jednotlivých lokalit.

Vzhledem k tomu, že konkrétní účast a počet příspěvků může být rozdílný, nestanovujeme zatím pevný termín a počet jednání dnů (předpokládáme včetně exkurse 3-4 dny). Prosíme proto všechny zájemce o seminář, ať již aktivní či pasivní o vyplnění přiložené přihlášky včetně témat referátů (v délce 20 min. a 10 min. pro případnou diskusi) a odeslání zpět na naši adresu do konce roku 1998, abychom mohli seminář dostatečně organizačně připravit, zvláště zajistit ubytovací kapacity, které jsou v Kralovicích velmi omezené.

PhDr. Irena Bukačová, ředitelka
Mgr. Jiří Fák, vedoucí historického oddělení

Kontaktní adresa:

Muzeum a galerie severního Plzeňska
Mariánská Týnice, 331 41 Kralovice
tel./fax: 0182/396410

EVROPSKÁ MUZEA PODRUHÉ V ŽENEVĚ

Ve dnech 14. - 18. dubna se bude konat 2. muzejní veletrh Museum '99 v Ženevě (Palexpo). Informace o veletrhu jsou specifikovány v propagačním bulletinu akce, který je k dispozici na odboru ochrany movitého kulturního dědictví MK ČR, nebo (v kopii) na sekretariátu AMG. Současně se konají i dva salony - Europ'art a Mezinárodní veletrh tisku a knižní produkce.

I když termín pro odevzdání přihlášek k přímé prezentaci na výstavišti již bohužel vypršel (po 30. listopadu 1998 budou přijímány přihlášky jen v závislosti na volném místě a po zaplacení výstavních poplatků), může být inspirativní pouhá návštěva veletrhu, který je pojat jako základna pro exklusivní komunikaci v rámci Evropy pro tři rozvíjející se (!) hospodářské sektory:

1. **Muzea a kulturní instituce** (výstavy, knihovny, památky a historická místa, pamětihodnosti, muzea, zámky, kulturní události, festivaly, hudba, divadlo, výtvarné umění)
2. **Turismus a kulturní centra** (botanické zahrady a zoo, přírodní rezervace, tématické parky, turistické atrakce, asociace, kulturní služby, nadace, mecenáši a sponzoři, reklama, kongresová centra, hotely, touroperátoři, národní turistické agentury, regionální turistická centra, dopravní a cestovní kanceláře)
3. **Poskytovatelé služeb a výrobci zařízení pro muzea** (archivy, uložení sbírek, osvětlení, výstavní a depozitární fundus, instalace, bezpečnostní systémy, software pro management a dokumentaci, transport; vizuální komunikace - animace, audio-video, katalogy, CD-ROM, multimedia, průvodci, grafika, public relations, sponzoring, reklama, virtuální realita)

Vedle stánkových prezentací budou probíhat i tématické dny, které se skládají z dopoledního semináře a odpoledního workshopu:

14. dubna 1999: Muzeum a elektronická komunikace: Nastala doba intenzivního a profesionálního používání sítě?

15. dubna 1999: Kulturní turismus se organizuje. Nebezpečí a výhody demokratizace nabídky.

16. dubna 1999: Medializace v muzeích. Nová cesta komunikace mezi průvodcem a školní výpravou.

Přihlášky na tyto tématické dny Vám zašleme, cena seminářů se pohybuje v závislosti na počtu objednaných dní od 120 - 300 švýc. franků (včetně vstupného na veletrh a občerstvení).

- připravila redakce dle informačního bulletinu -

STUDIJNÍ CESTA PRACOVNÍKŮ MUZEÍ DO NEW YORKU

Česká organizace ICOM uspořádala v minulých letech několik velmi zajímavých studijních cest pro pracovníky muzeí do kolegiálních institucí v zahraničí. Úspěšnost těchto cest podnítila diskusi o společné návštěvě newyorských muzeí. Protože by však šlo o finančně a organizačně náročnější projekt, je třeba ověřit zájem a zvážit všechny varianty. Prosíme proto zájemce, aby nám zaslali vyplněný dotazník, ke kterému mohou připojit další připomínky. Vzhledem k tomu, že jde o cestu letadlem, nabyla by její realizace limitována dosaženým počtem zájemců, ale mohla by být uskutečněna za jakýchkoli okolností. Dotazník zašlete na adresu organizátora: Muzeum umění a informačního designu, Malé nám. 1, 256 01 Benešov u Prahy.

Mgr. Tomáš Fassati

**Přihláška na seminář
„Romantická castellologie 19. století - západočeské hrady“**

***Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici
17. - 21. květen 1999***

Přihlašuji se na seminář „Romantická castellologie 19. století - západočeské hrady“.

Jméno, příjmení, titul:

Kontaktní adresa:

Téma referátu:

Požaduji ubytování:

ANO

NE

(zakroužkujte)

V

dne

199

podpis

Dotazník

zájem o studijní cestu pracovníků muzeí do New Yorku v roce 1999

Jméno a adresa:

Zaměření muzea a pracovníka:

Dávám přednost (zakroužkujte):

_____ týdenní cesta

_____ dvoutýdenní cesta

náklady na cestovné a ubytování do 15.000,- Kč 20.000,- Kč 30.000,- Kč 40.000,- Kč

cesta zajištěna

specializovanou cestovní kanceláří

levněji samotnými účastníky

navštívená místa

pouze New York

také další místa

termín cesty

1999 2000

jaro podzim

zajímá mne návštěva

muzea umění

další muzea

další místa

mám zájem

o zákulisí muzeí

o rozhovory s pracovníky muzeí

jen o běžnou návštěvu

Potřebuji tlumočnicka

Nepotřebuji tlumočnicka

Další připomínky:

Muzea a počítače

PŘIJDE KE SLOVU ZÁKON?
ANEB CO TY NA TO, DAGU BADMANE...

V rámci produktu Korespondence distribuuje firma BACH adresář muzeí a galerií, dle doprovodné dokumentace zpracovaný „na základě oficiálního katalogu muzeí a galerií“, který vydala AMG v knižní podobě. Do jaké míry se náš adresář stal základem tohoto „servisu“ firmy Bach, se pokusím uvést dále.

Data v adresáři jsou podle charakteru rozříděna na základní údaje o institucích, osobách a tematických skupinách. Nainstalovala jsem uvedený produkt a ze zvědavosti jsem otevřela databázový soubor bez užití firemního modulu. Ačkoliv je databáze tvořena několika tabulkami, lze vysledovat dle struktury dat jako základ skutečně publikaci námi vydanou v letošním roce.

Jednotlivé položky jsou provázány řídicími znaky, z nichž jedna je při abecedním seřazení sídelních měst našich muzeí totožná s odkazovými čísly v Adresáři AMG. Při kopírování dat se však zpracovatel elektronické verze dopustil chyby u položky 018 (k této položce se ještě vrátím) a ve snaze zachovat numericko-chronologický pořádek hesel čísloval další hesla sám. Tato chyba se potom ještě několikrát opakuje, což následně způsobilo mnohé omyly při provázání hesel na tematické skupiny.

Názvy tematických skupin přesně vycházejí z našeho adresáře a kromě výše zmíněných chyb, které „nadělal“ elektronizátor, jsou zde zahrnuty i všechny omyly, o které se postarala má maličkost. Mimoto věčný rejstřík v adresáři zahrnuje pracoviště bez expozic - nejprve obecně, pak specializovaná se samostatnou adresou, což zřejmě v „redakci“ nepochopili a fakt, že se jedná o pracoviště, neuvedli. Potom dochází k tomu, že hledáte-li v rejstříku, setkáváte se s nesmyslem - Archeologické expozice, Archeologická ... Botanika, Botanická atp.

K podobné chybě došlo při převodu dat v adresách. Když totiž (v knižní podobě) má instituce pobočku v tomtéž městě, kde sídlí ředitel, je její adresa přiřazena k ředitelství a graficky odlišena. Dále už není uvedeno, že na této adrese nesídlí samostatná instituce. U poboček, sídlících v jiném městě, je uveden odkaz na ředitelství. Otrocky přetažená data pak toto odlišení textu postrádají, a tak tu vystupují např. Moravská galerie a Místodržitelství palác vedle sebe jako dvě samostatné instituce ... Z toho vyplývá že, řečeno hantýrkou dnešních mladých lidí, „totální Saigon“ nastal v Praze, Brně a mnohých dalších muzeí a galeriemi oplývajících městech.

Poslední kapkou v příslovečném poháru trpělivosti je ale položka, zvaná v „bachovském“ adresáři „pozn“. Ta v sobě ukrývá pravý informační poklad - otvírací dobu, obsahy stálých expozic, vydávaná periodika - přesně v syntaxi staromódního asociálního

knižního adresáře, což právě v případě zmiňované boskovické položky 017-18 (škoda, že ne 007) prozrazuje způsob práce - a teď přijde to pravé slovo - plagiátora. Tato „pozn“ totiž (čestné pionýrské, že včetně formátovacích znaků) vypadá takto:

Otevřeno celoročně; denně mimo pondělí.

Stálá expozice:

Lovecké zbraně - Pravěk Boskovické brázdy - Proměny výroby na Boskovicku

018 Detašované pracoviště
Plačkova 6, PSČ: 680 01
tel.: 0501/454601

Otevřeno celoročně; denně mimo pondělí.

Stálá expozice:

Židovské město v Boskovicích

(Kdyby mi někdo nevěřil, může si to vyzkoušet - stačí myšičku označit obsah pole Poznámka, okopírovat jej do schránky a potom „vypustit“ do obecného souboru ve Wordu).

Podobnost čistě náhodná? Nikoliv. Firma Bach se přičinila (kdo jí pomohl...), o ručním opisování nemůže být řeči. Buď náš produkt nascanovala (kdy by se jí ale patrně těžko povedlo zachovat grafickou úpravu) nebo nějak přišla k textovému souboru tohoto adresáře. S vědomím mým a exekutivy AMG to ale rozhodně nebylo.

Adresář muzeí a galerií v ČR je produktem AMG a jeho zpracování vyžadovalo velké množství práce, a to jak na straně profesionálního zázemí asociace, tak všech členských i nečlenských muzeí, bez jejichž ochotné spoluúčasti by nemohl vzniknout. Obsahuje sice veřejně přístupné údaje, ale způsob jeho zpracování a řazení je know-how AMG.

Nejsem sice právník, ale, jak už jsem v úvodu poznamenala, jsem zvědavá. A tak mne, při zběžném listování Obchodním zákoníkem zaujal jeho Díl II. o nekalé soutěži, § 44 odst. 2/c (nebezpečí vyvolání záměny) a 2/d (parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb), případně § 51 porušení obchodního tajemství...

Nejsem ale právník, a tak si mohu ulevit jenom známou větou: „Já se vrátím...“ a doporučit firmě Bach podobně inspirační listování Obchodním zákoníkem. Produkt Korespondence je totiž nabízen muzeím v ČR za cenu pouhých 500,- Kč, zatímco knižní adresář je prodáván za 56,- Kč.

Dagmar Fialová

Z výstavních sálů

Nové stálé expozice

O NOVÉ BRNO - BRNĚNSKÁ ARCHITEKTURA 1919 - 1939

MUZEUM MĚSTA BRNA, HRAD ŠPILBERK

Expozice O nové Brno - brněnská architektura 1919 - 1939, první a jediná stálá výstava tohoto typu v České republice, seznamuje prostřednictvím mnohých, nezřídka dosud nezveřejněných originálních plánů - architektonických studií, soutěžních návrhů, prováděcích projektů - a dále prostřednictvím původních fotografií, písemností, tiskovin, korespondence atd., s jednou z nejvýznamnějších epoch v architektonickém a urbanistickém vývoji Brna. Rychlý přerod z provinčního města na metropoli meziná-

rodního věhlasu, ke kterému v tomto období došlo a který nemá v dřívějších dějinách Brna obdoby, zde demonstrují nejen díla výjimečných osobností jako například Bohuslava Fuchse, Jindřicha Kumpošta, Arnošta Wiesnera aj., ale i tvorba méně známých a někdy dokonce už pozapomenutých projektantů a stavitelů, kteří však podobu města poznamenali neméně výrazně (např. Václav Dvořák, Alois a Vilém Kubovi, Eduard Göttlicher, František Václavek aj.). Architekturu obou desetiletí provázejí projekty a fotografie interiérů a jednotlivé kusy nábytku, dokumentující vysokou úroveň nábytkářské tvorby v Brně, na níž se významně podíleli rovněž někteří brněnští architekti.

PhDr. Lenka Kudělková

NOVÉ EXPOZICE MĚSTSKÉHO MUZEA V ŽELEZNÉM BRODĚ

Obě pracovnice Národopisného muzea horního Pojizeří v Železném Brodě se v roce 1996 rozhodly pro radikální změnu - zrušit dosavadní národopisnou expozici (obsahovala velmi stručně vývoj sklářství, řemesla perníkárství a plátenictví, lidová umění) a veškeré prostory na Náměstí 3. května uvolnit pouze expozici vývoje železnobrodského sklářství se zaměřením na galerii osobností sklářské školy. Z finančních důvodů není dosud dokončena expozice místních podnikatelů dvacátých až čtyřicátých let. Zároveň došlo ke změně názvu muzea na Městské muzeum v Železném Brodě.

V roce 1995 začal Městský úřad v Železném Brodě za přispění Ministerstva kultury ČR rekonstruovat nádherný patrový, z části roubený objekt zvaný Bělíště z roku 1807. Jednoznačně bylo rozhodnuto tento státem chráněný dům věnovat nové expozici a to místní geologii, staré historii města včetně archeologie, architektuře, ukázce školy z přelomu století, železnobrodským cechům, perníkárství, pekařství a tkalcovství. Tato expozice se bude v průběhu několika dalších měsíců doplňovat a zkvalitňovat v závislosti na finančních prostředcích.

Obě pracovnice si samy napsaly scénář, navrhly vitríny a instalovaly expozici. Byla slavnostně otevřena dne 13.8.1998.

Přílehlý pozemek bude v budoucnosti sloužit jako skanzen drobných hospodářských staveb a rekonstruované kůlny zaplní hospodářské nářadí.

Po zateplení půdních prostor tu budou vystaveny další železnobrodské betlémy jako doklad staré a krásné tradice. Zatím se mohou návštěvníci potěšit třemi skříňkovými betlémy a prohlédnout si původní železnobrodské náměstí na modelech J. Maryšky včetně slavné radnice z roku 1670.

Obě expozice jsou otevřeny od května do konce září denně mimo pondělí, od 8.30 - 12.00 hod. a od 13.00 - 16.00 hod. V zimním období pouze o sobotách a nedělích v tutéž dobu.

- dle zasláního materiálu -

HISTORIE LOMNICKA

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE V LOMNICI NAD POPELKOU

Městské muzeum a galerie v Lomnici nad Popelkou srdečně zve všechny kolegy k návštěvě nové stálé expozice Historie Lomnicka, která byla otevřena 8. srpna při příležitosti letošního 110. výročí prvního pokusu o zřízení muzea v našem městě. Ačkoliv je lomnické muzeum po turnovském nejstarší na okrese, ještě nikdy v průběhu jeho existence chronologicky nemapovalo historický vývoj Lomnicka. Považovali jsme to za jistý dluh vůči návštěvníkům, kteří u nás tuto pro každé muzeum základní expozici hledali zatím marně. K realizaci zmíněného záměru byla vybrána největší místnost v přízemí, kdysi tzv. „Hostinský pokoj“, který původní majitelé objektu Šlechtové nechali ve 30. letech upravit pro potřeby svých hostů (pro zajímavost bydlel zde např. svého času i pan Niederle, bývalý vyslanec ve Vatikánu a zplnomocněný ministr, později ředitel Šlechtových závodů v našem městě).

Po rok trvajících nutných stavebních úpravách, které zahrnovaly např. vybourání přiček, položení vytrhané parketové podlahy atd., jsme přistoupili k samotné instalaci. A tak na ploše 40 m² se můžete seznámit s událostmi věků minulých, jak se dotkly našeho města a okolí v průběhu let od nejstaršího osídlení Lomnicka ve 12. století až po období roku 1968. Vedle textové části uvidíte i velké množství trojrozměrných předmětů a fotodokumentace, týkající se např. architektury našeho města, Lomnického graduálu, slavné tradice místního průmyslu, bohaté spolkové činnosti a mnoha dalších zajímavostí.

Zbývá ještě poděkovat za odbornou pomoc při budování expozice bývalému řediteli muzea panu Františku Novákovi, dále

panu PhDr. Ivo Navrátilovi, řediteli Okresního archivu v Semilech za možnost využití některých textů z jeho scénáře výstavy 750. let města Lomnice nad Popelkou, pořádané v roce 1982. Zvláštní dík patří všem zúčastněným firmám a vedení ZŠ T.G.M., jež muzeu darovalo stylové výstavní skříně, jelikož vybavení novými by přesahovalo naše současné finanční možnosti. Též si vážíme všech občanů, kteří darovali či zapůjčili některé exponáty. Přispěli tak k našemu pokusu o co nejmějšší zobrazení minulosti regionu. Do jaké míry se nám tento záměr podařil, se přesvědčíte sami. Přijďte a poznejte dějiny našeho kraje.

Jan Drahoňovský

EXPOZICE SOUKENICTVÍ, BARVÍŘSTVÍ A PLÁTENICTVÍ

MĚSTSKÉ MUZEUM VE VALAŠSKÝCH KLOBOUKÁCH ČERVENÝ DŮM

Nejednoho návštěvníka Valašských Klobouk zaujme patrová zděná stavba s dřevěnou pavlačí a vysokou šindelovou střechou. Jedná se o tzv. Červený dům, čp. 194, který představuje výraznou dominantu v západní části náměstí při ústí ulice Dobrovského. Budova patří k nejstarším typům zděné městské architektury s průčelím datovaným letopočtem 1781.

Po celkových stavebně technických rekonstrukcích v uplynulých dvou letech budou interiéry, renovované na základě stavebně-historického průzkumu sloužit muzejním účelům s postupnou instalací expozic se zaměřením na tradiční řemesla a život ve městě.

V současné době mohou návštěvníci zhlédnout černou kuchyni se dvěma zachovalými zděnými topeništi, která sloužila k vaření na otevřeném ohni a rovněž k vytápění sousedních místností. Interiér je vybaven předměty typickými pro dané období - trojnožky, rendlíky, dlabané nádoby, vidlice, ohřebly, lopáře a jiné kuchyňské potřeby. Řaritou je kamenné korytko na vylévání splašků.

Další místnosti dominuje soukenický stav s příslušenstvím, který byl po více než 60 letech zrekonstruován a uveden do provozu s možností ukázky ručního tkání sukna. To vše díky nezměrné obětavosti 82letého pana Františka Trochty s Valašských Klobouk, jehož vitalitu a životní elán by mu mohl leckdo z mladších závidět. Součástí interiéru je i dobové zařízení kloboucké domácnosti, spadající do období minulého století.

V červenci byly výstavní prostory Červeného domu rozšířeny o expozici plátenictví a barvířství. Plátenický stav z Nedašovy Lhoty, datovaný letopočtem 1859 je nestarším dochovaným dokladem lidové textilní tvorby na Valašskokloboucku. Není bez zajímavosti, že je stejný, jako stav zobrazený ve světoznámém díle našeho moravského rodáka Jana Amose Komenského „Orbis sensualium pictus - Svět v obrazech“ z r. 1658.

Navedení osnovy a utkáni plátna provedl v r. 1977 pan František Sušil, jeden ze zakladatelů valašskoklobouckého muzea. V r. 1998 byl stav znovu zrekonstruován a zprovozněn panem Františkem Trochou z Valašských Klobouk.

Návštěvníci se mohou seznámit s různými pracovními pomůckami a nástroji potřebnými při zpracování lnu až po finální výrobky, jako jsou různé součásti svátečního i pracovního oděvu.

Druhou část expozice tvoří barvířství. Zde jistě každý postojí v úžasu nad dokonalou krásou a řemeslnou zručností barvířských modrotiskových forem, pocházejících z Pechancovy barvířny, která provozovala toto náročné řemeslo ve Valašských Kloboukách v letech 1873 - 1935.

Muzeum je otevřeno od úterý do čtvrtka 9-11, 14-16 hod. a v neděli 14-16, mimořádné návštěvy nutno hlásit předem.

Dana Ševčíková
Městské muzeum Valašské Klobouky

UMĚLECKÉ ŘEMESLO ZE SBÍREK OKRESNÍHO MUZEA V CHRUDIMI

Expozice uměleckého řemesla Okresního muzea Chrudim vychází z doby konce 19. a začátku 20. století, tedy doby založení a počátků činnosti muzea, kdy byla získána většina vystavených předmětů. Je koncipována do několika částí. V oddíle, evokujícím obchod se starožitnostmi, představuje část sbírkového fondu uměleckého řemesla z období od 16. do 2. třetiny 19. století. Další část expozice je věnována užitému umění poslední třetiny 19. a počátku 20. století.

Chrudimské muzeum, jako ostatně i další uměleckoprůmyslová muzea, mělo za úkol kromě získávání a uchovávání dokladů minulosti podporovat tehdejší současnou řemeslnou výrobu a usilovat o její zdokonalení. To dokládají výšivky a krajky, vzniklé ve vyšivačských kursech pořádaných Průmyslovým museem pro východní Čechy v Chrudimi na začátku našeho století. Místní a regionální produkce je dále zastoupena pracemi zámečníků A. Wenera, J. Kálese, nožíře E. Kroupy, dýmkami z Prosečska a Svratecka, zdobenými řezbou. Regionální význam přesáhla odborná škola pro zpracování dřeva v Chrudimi, založená r. 1882. Vystavené předměty jsou pracemi jejich učitelů – A. Švimerského, J. Ulíka a žáků.

Současně byly získány kolekce a jednotlivé předměty, dokládající kvalitní úroveň českého uměleckého řemesla počátku 20. století, doby, kdy vůdčím uměleckým stylem byla secese. Byly zakoupeny soubory skla z Harrachovské sklárny v Novém Světě, odborné školy v Kamenickém Šenově, z Klášterského Mlýna. Zastoupena je Uměleckoprůmyslová škola v Praze keramikou žáků Celdy Kloučka, odborná zlatnická škola v Praze keramikou žáků Anna Boudová – Suchardová, která patřila k předním osobnostem českého užitého umění.

Zájem muzea o moderní užité umění přesahoval rámec českých zemí. Roku 1908 byla zakoupena kolekce porcelánových váz, talířů a figurek z Královské manufaktury v Kodani, která světově proslula jemnou barevností svých výrobků.

K dokreslení dobového koloritu je expozice doplněna předměty běžnější produkce.

Po dlouhé době jsou tak prezentovány v ucelenější podobě sbírky uměleckého řemesla, které vždy patřily k prioritám akviziční činnosti chrudimského muzea.

- dle tiskových materiál -

Pozvánka na výstavu

ILUSTRACE JAROSLAVA ZÁPALA

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE V LOMNICI NAD POPELKOU

15. LISTOPADU - 13. PROSINCE 1998

V neděli 15. listopadu byla v Městském muzeu a galerii v Lomnici nad Popelkou zahájena výstava knižních ilustrací akad. mal. Jaromíra Zápala. Po úvodním slovu výtvarníka Michala Kudělky, ve kterém zavzpomínal na svého přítele a kolegu, patřilo muzeu tém, pro něž autor tvořil především - dětem. V podání „malíčků a malenek“ (řečena jazykem knížek o Neználkovi) z místní mateřské školky Klubičko zazněly písně a říkadla, která potěšila nejen jejich vrstevníky, ale i dospělé.

Jaromír Zápala se narodil 18. března 1923 v Brandýse nad Orlicí. Od svého absolutoria na Vysoké škole uměleckoprůmyslové působil téměř třicet let v nakladatelství Albatros, jako výtvarný redaktor a ilustrátor. Ve své tvorbě se programově zaměřil především na předškolní mládež, což jeho výtvarnému naturelu vyhovovalo nejvíce. Práce pro nejmenší se ujal s velkou odpovědností a zaujetím. Kreslil pro ně lepolela s pohádkovými motivy (např. o Kocourovi v botách nebo o skřítku Hráškovi), vymýšlel omalovánky (O Pa-

lečkovi, O Smolíčkovi, O perníkové chaloupce). Svůj vřelý vztah k přírodě projevil v celé řadě knížek, jež ilustroval. Z mnohých připomeňme alespoň Pět malých ježků od Ericha Klosse nebo půvabné Medvědí pohádky od Hany Doskočilové. Avšak k nejznámějším a také srdci dětských čtenářů nejbližší je vedle klasického díla Alana Alexandra Milna Medvídek Pú především pohádková trilogie Nikolaje Nikolajeviče Nosova o Neználkovi a jeho kamarádech z Kvítečkova. Ilustrování takto rozsáhlého cyklu (Neználkovy příhody, Neználek ve slunečním městě, Neználek na Měsíci) se protáhlo autorovi na dlouhých sedmáct let. Byla to však práce korunovaná úspěchem. Vedle ohlasů z řad široké čtenářské obce se dostavilo i uznání od samotného autora Neználka - spisovatele Nosova, jenž Zápalaovy ilustrace k této knize považoval za nejzdařilejší.

K výčtu (a jistě ne úplnému) dalších výtvarných počinů se řadí i ilustrace ke knížkám Jasminek v Zemi lhářů (1963), Neschovávej se sluníčko (1970), Povídej, kdo co dělá (1979) atd.

K Lomnici nad Popelkou měl J. Zápala velmi vřelý vztah. Jednak zde trávil s manželkou Julií, místní rodačkou, vzácné chvíle odpočinku, jednak, jak sám přiznával, čerpal z přírodních krás Lomnicka inspiraci pro svoji tvorbu. A v Lomnici také i zůstal. Po té, co 5. prosince 1984 zemřel. Byl pohřben na místním hřbitově. Ztrátu, jakou pro českou kulturu představoval odchod J. Zápala, nejvýstižněji vyjádřil univerzitní profesor dr. František Holešovsky, DrSc.: „Odešel čestný a přímý člověk, citlivý a obětavý přítel, ladovsky prostý umělec, jehož život patřil cele dětské knize. Lidé odcházejí, ale jejich památka zůstává zachována ve výsledcích práce a činů.“

Nezbývá než připomenout, že od této smutné chvíle nás v těchto dnech dělí přesně patnáct let. Život a dílo tohoto skromného umělce si připomeneme výstavou, jež probíhá v Městském muzeu a galerii v Lomnici nad Popelkou.

Jan Drahoňovský

JESKYNĚ A PROPASTI V ČECHÁCH

REGIONÁLNÍ MUZEUM V JÍLOVÉM U PRAHY

26. ZÁŘÍ 1998 - 10. LEDNA 1999

Čechy, vzhledem k pestrosti geologické stavby, mají na mnoha místech polohy karbonátových homin převážně prvohomního, méně druhohomního stáří. V těchto hominách docházelo ke krasování a tak jsou Čechy poměrně bohaté na jeskyně. Pravdou sice je, že jeskynní systémy jsou jen malého rozsahu, nebo jde o zcela izolované jeskyně, ale to nic nemění na množství krasových oblastí a jeskyní. V Čechách byla také dlouholetá tradice jeskynního výzkumu. Od soukromých badatelů přes Společnost Národního muzea, jejíž Krasová sekce se výzkumu věnovala systematicky a přešla do České speleologické společnosti. V té se nyní sdružují odborníci i laici, prostě lidé, kteří se o jeskyně a jejich výzkum zajímají.

Cílem výstavy je prezentovat souhrnně současný stav komplexního výzkumu krasových jevů v Čechách. Představí jeskyně přístupné veřejnosti - Bozkovskou, Chýnovskou a Koněpruskou, jeskyně nezpřístupněné, kterých jsou v desítkách krasových oblastí stovky a většina z nich je zdokumentována. Dále návštěvníkům představí minerály související s českými jeskyněmi, hlavně aragonity, opály a další, pseudokrasové jeskyně, výstroj a výzbroj používanou při průzkumu, vápence z různých oblastí, fosilní kosti a jeskynní sedimenty, měkkýše a obyvatele jeskynních systémů - netopýry. Výstavu obohatí odborné práce o jeskyních a tematické časopisy.

Z libreta RNDr. Ivana Turnovce vybrala B. Dostálová

ŘEZBÁŘ JIŘÍ BOŘIVOJ TRNKA - VÝBĚR Z DÍLA

HISTORICKÉ MUZEUM VE SLAVKOVĚ U BRNA
5. LISTOPADU - 31. PROSINCE 1998

Přesto, že je Jiří B. Trnka školený v malířství a grafice, učarovalo mu dřevo, jehož detailní znalost si přinesl ze Střední lesnické školy ve Strážnici. Z různých druhů a barev dřeva vytváří obdivuhodné předměty, které zdobí řezbou s nejrůznějšími motivy. Jejich náměty čerpá z mytologie, křesťanského myšlenkového zájmu i z bohatých zdrojů vlastní tvůrčí fantazie, podněcovaných důvěrnou znalostí domácího i světového umění minulosti a současnosti. Motivy jsou však přísně podřízeny řádu ztvárňované plochy. Dokonalost tvarů a jejich seskupení evokuje barokní velkolepost, jemnost tvarů je klasická a jejich proporční uměřenost je prvkem současným.

Vedle špičkových děl, která zdobí umělecké sbírky nej přednějších ústavů i osobností - vytvořil např. dary pro papeže Jana Pavla II. a amerického prezidenta Billa Clintona, vyzdobil pažby loveckých zbraní králů Juana Carlose španělského, švédského Gustava Adolfa II. nebo ruského prezidenta Borise Jelcina, vytváří esteticky cenné a umělecky náročné doplňky, zdobí části nábytkových souprav i jiné solitéry. Každá z jeho prací nese pečeť individuálního přístupu, citlivého porozumění materiálu i jeho budoucímu působení na diváka.

- dle zaslaných materiálů -

Výstavní kalendář**Bělá pod Bezdězem****Muzeum v Bělé pod Bezdězem**

Vánoční výstava prosinec 1998

Benátky nad Jizerou**Muzeum Benátky nad Jizerou**

Vánoční výstava prosinec 1998

Benešov**Galerie výtvarného umění**

Salon výtvarníků Benešovska 26. 11. 1998 - 2. 1. 1999

Beroun**Muzeum Českého krasu v Berouně**

Vánoce očima dětí 24. 11. 1998 - 3. 1. 1999

Bilovec**Muzeum**

Zámek Bilovec září-prosinec 1998

Blovice**Okresní muzeum Plzeň - jih**

Josef Matějka a Kateřina Koutská - kresba a grafika 27. 10. 1998 - 18. 12. 1998

Boskovice**Muzeum Boskovicka**

Dějiny psané kruhem - historie keramické tvorby regionu Boskovicka září-prosinec 1998

Brno**Moravské zemské muzeum**

Historie mineralogického oddělení MZM 3. 3. 1998 - 31. 12. 1998
Profesor Karel Absolon a jeho svět od 17. 12. 1998

Dietrichsteinský palác MZM

Lékárny, lékaři, léčitelé září 1998 - únor 1999
Zkamenělé moře říjen 1998 - květen 1999

Biskupský dvůr**Mramorové sály**

Kameny zvěrokruhu 27. 10. 1998 - 31. 12. 1998

Etnografický ústav

Černé řemeslo 20. 10. 1998 - 31. 12. 1998
Kam až oko dohlédne listopad 1998 - duben 1999

Muzeum města Brna

Brněnská architektura 1919 - 1939

od června 1998

Moravská galerie**Mistodržitelství palác**

Přirůstky v obrazárně MG (1985-1997)

22. 10. 1998 - 3. 1. 1999

Uměleckoprůmyslové muzeum

Mistrovská díla uměleckého řemesla ze sbírek MG

2. 12. 1998 - konec v březnu 1999

Bruntál**Muzeum v Bruntále**

Modrotisk - krása našich babiček

27. 11. 1998 - 17. 1. 1999

Vánoce našich předků

4. 12. 1998 - 10. 1. 1999

Zámecké vánoce - předvánoční trh

12. 12. 1998

Břeclav**Městské muzeum a galerie**

Mezinárodní výstava k 30. výročí založení Konfese, volné-

od 25. 11. 1998

ho sdružení výtvarníků

prosinec 1998 - leden 1999

A nastal čas vánoční ...

Bučovice**Muzeum Bučovice**

Třebíčské betlémy

listopad-prosinec 1998

Čáslav**Městské muzeum**

Výstavní síň muzea, Kl. Čermáka, Čáslav

Jan Skalický - obrazy

7. 12. 1998 - 23. 12. 1998

Česká Lípa**Okresní vlastivědné muzeum**

Česká Lípa - Dny a noci (fotografie Richarda Ho-

moly) 28. 11. 1998 - 3. 1. 1999

České Budějovice**Jihočeské muzeum**

Československé a české letectvo 1918-1998 (modely letadel)

16. 4. 1998 - 31. 12. 1998

Válka našich dědů - České Budějovice a 1. světová válka

16. 6. 1998 - 17. 1. 1999

Jan Rundensteiner (1851 - 1926) - z cyklu Českobudějovické fotoateliéry

7. 7. 1998 - 31. 1. 1999

Jak se kdysi zehlívalo

od 16. prosince 1998

Tradiční vánoční výstava

od 16. prosince 1998

Ke 100. výročí zahájení stavby JČM

do 31. prosince 1998

Wortnerův dům AJG

Česká grafika 1918 - 1998

12. 11. 1998 - 17. 1. 1999

Český Brod**Podlipanské muzeum v Českém Brodě**

Historické zbraně a zbroj ze sbírek Regionálního muzea v Kolině

3. 2. 1998 - 20. 12. 1998

Barokní malířství ze sbírek RMK

5. 9. 1998 - 31. 12. 1998

Český Krumlov**Okresní muzeum**

Vodokováři a hamřimídi na Českokrumlovsku

březen-prosinec 1998

Českokrumlovsko ve světle archeologických nálezů (1250-1700)

do konce roku 1998

Madony, betlémy a všichni svatí

prosinec 1998

Šumava na starých pohlednicích

do září 1999

Naivní svět manželů Šitalových

do konce roku 1998

Český Těšín**Muzeum Těšinska**

Betlémy

1. 12. 1998 - 15. 1. 1999

Dačice**Městské muzeum a galerie**

České loutkové divadlo - historie a současnost

1. 11. 1998 - 30. 12. 1998

Pohádky vánočního času

28. 11. 1998 - 30. 12. 1998

Děčín**Okresní muzeum**

Děčínský zámek - plány, dokumentace, dějiny

prosinec 1998

Koptské tkaniny

prosinec 1998

<i>Psal se rok 1918</i>	prosinec 1998	
<i>Vánoční betlémy</i>	prosinec 1998	
<i>Zbrojnice děčinského zámku</i>		
<i>Muzeum loutek Milana Knižáka</i>	od 5.12.1998	
Domažlice		
Muzeum Chodska v Domažlicích		
Galerie Bratří Špillarů		
<i>Anna Spaczyńska - Tomská - keramika</i>	12.11.1998 - 31.12.1998	
Muzeum Jindřicha Jindřicha		
<i>Pananky z celého světa</i>	1.11.1998 - 28.2.1999	
Dvůr Kralové nad Labem		
Městské muzeum		
<i>Vánoční cestování II.</i>	4.12.1998 - 31.1.1999	
Frenštát pod Radhoštěm		
Muzeum		
<i>Lidová řezba</i>	prosinec 1998	
Haviřov		
Výstavní síň Musaion		
<i>Cínoví vojáci</i>	10.12.1997 - konec v únoru 1999	
Havlíčkův Brod		
Galerie výtvarného umění		
<i>Jiří Šimák - obrazy, sochy, loutky</i>	prosinec 1998	
Okresní vlastivědné muzeum		
<i>Vánoční čas</i>	15.12.1998 - 31.1.1999	
Hlinsko v Čechách		
Soubor lidových staveb Vysočina		
<i>Vánoce na Veselém kopci</i>	28.11.1998 - 13.12.1998	
<i>Frintův mechanický betlém v Betlémě v Hlinsku</i>	5.12.1998 - 3.1.1999	
Hluboká nad Vltavou		
Alšova jihočeská galerie		
<i>Klub konkretistů</i>	17.10.1998 - 7.2.1999	
<i>Česká grafika 1918 - 1998</i>	12.11.1998 - 17.1.1999	
Hodonín		
Galerie výtvarného umění		
<i>Antonín Tesař - fotografie</i>	4.11.1998 - 3.1.1999	
<i>I. Komárek - malba</i>	4.11.1998 - 3.1.1999	
Masarykovo muzeum v Hodoníně		
<i>Kde se pivo vaří ?</i>	23.11.1998 - 11.1.1999	
Hořice		
Městské muzeum		
<i>Vstávejte, vy čeští legionáři!</i>	27.10.1998 - 31.12.1998	
Hradec Králové		
České farmaceutické muzeum		
<i>Galerie na mostě, Heyrovského 1203</i>		
<i>Jiří Šindler - grafika</i>	30.11.1998 - 19.12.1998	
<i>Grafika Vladimíra Renčina ze sbírky MUDr. R. Příbyše, CSc.</i>	21.12.1998 - 9.1.1999	
Muzeum východních Čech		
<i>Scénografie Petra Matáska - 40. let divadla Drak</i>	do 17.1.1999	
<i>Pavel Hubáček - Miček: Obrazy a kresby</i>	17.9.1998 - 17.1.1999	
<i>Betlémské umění 20. století</i>	13.12.1998 - 17.1.1999	
Hranice		
Městské muzeum a galerie		
<i>Výstavní síň Synagoga</i>		
<i>Řády, medaile a vyznamenání</i>	16.9.1998 - 2.1.1999	
<i>František Ronovský - obrazy</i>	5.11.1998 - 13.12.1998	
Hronov		
Jiráskovo muzeum		
<i>Svět loutek</i>	prosinec 1998	
Cheb		
Chebské muzeum - expoziční budova		
<i>AVE MARIA - mariánská tematika v plastikách a obrazech</i>	4.12.1998 - 10.1.1999	
Státní galerie výtvarného umění		
<i>Aleš Veselý - obsese, realita, utopie</i>	od 22.10.1998	
Chomutov		
Okresní muzeum		
<i>Tisíc let poté aneb Sv. Václav a jak to bylo dál</i>	28.9.1998 - 31.12.1998	
<i>Radnice, nám. 1. máje</i>		
<i>Vánoce v muzeu - betlémy</i>	21.11.1998 - 10.1.1999	
Chrudim		
Kabinet ex libris		
<i>Betlémy</i>	listopad-prosinec 1998	
Muzeum loutkářských kultur		
<i>Zahraniční loutky ze sbírky prof. M. Knižáka</i>	duben 1998 - únor 1999	
<i>Pohádková ohlédnutí Zdarka Popa</i>	duben 1998 - únor 1999	
<i>Žito a jeho ďábel v Boudě</i>	březen 1998 - únor 1999	
<i>Betlémy II. ze sbírky Františka Valeny</i>	21.10.1998 - 10.1.1999	
Okresní muzeum		
Nová stálá expozice: Umělecké řemeslo ze sbírek Okresního muzea Chrudim		
<i>Paměť zvuku</i>	listopad-prosinec 1998	
<i>Vánoční ozdoby</i>	18.11.1998 - 6.1.1999	
Ivančice		
Muzeum Ivančice		
<i>Betlémy</i>	26.11.1998 - 17.1.1999	
<i>Jiřina a Aleš Sekovi - keramika</i>	26.11.1998 - 17.1.1999	
Jablonec nad Nisou		
Muzeum skla a bižuterie		
<i>Dětská bižuterie</i>	5.11.1998 - 31.12.1998	
<i>Železnobrodské skleněné figurky</i>	5.11.1998 - 31.12.1998	
<i>Galerie Belveder, Mlýnská 27</i>		
<i>Pamětní štítý Jabloneckého střeleckého spolku</i>	3.10.1998 - 31.12.1998	
Jáchymov		
Královská mincovna v Jáchymově		
<i>Z pokladnice matky Země</i>	od 20.8.1998	
Jeseník		
Vlastivědné muzeum Jesenicka		
<i>Historické zbraně a militária 15. - 19. století</i>	22.10.1998 - 30.1.1999	
Jičín		
Okresní muzeum a galerie		
<i>Svíce</i>	20.11.1998 - 3.1.1999	
Jihlava		
Oblastní galerie Jihlava		
<i>Prostředí života - Jihlava 98</i>	14.11.1998 - 3.1.1999	
Jilové u Prahy		
Regionální muzeum v Jilovém u Prahy		
<i>Z darů muzeu v roce 1997</i>	5.9.1998 - 15.1.1999	
<i>Jeskyně v Čechách</i>	26.9.1998 - 31.12.1998	
<i>Krajkové vánoce</i>	21.11.1998 - 3.1.1999	
Jindřichův Hradec		
Okresní muzeum		
<i>Výstava betlémů (včetně dětských prací ze soutěže „Děti Tomáši Krýzovi“ a výsledků soutěže „Nožik Tomáše Krýzy“)</i>		
	7.11.1998 - 6.1.1999	
Kamenice nad Lipou		
Vlastivědné muzeum		
<i>Vánoce</i>	2.12.1998 - 23.12.1998	
Karvíná		
Výstavní síň Muzea Těšínska		
<i>Dětský svět</i>	15.10.1998 - konec v lednu 1999	
Kladno		
Okresní muzeum		
<i>Pravěk Kladenska</i>	od 5.2.1998	
Klatovy		
Galerie U bílého jednohoře v Klatovech		
<i>Taras Kučinský - fotografie</i>	listopad-prosinec 1998	
<i>Dana Puchnarová - Jistoty (kresby, obrazy)</i>	20.11.1998 - 24.1.1999	
<i>Ladislav Živř - práce z let 1929 - 1977 (sochy, objekty, kresby)</i>	20.11.1998 - 24.1.1999	

Okresní muzeum

Historické hračky 10.11.1998 - 8.1.1999
Výstava ze současné hračkářské tvorby 10.11.1998 - 1.1.1999

Klenová**Galerie Klatovy - Klenová**

František Skála - "Bílý žebřák" 22.11.1998 - 25.1.1999
Martin Polák, Lukáš Jasanský - "Chudáčkové boží" 22.11.1998 - 25.1.1999

Galerie Zámek Klenová

Sklo a prostor od 3.10.1998

Vila manželů Kotrbových

Z díla Vilmy Vrbové-Kotrbové od 11.11.1998

Kolín**Regionální muzeum v Kolíně****Brandlova 27**

Jiří Valeš - obrazy 3.11.1998 - 6.12.1998

Brandlova 35

Pojďte si hrát s panem malířem Josefem Čapkem 4.11.1998 - 2.1.1999

Kouřim**Muzeum Kouřimska**

Českoslovenští legionáři v Kouřimi 19.9.1998 - jaro 1999

Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Vánoční výstava "Pastuškové, vstávejte, v Betlémě se svítí"
 28.11.1998 - 10.1.1999

Kralupy**Městské muzeum**

Z depozitáře muzea - Hodiny od 27.6.1998

Kralupy nad Vltavou**Městské muzeum**

Otakar Čemus - obrazy 15.12.1998 - 28.1.1999

Kroměříž**Muzeum Kroměřížska**

100 let života Kroměříže v plakátech od dubna 1998

Galerie v podloubí

Hračky a loutky z Ameriky a Afriky 4.12.1998 - 8.2.1999

Kutná Hora**Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory**

Výstava současného francouzského umění listopad-prosinec 1998

Vlašský dvůr

Felix Jenewein - nevystavené studie II a další práce říjen-prosinec 1998

Kyjov**Vlastivědné muzeum Kyjov**

Český granát a jeho svět 3.11.1998 - 23.12.1998

Lanškroun**Městské muzeum**

Kde se pivo pije, tam se dobře žije! (Lanškrounské hospody, restaurace a kořalny) 5.9.1998 - 31.1.1999

Original móda

7.11.1998 - 24.1.1999

Zámecká konírna

J. Pivoňková, L. Tučná, H. Kozubová - modrotisk, paličkovaná krajka, keramika 7.11.1998 - 31.1.1999

Liberec**Oblastní galerie**

Vlasta Baránková - ilustrace dětských knih 12.11.1998 - 17.1.1999

Alois Kalvoda - výběr z tvorby

12.11.1998 - 17.1.1999

Severočeské muzeum

Země pyramid a faraónů 4.11.1998 - 10.1.1999

MUSEUM - budova stoletá

17.12.1998 - 4.2.1999

Litoměřice**Galerie výtvarného umění Litoměřice**

Antonín Slaviček - malby listopad-prosinec 1998

Lomnice nad Popelkou**Městské muzeum a galerie**

Jaromír Zápal - ilustrace a obrazy 15.11.1998 - 13.12.1998

Mladá Boleslav**Okresní muzeum**

Vánoční výstava - mladoboleslavští výtvarníci, betlémy, vánoční ozdoby
 5.11.1998 - konec v lednu 1999

Náchod**Okresní muzeum**

Výstavní síň muzea a prostory Husova sboru československé církve husitské v Náchodě

Betlémy

prosinec 1998

Státní galerie výtvarného umění**SGVU - zámecká jízďárna**

15. náchodský výtvarný podzim listopad-prosinec 1998

Netolice**Muzeum JUDr. Otakara Kudrny**

Vltaviny z Netolicka od 1.5.1998

Jan Houšek - Z volného času restaurátora

od 1.5.1998

Nová Paka**Klenotnice drahých kamenů**

Kameny - Hamera - Mácha od 1.5.1998

Nové Město na Moravě**Horácká galerie**

Za svobodu - pomníková expozice od r. 1918 po současnost od září 1997

Ludmila Jandová - malba, grafika listopad 1998 - leden 1999

Pavol Breier - velehory ve fotografii 8.11.1998 - 4.1.1999

Horácké muzeum

Historie výroby lyží a historie lyžování (1945 - 1997) od 6.1.1998

Horácká lidová výšivka od 26.10.1998

1918 - 1998 od 26.10.1998

Nový Bor**Sklářské muzeum**

ANTIK GLASS říjen-prosinec 1998

Nový Jičín**Okresní vlastivědné muzeum**

Průsečky dějin září-prosinec 1998

Mezi srdcem a rozumem od 28.5.1998

Olomouc**Muzeum umění Olomouc**

Milan Knižák 12.11.1998 - 10.1.1999

Vlastivědné muzeum v Olomouci

Expozice Olomoucký orloj je od prosince uzavřena

Svět pod lupou - škola a práce zrakově postižených dětí z Litovle 17.11.1998 - 31.12.1998

Komenského mapa Moravy 19.11.1998 - 10.1.1999

Zdeňka Burghauserová - obrazy 3.12.1998 - 31.12.1998

Opava**Slezské zemské muzeum****Památník Petra Bezruče**

Edice Slezských písní září-prosinec 1998

Výstavní budova SZMO

Marie Šechtlová - grafika, Eva Hubičková - keramika listopad-prosinec '98

Výstavní síň SZMO

Jak praly naše babičky listopad 1998 - leden 1999

Ostrava**Galerie výtvarného umění v Ostravě****Dům umění**

Bienále české grafiky listopad-prosinec 1998

Marius Kotrba - sochy 24.11.1998 - 31.12.1998

Ostravské muzeum

Vladimír Kubiček - retrospektiva listopad-prosinec 1998

Pardubice**Východočeské muzeum**

Drací a lidová kultura Činy 19.11.1998 - 10.1.1999

Písek**Prácheňské muzeum**

Rádio Prácheň prosinec 1998

Galerie Prácheňského muzea	
<i>Jiří Obrovský - obrazy</i>	prosinec 1998
Plzeň	
Pivovarské muzeum	
<i>125 let odborného časopisu KVAS</i>	od 1.3.1998
<i>Plzeň minulá a dnešní</i>	od 1.4.1998
Západočeské muzeum	
Národopisné muzeum	
<i>Čsl. legie a vznik ČSR</i>	od 1.10.1998
Prace u Brna	
Památník Mohyla míru	
<i>Fotografie Henri Noubela ze vzpomínkových akcí u Slavkova</i>	listopad-prosinec 1998
Praha 1	
Muzeum hl. m. Prahy - expoziční budova	
<i>Zrození svobody</i>	do 28.2.1999
<i>Zmizelé Nové Město</i>	26.3.1998 - 24.1.1999
<i>Kouzlo českých betlémů</i>	3.12.1998 - 10.1.1999
<i>Pražský porcelán</i>	od 10.12.1998
Národní muzeum	
<i>Poklady ze sbírek Národního muzea 1818-1998</i>	únor-prosinec 1998
NM - Náprstkovo muzeum	
<i>Anna Fingerhutová (1788 - 1873) - Panimaminka od Halánků</i>	14.10.1998 - 21.2.1999
<i>Zeměmi Orientu - fotografie Edgara a Evy Knoblochových</i>	11.11.1998 - 24.1.1999
<i>Všichni jsme lidé</i>	25.11.1998 - 7.3.1999
Památník národního písemnictví	
<i>Česká literatura 50. let a první polovina 60. let v novém pohledu dějinné situace</i>	září-prosinec 1998
Správa Pražského hradu	
Starý královský palác	
<i>Drahé kameny v gotice</i>	3.11.1998 - 3.1.1999
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze	
<i>Proměny kovů - tradice a inovace britského stříbra 1880 - 1998</i>	18.11.1998 - 14.2.1999
Praha 2	
Muzeum Policie ČR	
<i>Vánoční výstava - diagnostický ústav</i>	4.12.1998 - 13.12.1998
Praha 6	
Galerie hlavního města Prahy	
<i>Městská knihovna, Mariánské nám. 1, Praha 1</i>	
<i>Skupina 42</i>	říjen 1998 - leden 1999
<i>Zámek Troja, Praha 7</i>	
<i>Obrazy a móda v 19. století</i>	
Praha 7	
Národní technické muzeum	
<i>90 let Národního technického muzea</i>	2.7.1998 - 31.12.1998
<i>Jiří Hanke: Podnikatelé (fotografie z let 1992 - 1996)</i>	26.11.1998 - 3.1.1999
<i>Asociace fotografů - portrét</i>	15.12.1998 - 3.1.1999
<i>Titanic - Petr Sedláček (dvoumetrový model historického parníku)</i>	17.12.1998 - 31.1.1999
Prachatice	
Prachatické muzeum	
<i>Osudové osmičky našich novověkých dějin ve zbraní</i>	září-prosinec 1998
<i>Umění dívat se - meditativní obrazy Stanislava Weigela</i>	25.11.1998 - 30.12.1998
<i>Mýty a legendy o dnech vánočních u nás i ve světě</i>	1.12. - 30.12.1998
Rokycany	
Muzeum dr. Bohuslava Horáka	
<i>Betlémy ze sbírky Jiřiny Hánové</i>	12.11.1998 - 3.1.1999
Roudnice nad Labem	
Galerie moderního umění	
<i>Jiří Mědílek - obrazy</i>	říjen - prosinec 1998
<i>Roudnice v proměnách staletí</i>	prosinec 1998 - únor 1999
Roztoky u Prahy	
Středočeské muzeum	
<i>Nová stálá expozice: Cesta pravěkem k českému státu - archeologická expozice</i>	
<i>Zdenka Braunerová - užité a lidové umění</i>	2.4.1998 - 10.1.1999
Rožnov pod Radhoštěm	
Valašské muzeum v přírodě	
<i>Vánoční jarmark</i>	od 12.12.1998
<i>Živý betlém</i>	19.12.1998 - 20.12.1998
Rumburk	
Okresní muzeum Děčín - pobočka Rumburk	
<i>Výstava betlémů</i>	6.12.1998 - 2.2.1999
Rýmařov	
Městské muzeum v Rýmařově	
<i>Prodejní výstava užité keramiky - L. Baláková, D. Cyrus, T. Kolář, I. Popíková</i>	29.11.1998 - 30.12.1998
Říčany u Prahy	
Městské vlastivědné Mudruňkovo muzeum v Říčanech	
<i>90. jubilejní ustavení Muzea v Říčanech</i>	únor-prosinec 1998
Semily	
Muzeum a Pojizerská galerie	
<i>Jiří Harcuba - ryté sklo a medaile</i>	27.11.1998 - 10.1.1999
<i>Jan Vančura - obrazy a scénografie</i>	11.12.1998 - 24.1.1999
Sokolov	
Okresní muzeum a knihovna Sokolov	
<i>Vánoční výstava</i>	prosinec 1998
<i>J. Macháček - obrazy</i>	prosinec 1998
Stěbořice	
Arboretum Nový Dvůr	
<i>Památné stromy na Opavsku</i>	srpen-prosinec 1998
Strakonice	
Muzeum středního Pootaví	
<i>Vánoční ozdoby - Umělecké řemeslo ve vánočních ozdobných předmětech 19. a 20. století</i>	28.11.1998 - 27.12.1998
Zámecká galerie	
<i>Rozšířená nabídka kmenových autorů galerie</i>	listopad-prosinec 1998
<i>Ing. arch. Ivan Čech - obrazy; Karel Burda - fotografie</i>	1.12.1998 - 30.12.1998
Stříbro	
Městské muzeum ve Stříbře	
<i>Vánoční výstava</i>	11.12.1998 - 30.12.1998
Svitavy	
Městské muzeum a galerie	
<i>Zbraně, které měnily svět ...</i>	březen-prosinec 1998
<i>Oskar Schindler 1908 - 1974</i>	od 25.4.1998
<i>Vánoce v muzeu - betlémy, vánoční výzdoba</i>	6.12.1998 - 3.1.1999
Šumperk	
Okresní vlastivědné muzeum	
<i>Keltové - Život na Moravě před více než dvěma tisíci lety</i>	27.11.1998-25.2.1999
Tachov	
Okresní muzeum	
<i>Vánoční prodejní výstava obrázků a keramiky</i>	14 dní v prosinci 1998
Teplice	
Regionální muzeum	
<i>Vzpomínky na císaře pána - František Josef I. a jeho doba</i>	15.10.1998 - 14.2.1999
<i>Team 88 - obrazy</i>	27.11.1998 - 31.12.1998
Třebechovice pod Orebem	
Třebechovické muzeum betlémů	
<i>Co všechno je betlém</i>	od 29.11.1998
Třebíč	
Západomoravské muzeum v Třebíči	
<i>Rodinné divadlo</i>	19.11.1998 - 31.12.1998

Třinec	
Muzeum Třineckých železáren a města Třince	
<i>Galerie na schodech</i>	
<i>Ženy (nejen) barevné Jiřího Šlitra</i>	2.11.1998 - 31.12.1998
Uherské Hradiště	
Slovácké muzeum	
<i>Hračky a divadelní loutky z Asie, Ameriky a Afriky</i>	15.10.1998 - 5.4.1999
<i>Jana Kubínová - oděvy, hračky</i>	15.10.1998 - 3.1.1999
<i>Vzácný pane hospodáři</i>	12.11.1998 - konec v únoru 1999
<i>Předvádění výroby zvykoslovných předmětů</i>	14.12.1998 - 18.12.1998
<i>Galerie Slováckého muzea</i>	
<i>Otmar Oliva - sochy</i>	5.11.1998 - 3.1.1999
<i>Marta Taberyová - keramické reliéfní obrazy</i>	5.11.1998 - 3.1.1999
<i>Kontakty - obrazy, sochy, keramika, grafika (z tvorby ostravských výtvarníků)</i>	5.11.1998 - 3.1.1999
<i>Ida Vaculková - keramika</i>	5.11.1998 - 3.1.1999
Uherský Brod	
Muzeum Jana Amose Komenského	
<i>100 let muzea v Uherském Brodě</i>	4.9.1998 - konec v roce 1999
Ústí nad Labem	
Muzeum města Ústí n. Labem	
<i>150 let firmy SETUZA a.s.</i>	29.9.1998 - 16.1.1999
<i>Kouzlo starých lahví - ojedinělá výstava ze soukromých sbírek</i>	28.11.1998 - 15.1.1999
Vyškov	
Muzeum Vyškovska	
<i>Betlémy z Velkého Meziříčí</i>	prosinec 1998 - leden 1999
Zlín	
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně	
<i>Výstava k 80. výročí vzniku samostatného Československa</i>	27.10.1998 - 6.1.1999
<i>Vánoce v muzeu</i>	6.12.1998 - 6.1.1999
<i>Vysokohorské sporty Zlín</i>	10.12.1998 - 6.1.1999
<i>Zdeněk Rozkopal - výtvarník a filmář</i>	14.1.1999 - 21.2.1999
Státní galerie ve Zlíně	
<i>Dům umění</i>	
<i>Vladimír Kokolia - obrazy, grafiky, kresby</i>	15.12.1998 - do března 1999
<i>Zámek</i>	
<i>Zdeněk Plesník - životní dílo zlínského architekta</i>	1.12.1998 - březen 1999
Znojmo	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	
<i>Prokop Diviš a počátky nauky o elektřině</i>	17.9.1998 - 13.12.1998
<i>Dům umění</i>	
<i>Výtvarná kultura Znojma 1918 - 1938</i>	od 27.10.1998
Žatec	
Regionální muzeum K. A. Polánka	
<i>Hodiny v průběhu tří staletí</i>	28.6.1998 - 31.12.1998
<i>Eduard Glaser a šťastná Arábie</i>	4.10.1998 - 30.12.1998
<i>Hračky našich předků</i>	22.11.1998 - 20.1.1999

Vsetín	
Okresní vlastivědné muzeum	
<i>Interfotoklub 1998</i>	13.12.1998 - do ledna 1999
<i>Galerie Gratis ve vestibulu</i>	
<i>Háčkované vánoce - tradiční zašovská krajka</i>	prosinec 1998
<i>Zámecká galerie</i>	
<i>Moravské betlémy</i>	6.12.1998 - do ledna 1999
Vysoké Mýto	
Okresní muzeum	
<i>Litomyšlská brána</i>	
<i>Grafika - práce studentů Pedagogické fakulty MU v Brně</i>	15.11.1998 - 13.12.1998
Vysoké nad Jizerou	
Vlastivědné muzeum	
<i>Obrazy, plastiky a sklo ze sbírek muzea</i>	leden-prosinec 1998
Vyškov	
Muzeum Vyškovska	
<i>Betlémy z Velkého Meziříčí</i>	prosinec 1998 - leden 1999
Zlín	
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně	
<i>Výstava k 80. výročí vzniku samostatného Československa</i>	27.10.1998 - 6.1.1999
<i>Vánoce v muzeu</i>	6.12.1998 - 6.1.1999
<i>Vysokohorské sporty Zlín</i>	10.12.1998 - 6.1.1999
<i>Zdeněk Rozkopal - výtvarník a filmář</i>	14.1.1999 - 21.2.1999
Státní galerie ve Zlíně	
<i>Dům umění</i>	
<i>Vladimír Kokolia - obrazy, grafiky, kresby</i>	15.12.1998 - do března 1999
<i>Zámek</i>	
<i>Zdeněk Plesník - životní dílo zlínského architekta</i>	1.12.1998 - březen 1999
Znojmo	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	
<i>Prokop Diviš a počátky nauky o elektřině</i>	17.9.1998 - 13.12.1998
<i>Dům umění</i>	
<i>Výtvarná kultura Znojma 1918 - 1938</i>	od 27.10.1998
Žatec	
Regionální muzeum K. A. Polánka	
<i>Hodiny v průběhu tří staletí</i>	28.6.1998 - 31.12.1998
<i>Eduard Glaser a šťastná Arábie</i>	4.10.1998 - 30.12.1998
<i>Hračky našich předků</i>	22.11.1998 - 20.1.1999

Muzejním knihovnám ...

Nabídka publikací

Okresní muzeum Mělník, Svatováclavská 19, PSČ: 276 01, tel./fax 0206/622158 nabízí:

- Ptactvo okresu Mělník*
Autor: Ing. Petr Lumpe, rozsah 200 str., mapky a kresby v textu. Cena 80,- Kč.

Historické muzeum, Palackého nám. 1 - zámek, 684 01 Slavkov u Brna, tel. 05/44221204, fax : 05/44221685 nabízí k prodeji publikaci:

- Marie Mžyková : NAPOLEON A JEHO DOBA*
Jedná se o výběrový katalog napoleonských památek v České republice, vydaný ke 190. výročí bitvy u Slavkova. Váz., 111 s., barevné a černobílé reprodukce, cena 250,- Kč.

Národopisná společnost, Národní třída 3, 117 20 Praha 1 nabízí k doplnění knihoven muzeí:

- Národopisný věstník za rok 1996*
Z obsahu: Národopisný věstník československý v letech 1918-1938 - Národopis na stránkách Časopisu společnosti přátel starožitností - Současná vlastivědná periodika na Mšensku -

Kulturně-historické a národopisné příspěvky v časopise Čáslavský kraj - Tiskoviny s národopisnou a vlastivědnou tematikou vydávané na Hlinecku - Josef Vrbka a Mojmírova říše - Et-nografický profil Vlastivědného sborníku pro mládež župy olomoucké - Národopisné příspěvky v periodikách Moravského zemského muzea - Národopis v muzejních časopisech severní Moravy a Slezska - Časopisy a publikace s národopisnou tematikou, vydávané Ústředím lidové a umělecké výroby - Redaktoři - osobnosti Česko-židovského kalendáře - Z edičních aktivit Folklorního sdružení ČR - Publikační činnost Ústavu lidové kultury ve Strážnici - K současné ediční činnosti ÚEF AV ČR v Brně - Několik slov o slovníku folklorního hnutí - Využití českých periodik při tvorbě národopisné bibliografie.

- Cena 35,- Kč + poštovné
- Pavel Bureš - Lubomír Procházka - Zdeněk Tempir: Katalog modelů lidových staveb.*
Soupis zahrnuje více jak 300 popisů objektů, které dokumentují všechny typy staveb. Rejstřík věcný, místní dle lokalit a národopisných oblastí. Cena 50,- Kč + poštovné

Muzeum romské kultury, Jugoslávská 17, 613 00 Brno, tel. 05/58 12 06, 57 17 98, nabízí k prodeji:

- **magnetofonové kazety s romskou lidovou a taneční hudbou:**
 1. Gypsy Koro. Milan Tancoš v novém hudebním obsazení. Cena: 100,- Kč.
 2. Devla arak le Romen (Bože, ohlídej Romy) V. Uslyšíte další pokračování Lukáčovců v nových skladbách. Cena: 120,- Kč.
 3. Devla pomožin le romenge (Bože, pomoz Romům) Kapelník Josef Lukáč (Bartoš) hraje a zpívá k poslechu i tanci. Cena: 120,- Kč.
 4. Gypsy UFO 1. Romské písně v rockovém stylu. Cena: 130,- Kč.
 5. Gypsy Koro 8. Romské písně v podání Adama a Milana Tancošových. Cena: 130,- Kč.
 6. Gypsy Billy 1. Tradiční romské písně v moderní úpravě. Cena: 130,- Kč.
 7. Gypsy Bango. Romské písně v moderní úpravě. Cena: 130,- Kč.
 8. Pavlovcistar 1, 2, 3, 4, 5. Taneční a lidové romské písně v moderních úpravách. Cena: 130,- Kč.
 9. Gypsy Deneš. Veselé romské písně ze života v podání J. Makuni a P. Gorola. Cena: 130,- Kč.
 10. Gypsy Billy 2 Písničky ze života. Cena: 120,- Kč.
 11. Gypsy Interval - 6. Písničky o lásce v podání F. Kadrnáče, S. Tisovské a Ď. Berkyho. Cena: 120,- Kč.
 12. Věra Bílá. 12 tradičních romských písní v rompopové úpravě. Cena: 185,- Kč.
 13. Věra Bílá. Výběr z nejznámějších písní z repertoáru této vynikající romské zpěvačky na CD disku. Cena: 280,- Kč.
- **romskou literaturu:**
 1. Bulletin Muzea romské kultury I/92, III/94, IV/95. Cena: 20,- Kč.
 2. Bulletin Muzea romské kultury VI/97. Ročenky obsahují zprávu o činnosti muzea za uplynulý rok, historické a etnografické materiály, upozornění na romistickou literaturu a přírůstky muzejní knihovny. Ukázky z tvorby romských spisovatelů, informace z činnosti Muzea romské kultury a z dění v oblasti romistiky. Resumé: v angličtině, němčině a romštině. Cena: 30,- Kč.
 3. Dušan Holý, Ctibor Nečas: Žalující píseň. Vzpomínkové vyprávění romských vězňů v koncentračním táboře v Osvětimi, historie písně "Aušvicate hi kér báro". Cena: 50,- Kč.
 4. Ctibor Nečas: Nastí Bisteras - Nemůžeme zapomenout. Vzpomínky vězňů koncentračních táborů. Cena: 35,- Kč.
 5. Tera Fabiánová: Jak jsem chodila do školy. Jedna z prvních romských autorek vypravuje zážitky ze svého setkání se školou a vzpomínky z dětství. Cena: 5,- Kč.
 6. Tera Fabiánová, M. Cavargoš - Tulák. Kniha pro malé čtenáře s pěknými obrázky líčí osud psa Tuláka mezi Romy. Cena: 20,- Kč.
 7. Milena Hübschmannová: God'aver lava phure Romandar - Moudrá slova starých Romů. Z pokladnice moudrosti romského národa - romská přísloví a pořekadla. Cena: 25,- Kč.
 8. Andrej Giňa: Bijav - Svatba. Tři humorné povídky ze života Romů předního romského spisovatele. Cena: 20,- Kč.
 9. Ma Bisteren - Nezapomeňme. Historie cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu. Publikace byla vydána u příležitosti slavnostního odhalení památníku obětem cikánského tábora dne 17. 8. 1997. Cena: 40,- Kč.
 10. Ctibor Nečas: Historický kalendář. Dějiny českých Romů v datech. Cena: 70,- Kč.
 11. Ilona Ferková: Ukradené děti. Cena: 40,- Kč.
 12. Romano džaniben. Romský čtvrtletník. Cena: 80,- Kč.

13. Katalog z výstavy Svět očima Romů s více než dvaceti barevnými reprodukcemi prací romských výtvarníků. Cena: 30,- Kč.
14. Bibliografie romistické literatury. Cena: 140,- Kč.
15. Věra Kladivová: Konečná stanice. Osudy Romů za II. světové války v koncentračním táboře Osvětimi, s přílohou map a fotografií. Cena: 35,- Kč.
16. Mirka Preussová: Rudolf Dzurko. Monografie známého romského výtvarníka, tvůrce skleněných obrazů s romskou tematikou, doplněnou řadou kvalitních barevných reprodukcí. Cena: 290,- Kč.
17. Erika Manuš: Jdeme dlouhou cestou. Ojedinelý sborník statí, esejí, ukázek z próz a veršů romských autorů, příběhů ze života romských výtvarníků - amatérů (některých ukázek z jejich tvorby), historických reminiscencí i legend, které mají jedno společné - ukázat mnohovrstevný život Romů, jejich vnitřní svět, ve kterém nacházíme prvky bohaté tradiční kultury a specifického způsobu života. Cena: 320,- Kč.

Muzeum Vysočiny v Jihlavě, Masarykovo náměstí 55, 586 01 Jihlava, tel. 066/297 28-9:

• Vychází Vlastivědný sborník Vysočiny XIII/1997

Muzeum Vysočiny v Jihlavě vydalo s menším zpožděním již XIII. ročník (1997) Vlastivědného sborníku Vysočiny, oddíl věd přírodních v rozsahu 376 stran. Tento sborník obsahuje práce z geologie, botaniky, entomologie a zoologie různého rozsahu. První část sborníku je věnována údolí řeky Brtnice na Jihlavsku, druhá širšímu regionu Českomoravské vrchoviny, ve třetí části jsou publikovány krátké články a zprávy.

Přehled prací publikovaných ve sborníku, práce jsou řazeny podle oborů:

1. Geologické vědy, geografie

PLUSKAL, O. - VOSÁHLO, J.: Jihlavský rudní obvod - 36 stran. Práce shrnuje geologicko ložiskovou charakteristiku jihlavského rudního obvodu při členění podle minerálních asociací.

SUK, M.: Alpinotypní ultrabazika jihovýchodního okraje Českého masívu - 18 stran. Autor v textu hodnotí výskyt ultrabazik a diskutuje jejich pravděpodobnou genezi.

MATYÁŠEK, J.: Mapa kulturních krajín části území povodí Nedvědičky na mapovém listu 24132 - 18 stran. Je podán komentář k charakteristikám kulturních krajín ve zkoumaném území a jejich zastoupení ukázáno v počítačově zpracované mapě.

PAULIŠ, P. - CEMPIREK, J.: Harmotom a chabazit z desilikovaného pegmatitu ve Věžné u Bystřice nad Pernštejnem - 2 strany. Autoři popisují nález dvou nových minerálů ze známé mineralogické lokality.

MALÝ K.: Nová lokalita Pb-Zn zrudnění ve Švařci u Štěpánova nad Svratkou - 2 strany. Je popsán nový rudní výskyt a podána základní charakteristika jeho minerálů.

2. Botanika

RŮŽIČKA, I. - ZLÁMALÍK, J.: Materiál ke květeně údolí řeky Brtnice JV od Jihlavy - 46 stran. V území o rozloze necelých 3 km², které je navrženo k ochraně, bylo zjištěno 602 taxonů cévnatých rostlin, z toho 26 v různém stupni ohrožení.

ZLÁMALÍK, J.: Abiotické přírodní poměry údolí dolního toku řeky Brtnice - 5 stran. Příspěvek doplňuje další práce z botaniky a entomologie.

SUKOVÁ, R.: Vegetace mechorostů údolí Brtnice na Jihlavsku - 25 stran. V území bylo nalezeno 151 druhů mechorostů - 23 jätrovek a 128 mechů, jejichž přehled s lokalitami následuje za popisy jednotlivých společenstev a fytoecologickými snímky.

RŮŽIČKA, I. - ČECH, L. - LACINA, J.: Floristický materiál z centrální části Českomoravské vrchoviny JZ od Jihlavy - 62 stran. Práce

obsahuje přehled lokalit a jednotlivých druhů s lokalitami na území 13 kvadrantů a shrnuje výsledky floristických výzkumů za léta 1961 až 1997. V závěru je komentář- k výskytu některých vybraných chráněných druhů.

PROCHÁZKA, F. - ŠVARC, J. - VANĚČKOVÁ, L.: Nová lokalita plavuníků (*Diphasiastrum*) v JV Čechách - 4 strany. Příspěvek aktuálně popisuje nový nález 4 druhů plavuníků v červnu 1998 na jediné lokalitě poblíž obce Matějovec JV od Kunžaku.

ČECH, L.: Několik zajímavých floristických nálezů z Jihlavy - 2 strany. Květena města Jihlavy byla obohacena o nové druhy: *Asperugo procumbens*, *Lepidium perfoliatum* a *Rostaria cristata*.

ZLÁMALÍK, J.: *Pentaglottis sempervirens* roste i v České republice - 2 strany. V příspěvku je popsán pravděpodobně první nález tohoto druhu u nás.

NOVOTNÝ, I.: 9. bryologicko-lichenologické dny v obci Pávov u Jihlavy - 3 strany. Příspěvek hodnotí toto setkání a jeho program a přináší také přehled některých zajímavých nálezů v průběhu terénních exkurzí.

3. Entomologie a zoologie

SVATOŇ, J. - JELÍNEK, A.: Příspěvek k poznání pavoučí zviřeny (*Araneae*) v údolí řeky Brtnice na Českomoravské vysočině - 26 stran. Text popisuje celkem 260 zjištěných druhů (jeden nový pro ČR, tři pro Moravu), z jejich přítomnosti je vyvozena řada závěrů, včetně požadavků ochrany daného území.

ŠUMPICH, J. - DVOŘÁK M.: Motýli (*Lepidoptera*) údolí řeky Brtnice (Českomoravská vrchovina, okr. Jihlava) - 46 stran. 752 v textu uvedených druhů, které byly na lokalitě zjištěny, je výsledkem několikaletého výzkumu - je podána charakteristika druhů podle vazby na biotopy a podle trofické vazby. K vybraným druhům je podán podrobnější komentář.

ŠUMPICH, J. - DVOŘÁK, I. - DVOŘÁK, M.: Některé nálezy motýlů (*Lepidoptera*) s ohledem na jejich ekologickou valenci II - 6 stran. Autoři prezentují výskyt tří druhů motýlů, které se vyznačují vesměs vysokou stenotopií.

NENADÁL, S.: Využití indexu komunity střevlíkovitých (*Coleoptera*, *Carabidae*) pro posouzení antropogenních vlivů na kvalitu přírodního prostředí - 20 stran. V textu je navržen index komunity střevlíkovitých, s jehož pomocí lze posuzovat antropogenní zatížení stanovišť i větších krajinných celků.

TRÁVNÍČEK, D.: Příspěvek k poznání vodních brouků jihozápadní části Českomoravské vysočiny - 14 stran. Článek uvádí 91 zjištěných druhů vodních brouků, podává jejich faunistickou a ekologickou charakteristiku.

KUNSTMULLER, I.: Početnost a hnízdní hustota skorce vodního (*Cinclus cinclus aquaticus*) v povodí horního toku řeky Sázavy na Českomoravské vysočině - 22 stran. Autor charakterizuje výskyt skorce vodního a jejich závislost na kvalitě vody a dalších abiotických faktorech.

NOVOTNÝ, V.: Hnízdění strakapouda prostředního (*Dendrocopos medius*) na Chotěbořsku - 2 strany. Strakapoud byl pozorován od r. 1984, popsána jsou hnízdní od r. 1994.

DVOŘÁK, P.: Bibliografický soupis ornitologických článků Bohuslava Hladíka za léta 1994 - 1997 - 1 strana. Soupis prací známého místního ornitologa navazuje na jeho dříve uveřejněnou bibliografii do r. 1993.

Sbomník lze získat v Muzeu Vysočiny, Masarykovo náměstí 55, 58601 Jihlava (tel. 066/297 28), předpokládaná cena je asi 120,- Kč.

Okresní muzeum v Mladé Boleslavi informuje o publikaci:

- *Paměti legionáře Josefa Heřmanského z Dobrovice*

Okresní muzeum v Mladé Boleslavi za finančního přispění Československé legionářské obce vydalo k 80. Výročí vzniku Čes-

koslovenska Paměti legionáře Josefa Heřmanského z Dobrovice. Tato kniha je doplněna seznamem československých legionářů z okresu Mladá Boleslav. Čtenáři se mohou seznámit s tím, jak Josef Heřmanský nastoupil do učení, jak absolvoval vojnu ještě za Rakouska-Uherska, dále jeho činnost v I. světové válce (v rámci 36. pěšího mladoboleslavského pluku), jeho život v ruském zajetí, působení v československé legii v Rusku i návrat kolem světa domů v roce 1920. Josef Heřmanský byl zároveň vynikajícím muzikantem a tak zde vzpomíná na své působení v dobrovické a později i ve vojenské kapele.

Poutavé čtení, psané lidovou mluvou, nás zavede do začátku našeho století. Kniha na více než 160 stranách obsahuje i 20 fotografií a seznam více než 1 600 legionářů z našeho okresu, kteří bojovali na frontách I. světové války za vznik samostatného státu Čechů a Slováků. Jednotlivé obce a vesnice si mohou v této knize připomenout, kteří jejich rodáci i obyvatelé před 8 desítkami let pomáhali vybojovat naši samostatnost. Proto bude jistě vhodná i zajímavá nejen pro obecní úřady, knihovny a školy, ale i pro občany. Kniha je možné zakoupit v knihkupectvích mladoboleslavského okresu, v prodejních Tabák v Dobrovinci a v Okresním muzeu na mladoboleslavském hradě.

Městské muzeum Mariánské Lázně, Goethovo náměstí 1 1 , 353 01 Mariánské Lázně (tel. 0165/622740, + fax: 0165/621753, e-mail: muzeumml@telecom.cz) nabízí:

- *Dr. Jiří Otter: Tschechen von deutschen Umarmt (Die wichtigsten Kapitel der gemeinsamen Geschichte) (Kapitoly ze společných dějin)*

Nová knížka, kterou autor věnoval v české i německé verzi našemu městu (168 str., 16 grafických ilustrací, 10 informativních příloh) líčí v 17 přehledných kapitolách historii česko - německých vztahů od 9. století až do naší současnosti. Zvláštní pozornost věnuje období nacistické okupace ČSR (jako rdousivé objetí pod znamením hákového kříže) i poválečnému odsunu německých obyvatel. Závěrečné kapitoly, na nichž spolupracoval i pan Anton Otte z Ackermannge-meinde v Praze, jsou neseny duchem ekumenického zájmu o hledání cest k oboustrannému smíření a obnově dobrých vztahů. Zatím pouze v německém jazyce.

Recenze

JAK DÁL V MUZEOLOGICKÉ BIBLIOGRAFII

Zpracovala Alena Skwarlová. Muzeologická literatura za rok 1992, 1993, 1994. Výběrová bibliografie. Vydala AMG a Národní muzeum v roce 1997.

Já mám bibliografie rád. Dobrá bibliografie usnadňuje odbornou práci, dává přehled o tématech, kterým se věnují kolegové v oboru, eviduje ohlasy veřejnosti a zájem tisku. Každý student historie se v prosemináři dozví základní profesionální povinnost - zjistit pokud možno vše, co již bylo k tématu, kterému se věnuje, uděláno a hlavně publikováno. K tomu je bibliografie ideálním pomocníkem. Ke konci roku 1997 rozeslala Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií právě vydané tři svazky výběrové bibliografie muzeologické literatury za léta 1992 až 1994, které zpracovala Alena Skwarlová. Prvotní pocit uspokojení, že asociace ve spolupráci s Národním muzeem a za podpory Ministerstva kultury České republiky na sebe vzala nelehký úkol, kterým bezesporu tvorba oborové bibliografie je, vystřídal záhy pocit rozčarování. Ten se pak pro mne stal podnětem pro napsání těchto poznámek o muzeologické bibliografii.

První věcí, která uživatele každého ze tří výše uvedených svazků muzeologické bibliografie zarazí, je absence obsahu. Další důležitou kapitolou každé bibliografie je úvod, respektive předmluva. Zde by měl autor bibliografie seznámit uživatele se vstupními podmínkami své práce a u výběrové bibliografie by zde měla být informace o hlediscích výběru. Ze stručných předmluv Aleny Skwarlové vyplývá pouze to, že se řídila dříve použitým systémem třídění záznamů a dále se dovíme některé informace o formální struktuře práce. Hlediska výběru a případně další informace o zdrojích dat nám zůstávají utajeny.

Další kapitola „Seznam excerpovaných časopisů“ je závažnější již svým názvem. Mimo časopisů jsou sem totiž zahrnuty knižní publikace typu sborníků. Používaný stručný bibliografický záznam nerozlišuje sborník nejen od časopisu, ale ani od denního tisku. Dalším nedostatkem je neuvedení všech titulů, ze kterých je excerpována velká část záznamů. Dobrým zvykem bývá v seznamu excerpovaných titulů uvádět přesnější bibliografické údaje, které umožní poznat skutečný rozsah aktuálních excerpací od případných dodatků.

V kapitole „Třídící schéma“, která je identická u všech tří svazků, si můžeme udělat představu o koncepci bibliografie. S drobnými úpravami se jedná o třídění používané do roku 1991 v resortních muzeologických bibliografiích vydávaných Ústředním muzeologickým kabinetem. Je věcí autora bibliografie, aby shromážděné informace rozřídil co nejprehledněji. Přesto si myslím, že zde chybí např. oddíl „Teoretická muzeologie“, aby se nemusely tituly s tímto tematickým vymezením ukrývat pod oddíly „Souborné práce“ nebo „Metodika muzejní práce“, případně někde zcela jinde. Více by se mělo dávat pozor na obsahové překrývání se některých oddílů bibliografie, jako je tomu např. u oddílu I.G.3. „muzejní společnost, asociace, sdružení“ a oddílu III.F.2. „kluby, kroniky“, a ten se opět částečně překrývá s oddílem III.F.3. „kronikářství“. Oddíl IV. třídícího schématu se nazývá „Soukromá muzea, sbírky, sběratele“. Osobně nevidím důvod vyčleňovat z ostatního muzejnictví právě soukromá muzea. Zvláště pokud není jasně definováno, která muzea jsou řazena pod označení soukromé muzeum. Zda sem patří pouze muzea vlastněná a zřizovaná fyzickými osobami, nebo všechna nestátní muzea jako taková.

Mnohem závažnější otázky vzbuzuje samotný výběr bibliografických citací. Velká část záznamů je z denního tisku, který není žádným způsobem uveden v seznamu excerpovaných titulů. Není proto zřejmé, zda byly sledovány regionální přílohy celostátních deníků nebo proč byly úplně vynechány regionální mutace deníků Bohemia. Je samozřejmé, že u zpráv z denního tisku je namísto obezřetnost a přísnější výběr, rozhodně nemá cenu uvádět všechny agenturní zprávy, které ve stejné podobě přetiskují různé listy. Přesto se mi zdá, že rozdíl je např. u Muzea města Ústí nad Labem v roce 1994 příliš velký. V publikované výroční zprávě ústeckého muzea za rok 1994 je totiž uvedeno více než 90 bibliografických záznamů, vedle toho je v muzeologické bibliografii za rok 1994 uvedeno pouze 6 záznamů.

Opravdu špatný dojem ale vyvolá nedostatečná sledovanost odborné muzeologické literatury a publikační činnosti muzeí. Je totiž těžké pochopit, proč ve výše uvedených bibliografiích zcela chybí tituly vydávané např. muzeologickými pracovišti na univerzitách v Brně nebo v Opavě. Pominuto je také několik svazků sborníku „Museum-Bulletin-Muzeum“, který vydává Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií. Mimo institucí, které mají v názvu slovo muzeum, absentuje prakticky celá oblast uměnovědné muzeologie, neboť nejsou sledovány publikace a tituly vydávané veřejnými galeriemi a to včetně Národní galerie v Praze nebo Moravské galerie v Brně. Tristní záležitostí jsou nedostatky v dokumentaci činnosti Národního muzea v Praze, které je spolu-

vydavatelem uvedených bibliografií. Marně zde budete hledat například odkaz na katalog výstavy „Labe - život řeky“, která se uskutečnila v Národním muzeu v roce 1993, když rok předtím byla uvedena v Drážďanech a v Hamburku. Tuto výstavu, které se účastnila řada muzeí z Čech a z Německa, reprezentuje pouze jeden odkaz na zprávu z deníku Práce a není uveden ani jeden ohlas výstavy v zahraničním tisku. Ve stejném roce se v Národním muzeu konala výstava „Řád maltézských rytířů v historii a v současnosti“, ke které vyšla publikace opět neuváděná v muzeologické bibliografii. To, že mezi excerpovanými tituly budete marně hledat příslušné Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení Národního muzea v Praze je pouze smutným svěděním stavu, v jakém se naše největší a nejvýznamnější muzeum dnes asi nachází.

Uvedl jsem několik kritických poznámek, které mne napadly při pročítání bibliografií muzeologické literatury. Z mého pohledu je s podivem, že uvedené práce nebyly předem konzultovány například na pravidelných setkáních muzejních knihovníků. Možná, že na letošním setkání ve Vrchlabí se tato situace změnila a že příprava nových svazků muzeologické bibliografie tím bude pozitivně ovlivněna. Myslím si, že by bylo žádoucí, aby se pro přípravu a pro vytvoření základní báze dat vytvořil tým spolupracovníků, který bude sledovat muzeologickou literaturu v regionech. Je možné, že zpracovatel osloví přímo všechna muzea, nebo že požádá o spolupráci pouze některá muzea, která se stanou místními centry pro vytváření regionálních bází dat. V tomto případě by bylo asi nejvhodnější z pochopitelných důvodů oslovit muzea v místech, kde sídlí státní vědecké knihovny s právem povinného výtisku v regionu.

Bude nutné diskutovat o míře excerpovaných titulů, především zda a v jakém rozsahu excerpovat denní tisk. Snaha o maximální úplnost by se měla týkat odborné literatury, zahraniční odborná literatura by se měla sledovat především ve vztahu k české muzeologické problematice. Mimo tradičního vztahu ke slovenské muzeologii by se měla bezpochyby sledovat muzeologie dalších sousedních zemí, například by neměly chybět excerpce sborníku „Jahrbuch für sudetendeutsche Museen und Archive“. Vzorem pro muzeologické bibliografie by se mohly stát oborové bibliografie zpracovávající například Historickým ústavem nebo Ústavem soudobých dějin Akademie věd České republiky.

Z mého pohledu plní bibliografie muzeologické literatury dva základní úkoly. Prvním je přirozená reflexe sebe sama, reflexe muzejnictví a muzeologie jako vědecké disciplíny. Druhým pak je sledování ohlasů práce muzejních institucí na veřejnosti. To je důležitě nejen pro již zmíněnou sebereflexi, ale může se to stát významným argumentem v diskusích s veřejnými reprezentacemi o významu muzejní práce pro dnešní společnost. A z tohoto důvodu jsem také napsal těchto několik poznámek, protože pouze kvalitní práce může podpořit další rozvoj našeho muzejnictví.

Mgr. Václav Houfek
Muzeum města Ústí nad Labem

NAD PUBLIKACÍ ZÁSADY OCHRANY MUZEÍ A KULTURNÍCH INSTITUCÍ

Autoři: Ing. Pavel Jirásek a PhDr. Kateřina Tlachová. Vy-dala AMG ve spolupráci s Českým výborem ICOM, za podpory Ministerstva kultury České republiky v roce 1998.

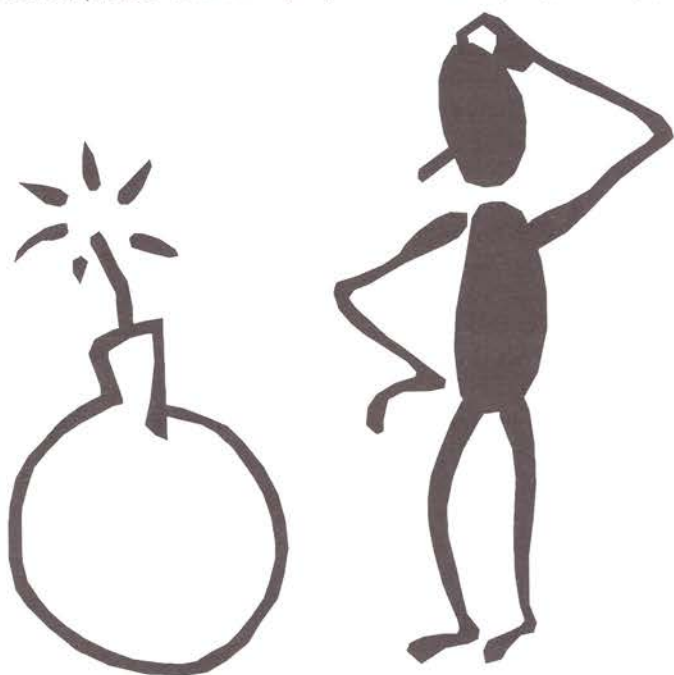
Chtěl bych blahopřát Asociaci k vydání této pomůcky, která by mohla nejen zvýšit obecnou ochranu budov a sbírek, ale především muzejníkům připomenout odpovědnost za sbírky, jež představují v rámci kulturního dědictví národa obrovský majetek

z hlediska hmotného přístupu ke sbírkám, ale především nepředstavitelně bohatý potenciál kultivačních a humanizačních přínosů pro jednotlivce i společnost.

V běžném shonu a starostech o zajištění provozu muzea se obvykle ta stránka zpracování i uplatňování sbírek pro duchovní rozvoj člověka ztrácí a jakožto dlouhodobý úkol zůstává jaksi stranou akutních potřeb a úkolů. Mám obavy, že péče o vybavení muzea inventářem se provádí účinněji než inventarizace sbírek jako kontrola jejich úplnosti podle katalogů, které by měly být oficiálním soupisem sbírek pro potřeby kontroly ze strany zřizovatele: ten ovšem ponechává všechnu starost o sbírky na ředitele, protože se do vnitřních věcí muzea neplete, anžto o tom příslušný pracovník nemá ani páru. A tak se stává, že se doplňování sbírek novými přírůstky - nemělo by se spoléhat jen na nákupy, na něž není a nebude dost peněz - jejich prvotní evidenci v knize přírůstků a hlavně pak katalogizaci jako odbornému zpracování sbírkového předmětu, nevěnuje dost péče. A ještě méně se pamatuje na průběžné, dílčí a postupné kontroly stavu sbírek, označované termínem „inventarizace“, což je obdoba inventury v obchodech. Jenže tam se vše vyjadřuje ve finančních částkách, zatímco u sbírek jde o kontrolu stavu jednotlivých sbírkových předmětů, u nichž se cena nezaznamenává. Sbírky jako veřejný majetek byly po vydání zákona po dlouhých jednáních s Ministerstvem financí ponechány ve stavu dvou výjimek: jejich hodnota se nevyjadřovala v korunách jako všecek ostatní majetek státu a nevyžaduje se úplná inventarizace stavu sbírek každým rokem, jak je to platné pro inventář budov, tj. technické vybavení nábytkem atd. Ty dvě výjimky uznalo Ministerstvo financí pod tlakem objektivních překážek, které vyžadování normálních předpisů o správě majetku státu znemožnilo. Jenže ta výjimka měla za následek, že se správě sbírek věnovala pak mnohem menší pozornost než správě zařízení a vybavení muzeí, již se občas kontroly věnovaly, zatímco sbírkám nikdy nikdo nevěnoval pozornost, odpovídající jejich nenahraditelné hodnotě kulturní. Pamatuji se, jak se kdysi státní kontrola vypravila do některých velkých muzeí a zjistila katastrofální zanedbání evidence i inventarizace, nemluvě o zanedbávání katalogizace, jejíž tempo bylo naprosto neuspokojivé v kvantitativním pohledu, o kvalitě katalogizace nemluvě. Obvykle katalog obsahoval jen přepis údajů z knihy přírůstků a odborné zpracování - jako vlastní přínos katalogizace - chybělo. Přijala se nápravná opatření, jejichž plnění už nikdo nekontroloval, protože kontroloři byli vyděšeni stavem správy, která prý

v žádném jiném oboru nebyla tak nedostatečná a nezodpovědná. Směrnice pro správu sbírek poklesly ze závazného předpisu na pouhý metodický návrh. Pochybují, že by ředitelé muzeí vydali interní předpis o správě sbírek včetně vymezení osobní zodpovědnosti za sbírky, které ten který pracovník spravuje, tj. má přímou osobní zodpovědnost. Kdysi bylo běžné, že v každém oboru byl správcem sbírky příslušný odborný pracovník: archeolog, historik, etnograf atd. Když se ve větších muzeích začala soustřeďovat správa sbírek ve zvláštních útvech, na něž přešla i odpovědnost, bylo to pro odborné pracovníky výhodné, protože přestali být přímo odpovědní za stav, uchování, zpracování i inventarizaci (kontrolu stavu sbírek podle katalogů, resp. přírůstkových knih u sbírek nekatalogizovaných). Mám obavu, že zbavit se správy sbírek je trend, který je z hlediska péče o sbírky nebezpečný a z hlediska profesní etiky neadekvátní. Každý odborný pracovník v muzeu by měl cítit přímou odpovědnost za svěřený fond, který má odborně zpracovat a uplatnit pro vědu, kulturu a výchovu. To by mělo být normální profesní citění. Ten kondicionál uvádím proto, že si myslím o současném stavu opak.

Je dobře, že se objeví a muzejníkům zpřístupní pokyny o správě budov a sbírek v jedné příručce, která bude v každém muzeu k dispozici. Měla by se stát předmětem studie každého pracovníka, nejen ředitele. Když jsem publikaci prošel, nabyl jsem dojmu, že až si to přečte ředitel muzea, který je za všechno zodpovědný, zděsí se, protože rozsah své zodpovědnosti asi netušil nebo si ji přímo asi nikdy neuvědomoval až do těch podrobností, které si teď přečte. Bude-li rozumný, vydá interní směrnice s ustanoveními o dílčích odpovědnostech jednotlivých pracovníků, tj. konkrétních správců přesně vymezených fondů, aby při sporech nedošlo k potížím, za které by sám byl odpovědný. Kdo bude konkrétně vykonávat všechny úkoly se správou sbírek spojené, to právě by mělo být přesně vymezeno, bez ohledu na to, koho budeme nazývat kurátorem, registrátorem, katalogizátorem a kdo se bude snažit přenést ty konkrétní výkony při správě sbírek - jde o nezajímavou činnost, do níž se nikdo nežene - na někoho nižšího tak, aby sám měl odpovědnosti co nejméně. Já sám osobně mám na katalogizaci sbírek mnohem vyšší nároky z hlediska odborného v interdisciplinárním pojetí, protože rozlišuji aspekty správní - určit předmět podle vnějších znaků tak, aby byl rozpoznatelný od jiných výtvořů téhož druhu - od odborných, jež by měly postihnout každý výtvor, vzatý do sbírek jako reprezentant určitých kvalit v kulturní identitě města či regionu. měl nejen vyčerpávající popis s fotografií pro identifikaci, ale měl jako původní dokumentaci záznam o všech hodnotách i vztazích k prostředí a způsobu života, jež představuje u regionálních muzeí dokumentovanou skutečnost a tedy oblast dokumentační a prezentační kompetence. Mám obavy, že se v historických muzeích udržuje pořad ještě z minulosti převzatý postoj kunsthistoriků, pro něž je předmět jen výtvořem s estetickou hodnotou, zabsolutizovanou a vytrženou z historických podmínek, kdy předmět vznikl a fungoval v určitých vazbách a relacích. Sbírkový předmět nabývá plné hodnoty až je zjištěno a zafixováno natrvalo - kromě toho jak vypadá a jak se dá v depozitáři najít - i to kdo, kdy a jak jej vyrobil a distribuoval, ale hlavně kdo, kde, kdy a jak jej užíval, jakou roli hrál v prostředí a době jeho užívání, jakou roli hrál ve způsobu života a jaký význam má tedy v kulturní identitě regionu díky svým osobitým znakům a kvalitám. Mně už nestačí věc jako doklad pro příslušnou disciplínu - např. nádoba z eneolitu z Nové Lhoty - ale vyžadují, aby byl zdrojem informací o daném prostředí a způsobu života. Aby nebyl pak vystaven jen jako zajímavost, starožitnost, esteticky zajímavý výtvor, jichž se dochovalo málo, takže je raritou. Má být totiž při prezentaci témat vyjádřitelných muzejními prostředky a způsoby nejen dokladem, že to tak bylo jak on vyjevuje svou vnější jevou stránkou, ale navíc zdrojem emotivních

dojmů a prožitků, jimiž se vytváří a posiluje citový vztah člověka k domovu jako nutně občanské vybavení člověka pro budoucí společnost s tendencemi přejímat vše zvenčí a podceňovat či eliminovat to vlastní, co určovalo charakter prostředí a způsobu života v minulosti dávné i nedávné. Nemá smyslu ukazovat nějakou nádobu pouze s označením archeologické kultury, když pro běžného návštěvníka neřekne nic o tom, jak ten člověk tehdy žil, jak a čím pracoval, čím se živil, šatil a zdobil, v co věřil atd., jak to ukázalo průkopnický ve své expozici Muzeum hlavního města Prahy - na rozdíl od těch muzeí, v nichž se archeolog spokojí tím, že předmět zařadí do určité vývojové etapy archeologicky pojmenované, což obyčejnému člověku nic neříká. Podobně vytýká numismatikům, že ukazují mince jen jako umělecké dílo a vůbec je nezajímá původní funkce platidla, tj. fakt určující jejich kupní sílu ve vztahu k výdělkům. Ono je to jednoduché a pohodlné vystavit nablýskané mince - vypadají jako by vyšly včera z mincovny - k obdivu návštěvníků a zatajit to vlastní, co peníze v životě společnosti znamenaly. Podobně jsem nespokojen, když v muzeu vidím dřevěný pluh - dokonce s tabulkou „Dřevěný pluh“ - aniž je uvedeno, kdy, kde, k čemu a jak byl ten nástroj užíván. Kdyby se totiž porovnala jeho tehdejší produktivita - kolik hektarů se pooralo s lidským, kravským, či koňským potahem za den - výkony experimentálně zjistilo a publikovalo Zemědělské národní muzeum - v porovnání s dnešním moderním pluhem, bylo by možné osvětlit názorně a přesvědčivě, proč byla v minulém století životní úroveň zemědělské vesnice taková jaká byla!

Podobně bych vyžadoval, aby v muzeu nebyl obraz vystaven jen jako estetický výtvar - vytržený z původní skutečnosti - pouze pro estetické potěšení, ale aby na identifikačním štítku vedle těch určovacích údajů bylo uvedeno, co zjevuje, zpřítomňuje, jaké poselství o prostředí v minulosti přináší v celém historickém kontextu vývoje, proměn prostředí a způsobu života. Kunsthistorici sázejí na samo dílo - mnozí dokonce považují i připojení identifikačního štítku - na současných dílech hlásí jako senzaci údaj BEZ NÁZVU - za porušení posvátného chrámu umění. Uvítal jsem proto, že v reinstalaci expozice umění 19. století v Anežském klášteře už štítek neobsahuje jen základní údaje, ale uvádí v několika řádcích - dokonce už i v anglickém překladu navíc pro cizí turisty a znalce -

informaci o významu tohoto obrazu ve vývoji českého umění, čili odůvodnění, proč je důležitý a proč je tam tedy vystaven. I když nezasahuje do prostředí a způsobu života v historickém kontextu a zůstává tedy v mezích dějin umění, což asi galeriím patří - muzeum by tentýž obraz mělo podat ve vazbách na jiné exponáty v komplexním obratu dobovém - je to průlom v našich podmínkách pozoruhodný stejně jako fakt, že některé galerie se už přejmenovaly na muzea umění, jak je ve světě zvykem. A tak se - i když velmi pomalu - prosazuje muzeologické myšlení, které by mohlo podstatně zvýšit účinnosti muzejních expozic a výstav, kdyby byly vytvářeny se znalostí možností jejich plného uplatnění v racionální i emociální rovině. Tu emociální bych zdůrazňoval jako do budoucna rozhodující, protože racionálních informací - údajů počítačového rázu - má a bude mít člověk k dispozici stokrát či tisíckrát víc, než bude schopen vnímat a chápat. V tom, že muzea mají jako vyjadřovací prostředek autentické svědectví o prostředí jaké bylo v celém kontextu způsobu života, vidím velkou přednost, která bude mít větší váhu: tím větší, čím víc budeme obklopani výtvarnými univerzálními atrapy plastického rázu, takže každá autentická skutečnost bude vzácná, vyhledávaná a oceňovaná.

Jsem přesvědčen, že možnosti muzejního působení na veřejnost - a to je základna pro jejich prestiž a tím i získání prostředků - jsou zatím jen v minimální míře využity a že by osvojení muzeologického myšlení muzejníků mohlo zvýšit pozici i účinnosti programů, aniž by k tomu bylo třeba získat hned stamiliony na expozice a výstavy. Jejich malá působnost není totiž podmíněna jen nedostatkem peněz - ostatně Ministerstvo kultury dává na muzea a galerie skoro dvě miliardy a to je polovina jeho rozpočtu !!! - ale především schopností využít daných možností sbírkových předmětů jako vyjadřovacích prostředků muzea. Mám obavy, že i v počítačovém zpracování se respektují jen aspekty správní, které věc zjednodušují, zatímco mnohem náročnější aspekty muzeologické jsou zatím pouhou Popelkou.

Každopádně blahopřeji Asociaci k vydání této publikace, jež by mohla muzejníkům pomáhat i v dnešních, ne zrovna dobrých, podmínkách!

PhDr. Josef Beneš, Csc.

Volná místa

OKRESNÍ MUZEUM V JINDŘICHOVĚ HRADCI

přijme

historika umění

Byt k dispozici.

Podmínky: VŠ, jazykové předpoklady.

Kontakt: PhDr. Jan Dolák, Okresní muzeum, Balbínovo nám. 19/I, 377 11 Jindřichův Hradec, tel.: 0331/361576.

Věstník Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií 4-5/1998. Vydává AMG.

Adresa redakce: Kostelní 44, Praha 7, PSČ 170 00. Tel.: 02/20 308 436-7, fax: 02/375240, e-mail: amg@mbox.vol.cz.

Náklad 850 ks.

Uzávěrka příštího čísla 15. ledna 1999 (vyjde 15. února 1999).

Podávání novinových zásilek povolilo Ředitelství pošt Praha čj. NP 1907/1993 dne 6. října 1993.

Vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Ministerstvo kultury ČR

odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

vypisuje konkursy pro rok 1999

I. na projekty zaměřené na prezentaci movitého kulturního bohatství regionů České republiky s těmito vyhlášenými tématy:

- instalace veřejně přístupných expozic a dlouhodobých výstav s dobou trvání delší než 2 roky
- vydávání katalogů sbírkových předmětů muzeí a galerií a významných sbírek předmětů kulturní hodnoty

Předkladateli mohou být :

- muzea, galerie a památníky zřizované okresními úřady, obcemi a jinými právníckými osobami (s výjimkou organizací zřizovaných MK ČR)
- města a obce
- fyzické osoby (pouze na vydávání katalogů sbírek).

Uzávěrka konkursu je **30. ledna 1999.**

II. na veřejně prospěšné úkoly občanských sdružení zaměřené na činnost podporující kulturní aktivity v oblasti muzeí a galerií, a to zejména:

- filmy a multimediální programy propagující a popularizující činnost muzeí a galerií, ochranu movitého kulturního dědictví nebo osobností, které ochraně movitého kulturního dědictví zasvětily svůj život, nebo prezentující movité i duchovní kulturní dědictví formou „obrazových expozic“
- zajišťování odborných seminářů, školení, konferencí, publikování studijních materiálů zaměřených na činnost muzeí a galerií a na ochranu movitého kulturního dědictví s celostátním nebo mezinárodním významem
- společné problémy evidence, ochrany a prezentace movitého kulturního dědictví.

Předkladateli projektů mohou být občanská sdružení jako právnícké osoby vzniklé registrací ve smyslu § 6 zákona č. 83/90 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Uzávěrka konkursu je **27. února 1999.**

Podmínky a formulář žádosti o dotaci obou konkursů si mohou zájemci vyžádat na adrese: Ministerstvo kultury ČR, Milady Horákové 139, 160 41 Praha 6 nebo na tel. 02/57085450.